

MARY RUMI NA SCENIE OPOWIADA O **FRAGMENTACH SWOJEGO ŻYCIA**.
NAM ZDRADZA WIĘCEJ — MÓWI O **NOWEJ JAZZOWEJ PŁYCCIE**, ALE TEŻ
O MĘŻU MARCINIE, SHANNONIE I OJCU ZBIGNIEWIE NAMYSŁOWSKIM. \4

PIĄTEK
10.07.2021

GAZETA OLSZTYŃSKA

135
LAT

cena 4 zł (w tym 8% VAT)

MIEDZY LIDZBARKIEM A BANGKOKIEM

MACIEJ MALEWICZ PISZE WIERSZE, TWORZY
TELEDYSKI, ZAPRASZA NA WYCIECZKI PO
BANGKOKU, DZIAŁA CHARYTATYWNIE, ALE
ZNAJDUJE TEŻ CZAS DLA RODZINY, Z KTÓRĄ
ŻYJE MIĘDZY POLSKĄ A TAJLANDIĄ. \6

JEGO ŚMIERĆ
TO INCYDENT? \2

ZAWSZE MYŚLE
POZYTYWNIE! \8

PAMIĘTA TYLKO,
ŻE KOĞOŚ BIŁ \10

DAREK JEDZIE,
BY POMÓC EDYCIE \18

BĘDZIE RATOWAĆ
SÓKOŁA \22

PLUSLIGA NA DWA
LATA W IŁAWIE! \24

ISSN 0137-9127

2 6

Loteria szczepionkowa

Loteria wystartowała w czwartkową noc. Zarejestrowało się w niej już ponad 200 tys. osób. Ponad 100 tys. złotych trafiło już do 372 szczęśliwców – poinformował wczoraj szef Kancelarii Premiera.

www.gazetaolsztynska.pl
www.dziennikelblaski.pl
portal regionalny www.wm.pl

REDAKTOR NACZELNY

Igor Hrywna

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO

Dawid Zmuda
Bartosz Orliński

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

Bartosz Orliński
b.orlinski@gazetaolsztynska.pl

REDAKTORZY WYDANIA

Barbara Barczuk wydawca@gazetaolsztynska.pl
Beata Brokowska
Piotr Sucharzewski sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE

tel. 89 539 74 83
internet@gazetaolsztynska.pl

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL

redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

REDAKCJA MIEJSKA W OLSZTYNIE

tel. 89 539 75 00, 89 539 76 40
redakcja@gazetaolsztynska.pl

PRENUMERATA E-WYDAŃ

tel. 89 539 76 65
prenumerata@gazetaolsztynska.pl

PATRONATY

patronaty@wm.pl

DZIAŁ SPRZEDAŻY REKLAM W OLSZTYNIE

ul. Tracka 5, TEL. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ W OLSZTYNIE

tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU

ul. Rybacka 35, 82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU

ul. Rybacka 35
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

WYDAWCA

Grupa WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn

PREZES

Jarosław Tokarczyk

DRUK

Drukarnia Prasowa GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7, tel. 89 539 74 21

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych listach i nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń. Wydawca zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia ogłoszenia sprzecznego z zasadami moralnymi lub prawem.

ŚMIERĆ MOTOCYKLISTY TO INCYDENT?

OD TRAGEDII MINĘŁY PONAD DWA LATA, ALE NIE MA DNIA, ŻEBY NIE MYŚLELI O DANIELU. NAGLE STRACILI SYNA, BRATA. TERAZ USŁYSZELI, ŻE JEGO ŚMIERĆ TRAKTOWAĆ TRZEBA BĘDZIE JAKO INCYDENT W PRZEBIEGU SŁUŻBY POLICJANTA, KTÓREGO OBWINIAJĄ O ŚMIERĆ CHŁOPAKA. — TO TAK JAKBY KTOŚ WSADZIŁ MI NÓŻ W SERCE, TAK BOLAŁ TE SŁOWA — MÓWI ZBIGNIEW OSTASZEWSKI, OJCIEC ZMARŁEGO DANIELA.

P przed Sądem Rejonowym w Olsztynie toczy się proces policjanta z Komendy Miejskiej Policji w Olsztynie. Funkcjonariusz jest oskarżony o niedopełnienie obowiązków służbowych i spowodowanie wypadku drogowego, w którym zginął 23-letni motocyklista z Dobrego Miasta. Było to w drugi dzień Wielkanocy 2019 roku. Policjantowi grozi do 8 lat więzienia.

Choć akt oskarżenia w tej sprawie wpłynął do sądu pod koniec 2019 roku, to proces ruszył dopiero w sierpniu ubiegłego roku. Termin procesu był przekładany, bo wybuchła pandemia, a potem zachorowała sędzia. Na ławie oskarżonych zasiada tylko jeden z policjantów z radiowozu Karol S., który kierował policyjnym bmw podczas pościgu za motocyklistą. Tak jak w trakcie śledztwa, tak też w sądzie funkcjonariusz nie przyznał się do dokonania zarzucanego mu czynu.

Karol S. tłumaczył w sądzie, że podczas pościgu jego zamiarem nie było uderzenie w motocykl, lecz wyprzedzenie motocyklisty w możliwie dogodnym miejscu i zajęcie mu drogi w celu spowodowania i zatrzymania tego pojazdu.

Iwona i Zbigniew Ostaszewscy z córkami Olą i Natalią przed salą rozpraw

Oskarżony wyjaśniał, że kiedy w pewnym momencie pomiędzy radiowozem a motocyklem raptownie zmniejszyła się odległość, próbował wyhamować auto, ale niestety nie udało mu się uniknąć zderzenia.

Teraz w sprawie nastąpił zwrot. W grudniu 2019 roku prokuratura zawiesiła policjanta w czynnościach służbowych. W maju obrońca oskarżonego złożył kolejny wniosek o uchylenie tego środka. Jednak Sąd Rejonowy w Olsztynie 17 maja nie uwzględnił tego wniosku, uzasadniając to toczącym się cały czas postępowaniem, że składane są dalsze wnioski dowodowe. Sąd wskazał też na powagę stawianego oskarżonemu zarzutu, tragiczne następstwo jego czynu oraz fakt, że został popełniony podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych.

Obrońca złożył zażalenie, argumentując to m. in. tym, że po wypadku policjant pracował, choć nie na „na drodze”, a wykonywał czynności biurowe, a zawieszony został dopiero w grudniu 2019 roku. Wskazywał też na nienaganną służbę oskarżonego.

I sąd na posiedzeniu 18 czerwca zdecydował od uchyleniu wobec Karola S. zawieszenia w czynnościach służbowych funkcjonariusza policji. W uzasadnieniu czytamy m.in.: — „Odnosząc się do zagrożenia, jakie mógłby stworzyć powrót oskarżonego do wykonywania obowiązków służbowych, to wskazać należy, iż przedmiotowe zdarzenie miało miejsce w kwietniu 2019

roku, a zawieszenie w czynnościach służbowych ponad pół roku później, bo w grudniu 2019 roku. Do tego czasu Karol S. wykonywał pracę biurową, a zatem rodzaj wykonywanych obowiązków był zasadniczo odmienny od tych, których dotyczy zarzut. Na koniec należy podkreślić, iż Karol S. do przedmiotowego zdarzenia miał nienaganną przebieg służby, jego praca i sposób wykonywania obowiązków służbowych jest oceniany przez przełożonych bardzo wysoko, co wynika z licznych przedłożonych w toku postępowania opinii. Zatem nawet w przypadku, gdy Sąd wyrokiem potwierdzi winę Karola S., to i tak zdarzenie z dnia 22 kwietnia 2019 roku traktować trzeba będzie jako incydent w przebiegu służby oskarżonego. Nigdy wcześniej ani potem nie dał on bowiem podstaw, aby uznać, że wykonywanie przez niego obowiązków służbowych może stwarzać jakiegokolwiek zagrożenie.”

— ŚMIERĆ MEGO SYNA, TRAGICZNIE STARANOWANEGO, TRAKTOWANA JEST JAKO INCYDENT W SŁUŻBIE POLICJANTA! SERCE KRWAWI, SŁYSZĄC TAKIE SŁOWA — NIE KRYJE OBURZENIA ZBIGNIEW OSTASZEWSKI, OJCIEC ZMARŁEGO DANIELA.

— Policjant wraca do służby! Ten człowiek nie powinien nosić munduru.

Ostaszewscy, którzy mają status oskarżycieli posiłkowych w tej sprawie złożyli skargę do prezesa Sądu Rejonowego w Olsztynie na tę decyzję sądu jako wydaną z naruszeniem zasady zaufania do sądu. Wskazując, że w trzysobowym składzie sędziowskim, który 18 czerwca uchylił decyzję o zawieszeniu policjanta w obowiązkach służbowych, była sędzia, która nie powinna orzekać w tej sprawie uwagi na relacje rodzinne z funkcjonariuszami policji.

Nie wiadomo jeszcze kiedy zapadnie wyrok w sprawie motocyklisty. Rodzina Daniela czeka.

— Na sprawiedliwy wyrok, bo to nie był wypadek — podkreśla Zbigniew Ostaszewski.

Tę tragedię opisywaliśmy już na naszych łamach, ale przypomnijmy. Do dramatu doszło w drugi dzień Wielkanocy 2019 roku. Rodzina Ostaszewskich z Dobrego Miasta zjadła świąteczny obiad. Daniel, ich 23-letni syn, powiedział, że idzie przejechać się motocyklem. Iwona i Zbigniew Ostaszewscy też wybrali się na przejażdżkę za miasto. Pojechali do Głotowa. Nikt nie mógł przewidzieć, że z synem widzą się po raz ostatni.

Chłopak pojechał swoją Yamahą na pobliską stację paliw, żeby zatankować swoje enduro. Do stacji na wylocie w kierunku Olsztyna miał tyle, co rzut beretem, bo Ostaszewscy mieszkają niedaleko. Daniel zatankował, pogawędził jeszcze chwilę ze znajomą.

Dochodziła godzina 16, kiedy wyjeżdżającego ze stacji motocyklistę zobaczyli policjanci z nieoznakowanego bmw. Stali pod drugiej stronie drogi nr 51, niemal naprzeciwko stacji paliw. Motocyklista pojechał w stronę miasta. Policjanci ruszyli za nim.

Nagranie, które zarejestrowała kamera policyjnego bmw, trwa niecałe dwie minuty. Zaczyna się, jak policjanci ruszają w pościg za motocyklistą, który — jak zobaczyli — nie miał tablic rejestracyjnych.

Ponieważ stali po prawej stronie drogi nr 51, to minęła chwila, zanim bmw ruszyło za motocyklistą, bo radiowóz musiał przepuścić przejeżdżające auta. Z nagrania słychać tylko słowa: „Bierz go”, a potem: „Dawaj go”.

Policjanci nie od razu włączyli syrenę. Na nagraniu słychać dźwięk syreny dopiero, kiedy bmw było na wysokości cmentarza i starej stacji paliw. Radiowóz skręcił w uliczkę przy kaplicy cmentarnej, a dalej w ulicę Garnizonową. Na filmie widać, że motocyklista był daleko przed policjantami. Bmw przyspieszyło, pędziło ulicą Garnizonową. Na skrzyżowaniu Garnizonowej z jedną z uliczek prowadzących do osiedla policjanci próbowali zająć drogę motocykliście, który zwołał na widok pieszych. Jednak motocyklista ominął ich samochód i pojechał dalej. Bmw pędziło za nim.

Nagle skończył się asfalt i zaczęła już droga szutrowa. Tu doszło do tragedii.

Na filmie widać, jak bmw z prędkością 112 kilometrów na godzinę dogoniło motocyklistę, auto było tuż za jego plecami. Nagle zapadła cisza. Cisza. Po chwili tylko słychać trzask zamkniętych drzwi bmw.

Co się stało? To wiemy już z ustaleń śledczych. BMW uderzyło w tylne koło motocykla, co spowodowało upadek Daniela pod auto. Samochód przejechał po nim prawymi kołami, powodując rozległe obrażenia wewnętrzne, co doprowadziło do jego śmierci.

Dlaczego Daniel nie zatrzymał się widząc za sobą pościg? Tego już nie dowiemy się nigdy. Z ustaleń śledczych wynika, że policjant nie powiadomił oficera dyżurnego Komendy Miejskiej Policji o podjęciu pościgu i jego przyczynach oraz czynnościach zmierzających do zatrzymania osoby ściganej. **Andrzej Mielnicki**

ZDARZYŁO SIĘ W REGIONIE

TRAGEDIA NA TORACH

Do tragicznego w skutkach wypadku doszło wczoraj rano (około 6.40) na torowisku tuż przed stacją kolejową Iława Miasto. — Ze wstępnych ustaleń wynika, że pociąg relacji Gdynia — Katowice na trasie Gdańsk — Warszawa uderzył w znajdującego się na torowisku człowieka. Na miejscu pracują policjanci pod nadzorem prokuratora, ustalone są wszelkie szczegóły tego tragicznego w skutkach zdarzenia — mówiła rano asp. Joanna Kwiatkowska.

Na miejscu tragedii ustalone były okoliczności zdarzenia. Pociąg Pendolino, który brało udział w śmiertelnym wypadku, odstawiony został na tor przy dworcowym peronie.

Policjanci przebadali alkomatem maszynistę, który prowadził pociąg. Był trzeźwy.

Część podróży została przewieziona na dworzec Iława Główna autokarami, część została na miejscu i czekała na pociąg, który wjedzie na niezablokowany

tor — mieli kontynuować podróż w kierunku Warszawy nowym składem. **red.**

SUKCESÓW W SŁUŻBIE

Psy służbowe Straży Granicznej wczoraj obchodziły swoje święto.

Służą na jedenastu placówkach podległych Warmińsko-Mazurskiemu Oddziałowi Straży Granicznej. Psy służbowe specjalizują się w wyszukiwaniu materiałów wybuchowych i broń, narkotyków, tropią, są też patrolowo-obronne. Właśnie dziś nasi przyjaciele obchodzą swoje święto.

Obecnie w W-MOSG służy 35 psów. Dzięki nim udaje się wytropić przestępcę, odnaleźć zakazane substancje, nielegalne towary oraz zaginione osoby. Wielokrotnie pomogły odnaleźć sprawców wejścia na pas drogi granicznej lub przekroczenia granicy wbrew przepisom. Przewodnicy psów służbowych wraz ze swoimi podopiecznymi wspierają tak-

Fot. W-MOSG

że inne służby, gdzie ujawniają m.in. narkotyki.

Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej wkrótce wzbogaci się o trzy kolejne świetnie wyszkolone psy specjalności: tropiący, do wyszukiwania narkotyków oraz materiałów wybuchowych i broń. **inf. W-MOSG**

MOŻNA JUŻ WNIOSKOWAĆ O 300 PLUS

Wniosek o świadczenie z programu „Dobry Start” można złożyć wyłącznie drogą elektroniczną — za pomocą portalu Platformy Usług Elektronicznych (PUE) ZUS, bankowości elektronicznej lub

portal Emp@tia. Świadczenia będą wypłacane wyłącznie na rachunki bankowe.

Świadczenie w wysokości 300 zł przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia lub 24 lat w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami. Obecnie wsparcie otrzymuje ok. 4,5 mln dzieci.

Wnioski można składać od 1 lipca do 30 listopada 2021 roku. Żeby złożyć wniosek za pośrednictwem portalu PUE ZUS, trzeba mieć profil na tym portalu. Można go założyć samodzielnie przez internet lub z pomocą pracowników ZUS.

Informację o przyznaniu świadczenia otrzymamy w skrzynce odbiorczej na profilu na PUE ZUS. Również wtedy, gdy wniosek został złożony przez bankowość elektroniczną lub portal Emp@tia.

Na wniosku — oprócz innych danych — trzeba podać numer rachunku bankowego, na który chcesz dostać wypłatę świadczenia, adres mailowy oraz numer telefonu. **red.**

PREZYDENT I PREMIER NA MIERZEJ WIŚLANEJ

Fot. Kamila Kornacka

To inwestycja, która wzmacnia suwerenność Polski — mówił wczoraj podczas wizyty na budowie przekopu przez Mierzę Wiślaną prezydent Andrzej Duda, a premier Mateusz Morawiecki przekonywał: — Kanał przez Mierzę Wiślaną to szansa na tysiące nowych miejsc pracy.

Prezydent i premier odwiedzili wczoraj plac budowy kanału koło Kątów Rybackich.

Kanał żeglugowy przez Mierzę Wiślaną ma połączyć

Zalew Wiślany i port w Elblągu z Zatoką Gdańską.

Przypomnijmy, że zgodnie z zapowiedziami kanał żeglugowy przez Mierzę Wiślaną ma być gotowy w 2022 r. Jego koszt to około 880 milionów złotych.

Kanał ma mieć 1,3 km długości i 5 metrów głębokości. Umożliwi on dostęp do Elbląga statkom morskim o długości 100 metrów, szerokości 20 metrów i zanurzeniu 4 metrów. **red.**

REKLAMA

W Kętrzynie podsumowano zakończenie prac remontowych Zamku

W poniedziałek, 28 czerwca 2021 roku, w Muzeum im. Wojciecha Kętrzyńskiego odbyła się konferencja naukowa wieńcząca projekt pn. „Zachowanie dziedzictwa kulturowego dzięki renowacji zamku w Kętrzynie wraz z jego otoczeniem”, który współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w wysokości 5 309 030,06 zł. Całkowity koszt inwestycji wyniósł ponad 9 mln zł.

W konferencji uczestniczyli m.in. poseł na Sejm RP – Paweł Papke, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustaw Marek Brzeziński, a także Członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego Jolanta Piotrowska.

— Dziękuję za nieustające wsparcie oraz pracę, dzięki którym możemy promować dziedzictwo kulturowe miasta oraz regionu Warmii i Mazur. Dziękuję za kierowanie dobrych myśli w stronę Kętrzyna — mówił Ryszard Niedziółka, burmistrz Kętrzyna.

Podziękowania oraz wyrazy uznania za zaangażowanie oraz, nieocenioną pracę na rzecz promowania kultury oraz przekazywania wiedzy młodym pokoleniom odebrała dyrektor Muzeum im. Wojciecha Kętrzyńskiego Marta Wojciechowska.

— Kętrzyński zamek to symbol zachowania tożsamości oraz ochrony regionalnych wartości.

To historyczna perła na mapie Kętrzyna, o którą należy dbać w szczególny sposób. Wspólnie podejmowane działania sprawiły, że muzeum jest ważną i znaczącą instytucją w regionie Warmii i Mazur — podkreślił zastępca burmistrza Maciej Wróbel.

— To była ciężka praca wielu osób, ale dziś wszyscy widzimy, że było warto — dodał.

Wykład naukowy pn. „Problematyka remontowa obiektów zabytkowych i ich udostępnianie na cele turystyczne” poprowadziła Joanna Piotrowska, hi-

storyk sztuki z Narodowego Instytutu Dziedzictwa Oddziału Terenowego w Olsztynie.

Spotkanie uświetniły wspaniały koncert zespołu NINA NU oraz zwiedzanie kętrzyńskiego zamku.

NIE JESTEM STĄD, ALE TU ŻYJĘ

MARIA RUMIŃSKA, OD TERAZ MARY RUMI, JEST DOJRZAŁĄ ARTYSTKĄ, KTÓRA NA SCENIE OPOWIADA O FRAGMENTACH SWOJEGO ŻYCIA. NAM ZDRADZA WIĘCEJ — NIE TYLKO MÓWI O NOWEJ JAZZOWEJ PŁYĆCIE, ALE TEŻ O MĘŻU MARCINIE, SHANNONIE I OJCU ZBIGNIEWIE NAMYSŁOWSKIM.

— Marysia Rumińska, Mary Rumi... A gdzie miejsce dla Marii?

— O sobie mówię Marysia. Maria jest oficjalnie wdowdziej. Przez wiele lat była to dla mnie drażniąca wersja mojego imienia w bezpośrednim kontakcie. Dostawałam wypieków i czułam się „karczona” w ten sposób, ale już mi przeszło. Moja mama jest na przykład Maria Małgorzata, wujek był Marek Maria, ciocia, dla odmiany, też ma na imię Maria. Babcia ze strony Taty również była Marią... Moja córka na szczęście nie zalicza się już do tej fali. Ma na imię Dobrosława. Mary Rumi stworzyłam sama.

— Kiedy?

— Ten wariant czteroliterowy pojawiał się w moich adresach mailowych. A teraz, gdy wychodzę z nowym pomysłem na siebie, pragnę czegoś świeżego. Mary Rumi daje mi szansę na zaczęcie niektórych spraw od zera, od początku. Muzyka folkowa towarzyszyła mi od dzieciństwa. W Olsztynie każdy mnie właśnie z nim kojarzy. Był Shannon, Hoboud, Sploty... A teraz dochodzi do tego moja jazzowa dojrzałość. Musiałam dojrzeć do jazzowego grania.

— A nie zaczynałaś od jazzu?

— Kiedyś nie byłam pewna sensowności tego, co robię. Już na pewno jakości. Nawet, gdy powstawały różne rzeczy, jakieś demówki czy albumy, to i tak lądowały w koszu. Piętnaście lat temu nagrałam płytę jazzową, ale nigdy nie ujrzała ona światła dziennego. Wszyscy się napracowaliśmy, ale nie byłam w stanie jej opublikować. Choć towarzyszyli mi świetni muzycy: Maciej Obara, Michał Wróblewski, Michał Bryndał, Maciej Szczeciński... Żałuję tej wspólnej przygody. Studiowaliśmy w Katowicach, a ja na roku dyplomowym jeździłam już do Olsztyna. Byłam jedną nogą w Shannonie — trasy koncertowe, nowa praca i etat w Teatrze im. S. Jaracza w Olsztynie. Od tego momentu uciekł mi czas.

— Niektórzy mówią na to: ot, życie...

— Lubię ten start od zera. Stwarzam siebie sceniczną. Nie oznacza to, że jestem nieuczciwa. Jestem autentyczna, choć na scenie bardziej umalowana, inaczej ubrana... I opowiadałam o fragmentach mojego życia, choć nie o wszystkim.

— O czym nie mówisz?

— Coraz mniej ukrywam, ale staram się dbać o tzw. higienę. Scena nie dotyczy mojej najbliższej rodziny. Chyba, że w sposób, który może ją wesprzeć.

OD ZESZŁEGO ROKU ŻYCIE NAM STANĘŁO NA GŁOWIE. W NIEMAL KAŻDYM ASPEKcie. MYŚLĘ CZASAMI, ŻE NIE POWINNAM O TYM MÓWIĆ, A INNYM RAZEM, ŻE JEDNAK MUSZĘ, ŻEBY LUDZIE CZULI, ŻE NIE SĄ Z TYM SAMI.

A my z Marcinem (Marcin Rumiński — multiinstrumentalista, jeden z założycieli Shannon i mąż Mary Rumi — red.) tak się właśnie czasem czujemy. I myślę, że każdy tak ma, że każdy czasami potrzebuje jedności z grupą, w tym całym zagubieniu egzystencjalnym.

— Co sprawiło, że dojrzałaś?

— Kilka rzeczy się na tołożyło. Poszłam na terapię i wciąż w niej jestem. Zaczęłam żegnać się z różnymi dziecięcymi schematami funkcjonowania. Mam wrażenie, że właśnie terapia też przysto-

Maria Rumińska, czyli Mary Rumi, stawia teraz na jazz

wała mnie trochę na dojrzałość w życiu rodzinnym. A to w kombinacji dało mi większą dojrzałość artystyczną. Świat też stymuluje do rozwojowych sytuacji. Bo na pewno nie ułatwia. Trzeba ciągle się starać. Bycie artystką absolutnie nie odkleja od życia.

— A jazz to improwizacja...

— Zawsze, obserwując odbiorców, traktowałam jazz jako muzykę dla muzyków albo dla zagorzałych melomanów, którzy rozumieją to dźwiękowe sudoku. Zauważyłam jednak, że wielu znajomych skłania się w stronę jazzu. Przychodzi to z wiekiem. Czyli to też kwestia dojrzałości.

— Jak zatem przekonać do jazzu, do twojego jazzu, zwykłych Kowalskich?

— Mam parę wędek na słuchacza. Jeśli Mary Rumi nic nie mówi, to może inne nazwiska coś powiedzą. Jestem szalenie dumna i zadowolona, że grają ze mną wybitni muzycy jazzowi. Pierwszym i najcenniejszym współpracownikiem jest mój brat.

TO NASZA PIERWSZA WSPÓLNA PŁYTA. JACEK Z JAZZU, PRZEZ TE LATA, RACZEJ SIĘ NIE WYCHYLIŁ. NIE ZROBIŁ SOBIE NAWET TYGODNIA PRZERWY. CIĄGLE ROZWIJAŁ SIĘ W TYM GATUNKU, DOPROWADZAJĄC SWÓJ ROZWÓJ DO ABSURDALNIE WYSOKIEGO, W MOIM ODCZUCIU, POZIOMU.

Poprosiłam go, aby zajął się kierownictwem aranżacyjnym. Jego aranże to kwintesencja tego, w czym dorastałam — stylu, który stworzył sobie mój tata lata temu w jazzie (Zbigniew Namysławski, saksofonista, multiinstrumentalista, kompozytor i aranżer, współpracował między innymi z Krzysztofem Komedą, Czesławem Niemenem i Michałem Urbanakiem. Jako pierwszy polski jazzman wydał płytę za granicą — red.). To charakterystyczne myślenie akordami, melodią i polskością. Są tu często odniesienia ludowe, ale również cytaty z zachodnich elementów muzycznych.

— Ale brat to nie wszystko...

— Na perkusji gra wspinały Michał Miśkiewicz. Na kontrabasie niebywalej jakości Michał Kapczuk, do tego z hollywoodzkim uśmiechem. Tomek Soltys, którego znamy między innymi z Bitaminy, na klawiszach. Do tego mam wymarzoną sekcję smyczkową Atom String Quartet z Mateuszem Smoczyńskim, z którym razem „osiemnastkowałam” lata temu u niego w domu. I potocznie „rury”, czyli instrumenty dęte z moim bratem na czele, z Łukaszem Poprawskim, Tomaszem Wendtem i Robertem Murakowskim. No i repertuar — Młynarski, Osiecka, Groński i Wolek. Są też moje teksty i utwory mojego taty. Niektóre były piosenkami — jak „Wyszedłem z domu, nie wróciłem” Kaliny Jędrusik do tekstu Osieckiej, która zgarnęła opolskie laury, inne funkcjonowały jako instrumentale. Słowa do nich napisałam ja.

— A kiedy będzie można to usłyszeć?

— Chciałabym, aby premiera płyty „Depressed Lady”

odbyła się w tym roku. Tytuł albumu jest trochę ironiczny. Sugeruje, że na płycie będą same smutne ballady. Ale prawda o depresji jest trochę inna. Nie zawsze umiemy ją rozpoznać, ocenić, nie zawsze sprawia wrażenie, że w ogóle jest.

— A teraz wakacje... Wolne czy pracowite?

— Będę robić zamieszanie na scenie. Zanim płyta się ukaze, będzie można posłuchać odrobiny folku w wykonaniu Splotów (Mary Rumi, Ania Broda, Małgorzata Makowska). Łączę folk z jazzem, albo raczej z free jazzem. Jeśli więc ktoś chce zobaczyć trzy fajne dziewczyny na scenie, które co chwila wymieniają się instrumentami, niech rezerwuje czas. Jako Sploty czerpiemy z różnych tradycji — od Suwalszczyzny, przez Wielkopolskę, Mazowsze, Wileńszczyznę... Jest również Warmia. Na początku sierpnia zagram w Suszu solo w formie Mary Rumi Solo Act, z repertuarem trochę moim a trochę Beatlesów. I oczywiście z ukłonem w stronę Warmii i jej gwary.

— Czujesz się Warmianką?

— Najbardziej! Nie jestem stąd, ale tu żyję. Wybrałam Warmię, a jestem z Warszawy, więc, co częste, nie miałam tożsamości. Od dzieciństwa jeździłam na Podhalę, więc byłam blisko folku. Śpiewałam, tańczyłam... A teraz czuję Warmię w sobie.

ADA ROMANOWSKA

REKLAMA
Materiał promocyjny UNIQA

Na wypadek zalania, pożaru i włamania

W czasie pandemii w Polsce przybyło kradzieży z włamaniem, mimo że dużo więcej czasu spędzamy w domach. Dobre ubezpieczenie nieruchomości powinno chronić także na wypadek tego zdarzenia.

Odkąd nastała pandemia, pani Anna i pan Jacek dużo czasu spędzają w domu. Pani Anna pracuje zdalnie, a pan Jacek co drugi dzień musi jeździć do biura. Z dużą trudnością zrezygnowali z wyjazdów, gdy zamknięte były hotele, ale latem, gdy tylko to było możliwe, wybrali się na dwutygodniowy urlop nad morze. Po powrocie z przerażeniem odkryli, że do domu ktoś się włamał przez okno w piwnicy. Zginął sprzęt elektroniczny i biżuteria o łącznej wartości 28 tys. zł. Na szczęście pani Anna i pan Jacek ubezpieczyli przedmioty znajdujące się w domu na wypadek kradzieży z włamaniem, dzięki czemu otrzymali odszkodowanie równe kwocie poniesionych strat.

Odszkodowania nie udało się natomiast otrzymać pani Monice, która, przebywając w mieszkaniu, nie zamknęła drzwi na zamek. Złodziej po cichu wszedł do mieszkania i ukraść pozostawioną w przedpokoju torebkę pani Moniki z zawartością, czyli portfelem z gotówką i kartami kredytowymi, smartfonem oraz czytnikiem e-booków. Pani Monika miała wprawdzie polisę mieszkaniową, ale ubezpieczenie chroniło przed kradzieżą z włamaniem, a nie przed kradzieżą zwykłą. Włamanie wiąże się z usunięciem siłą przez sprawcę zabezpieczeń lub otworzeniu wejścia do lokalu przy użyciu narzędzi

albo podrobionego klucza, a tutaj do niczego takiego nie doszło, gdyż drzwi nie były zamknięte na klucz, a polisa nie obejmuje kradzieży zwykłej.

Widać zatem, jak ważny jest nie tylko zakup odpowiedniej polisy mieszkaniowej, ale też świadomość tego, jaką mamy ochronę i jak powinniśmy zabezpieczać nasze mienie.

Mury to nie wszystko

Nieruchomość możemy ubezpieczyć od ognia i zdarzeń losowych, a znajdujące się w niej ruchomości także od kradzieży z włamaniem. W ubiegłym roku policja odnotowała o 3109 więcej włamań w skali całego kraju, niż w 2019 roku, a było ich łącznie 71392. Widać więc, że jest to ryzyko realne. Można zdecydować się na ochronę na wypadek zdarzeń konkretnie wymienionych w umowie, ale lepszym rozwiązaniem jest polisa na wypadek wszystkich ryzyk. Wtedy ochronę mamy zawsze, oprócz przypadków wymienionych w ogólnych warunkach ubezpieczenia (OWU). Zakres ochrony to najważniejszy czynnik, który trzeba brać pod uwagę przy zakupie polisy. Samo ubezpieczenie murów to za mało. Oznacza ono, że ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie, kiedy uszkodzony zostanie sam lokal, czyli przegrody budowlane czy dach. Często jednak w mieszkaniu mamy szereg ruchomości domowych oraz tzw. stałe elementy.

Zanim zamieszkamy w nowym lokalu, dostosowujemy go do swoich potrzeb. Kładziemy parkiet, glazurę i terakotę, wbudowujemy szafy wnękowe, instalujemy wannę i umywalkę, zabudowujemy kuchnię. To są

właśnie stałe elementy. Definicja stałych elementów u każdego ubezpieczyciela może być inna.

Nie zaniżaj wartości

Maksymalna kwota odszkodowania, jaką możemy otrzymać w przypadku wystąpienia szkody, to suma ubezpieczenia. Czyli jeśli ubezpieczymy dobytek na 50 tys. zł, to nawet jeśli stracimy majątek wart 70 tys. zł, maksymalnie otrzymamy 50 tys. zł. Suma ubezpieczenia wpływa na wysokość składki – im wyższa suma ubezpieczenia, tym wyższa składka. Z tego powodu niektórzy chcąc zaoszczędzić na składce, zaniżają sumę ubezpieczenia.

To strategia, która może się na nas srogo zemścić. Jeśli zaniżymy sumę ubezpieczenia, to gdy dojdzie do dużej szkody, np. do pożaru czy powodzi, wypłacone odszkodowanie nie rekompensuje poniesionej straty. Jednak jeśli ktoś myśli, że opłaci mu się zawyżenie sumy ubezpieczenia po to, żeby w razie szkody dostać więcej pieniędzy, to również jest w błędzie. Wypłacone odszkodowanie nie może być wyższe niż poniesiona szkoda. Zatem gdy szkoda wyniesie 70 tys. zł, to nawet gdy suma ubezpieczenia sięga 120 tys. zł, dostaniemy odszkodowanie w kwocie 70 tys. zł.

Pilnuj przeglądów i zamykaj drzwi

Samo posiadanie ubezpieczenia nie wystarczy, żeby po szkodzie otrzymać odszkodowanie. Nie możemy zaniedbać obowiązków, które wiążą się z użytkowaniem nieruchomości. Wymienione są one w OWU.

Kluczową sprawą jest regularne robienie przeglądów wszystkich instalacji. Właściciele domów jednorodzinnych mają obowiązek zorganizowania i przeprowadzenia przynajmniej raz w roku kontroli stanu technicznego instalacji, np. gazowej, przewodów kominowych i instalacji wentylacyjnych. W przypadku mieszkań w budynkach wielorodzinnych przeprowadzanie kontroli jest obowiązkiem administratora. Jeśli dojdzie do zaniedbania przeprowadzenia kontroli, a szkoda będzie spowodowana przez awarię nieskontrolowanej instalacji to ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania.

Mieszkanie powinniśmy też odpowiednio zabezpieczyć przed włamywaczami. Ważne jest zamykanie drzwi na zamek także wtedy, gdy jesteśmy w domu. Jeśli złodziej niezauważalnie wejdzie do mieszkania przez otwarte drzwi, odszkodowanie nie zostanie wypłacone.

HANNA CZECH UBEZPIECZENIA

14-100 OSTRÓDA

UL. JANA PAWŁA II 3,

TEL. 89 642 08 19, KOM. 691 522 622,

mail biuro@czechubezpieczenia.pl

NIKOGO TU JUŻ NIC NIE DZIWI, BO

TO NIESPOKOJNY DUCH Z ARTYSTYCZNYM ZACIĘCIEM. MACIEJ MALEWICZ PISZE WIERSZE, TWORZY TELEDYSKI, ZAPRASZA NA WYCIECZKI PO BANGKOKU, DZIAŁA CHARYTATYWNIE, ALE ZNAJDUJE TEŻ CZAS DLA RODZINY, Z KTÓRĄ ŻYJE MIĘDZY POLSKĄ A TAJLANDIĄ. MOŻNA? WYGLĄDA NA TO, ŻE TAK.

Najpierw były przedmioty — piękne, nietypowe, szklane patery, które wpadły mi w oczy w jednej z lidzbarskich firm przy okazji przygotowywania materiału do publikacji. Zapytałam wtedy, kto za tym dziełem stoi i okazało się, że... młody chłopak. Produkowane przez niego naczynia, trafiały do galerii sztuki. Widać było w nich zmysł artystyczny i estetyczny młodego producenta. Macieja jednak pognęło dalej, a kolejny właściciel nie miał już takiego serca i konia z rzędem temu, kto znajdzie taki wyrób na rynku.

A gdzie pognęło młodego mieszkańca Lidzbarka Warmińskiego? Do... Moskwy.

— Do Rosji wyjechałem w 2008 r. w celu zdobycia wiedzy i rozpoznania wschodniego rynku — opowiada Maciej Malewicz. — Był to rok światowego kryzysu ekonomicznego, a w polskiej Izbie Gospodarczej przy ambasadzie panował marazm. Jedynym pomysłem na jakiś interes był transport towarów na daleką prowincję pod kołem podbiegunowym. Poza zdobywaniem doświadczenia i poznawaniem niezwykłej kultury mieszkańców Moskwy, studiowałem rosyjski w Instytucie językowym im. Aleksandra Puszkina. Na zajęcia nie miałem daleko, mieszkalem na 11 piętrze kombinatu, a do budynków, gdzie prowadzone były zajęcia lekcyjne, prowadziły długie, szerokie, marmurowe korytarze. Czas dotarcia do klasy z pokoju akademika, zajmował ok. 10 min.

To tam zaczęła się kolejna przygoda Macieja, która trwa od kilkunastu lat.

Tharinee i Maciej Malewicz

— W każdy piątek, w stołówce Instytutu, odbywały się imprezy studenckie. „Disco Stalowaja” (dyskoteka na stołówce) odżywała, napędzana alkoholem i energią międzynarodowej braci studenckiej. Tego dnia tygodnia liczyła się jedynie zabawa. — wspomina czas, w którym poznał miłość swojego życia. — W akademiku mieszkali ponad 1500 osób z całego świata. Jak to na studiach filologicznych 90 procent stanowiły dziewczyny, dziewczyny i ja... Jakby to powiedzieć... wpadłem jak śliwka w kompot. Tak pod koniec jednego z wieczorów, około 4.00 rano, schodząc z parkietu, zobaczyłem oddalony stolik, przy nim siedziała dziewczyna, która parę tygodni wcześniej zwróciła moją

uwagę swoją nietypową urodą. Postanowiłem podejść i zapytać czy wysłaby ze mną jutro na jakiś koncert „na mieście”. Jej odpowiedź bardzo mi zaimponowała: „Jak będziesz trzeźwy, to jutro zadaj mi to pytanie” — odpowiedziała. „Rozsądnie” — pomyślałem.

Maciej zastosował się do instrukcji i następnego dnia poszli na koncert.

— Nocny spacer po zaśniewionej Moskwie i pierwszy pocałunek przy wejściu głównym więzienia śledczego Łubianki (siedziba dawnego KGB, teraz FSB). Można powiedzieć sehr romantisch (bardzo romantyczny - przyp. red.) — zwierza się Maciej. — Rok później ta uśmiechnięta dziewczyna wyszła za mnie.

Dziś Tharinee jest matką naszych dwóch córek, a dwa lata temu przeprowadziliśmy się do jej rodzinnego miasta Bangkoku.

Nie od razu rodzina Macieja przeniosła się do Tajlandii. Najpierw małżonkowie krążyli nieco między Polską a Tajlandią. Osiedli w Lidzbarku Warmińskim, rodzinnym mieście Macieja i mieszkali w nim osiem lat. Co roku odwiedzali swoją tajską rodzinę (z córkami Tają i Tulą), zatrzymując się w Bangkoku na 1-2 miesiące. W końcu zdecydowali, że osiadają w Tajlandii.

— Po przeprowadzce natychmiast uruchomiliśmy plan — opowiada Maciej. — Otworzyliśmy firmę wspierającą turystykę indywidualną na terenie miasta

(The Sense of Bangkok) oraz agencję wspierającą handel między Tajlandią a Unią Europejską (The Sense of Market).

Jak wiadomo dla turystyki czas pandemii był zabójczy. Na szczęście nie była to jedyna forma działalności jaką prowadzili. Po prostu w tym trudnym okresie Maciej skupił się na rozwijaniu swojej drugiej działalności i tak udało się przetrwać lockdown.

— Dziś działamy wyszukując solidnych tajskich producentów i polecając ich produkty, hurtowym odbiorcom w Unii Europejskiej — dodaje Maciej Malewicz.

Jednak nie porzucił turystyki, bo jest jednym z jego fascynacji. W wolnym czasie tworzy przewodnik sensoryczny po mieście, opisujący obyczaje jego mieszkańców.

— ROBIĘ TO Z ZAMIŁOWANIA DO ODMIENNOŚCI KULTUROWYCH.

PRZEWODNIK SENSORYCZNY BĘDZIE POŁĄCZONY Z APLIKACJĄ I POZA ZDJĘCIAMI, BĘDZIE BODŹCOWAŁ POZOSTAŁE ZMYŚŁY, NIE WYŁĄCZAJĄC TEGO SZÓSTEGO. PROJEKT W OSTATECZNEJ FORMIE BĘDZIE NAZYWAŁ SIĘ...

„THE SENSE OF BANGKOK ZOBACZ, POCZUJ... ZROZUM”.

Jak widać kreatywności Maćkowi nie brakuje. Poza działalnością gospodarczą także. Już w Polsce sporo pisał, a Bangkok stał się także

TO JEST BANGKOK

plenerem teledysków, w których nie tylko muzyka, ale też tekst i obraz są tworzą swoiste dzieło artystyczne.

Maciej jest też wielbicielem murali, których fotografie umieszcza na swoim profilu Facebook. Najpiękniejsze są w Chinatown Bangkok.

Wracając do niespokojnego ducha. Kolejną pasją Macia jest muzyka. Widać to w projekcie HG21, w którym razem z przyjaciółmi realizuje teledyski. Można je obejrzeć na popularnym serwisie internetowym YouTube. Ich klimat mówi sporo o fascynacjach i poglądach na świat bohatera tekstu.

To nie wszystko. Mieszkaniec Lidzbarka Warmińskiego i Bangkoku znajduje także czas na działalność charytatywną. Właśnie teraz, razem z żoną, organizuje akcję zbiórki na rzecz dzieci z plemienia Kayan.

— Pod koniec lipca zamierzamy dostarczyć im: materiały szkolne (kredki, mazaki, podręczniki itd.), odzież oraz podstawowe przybory higieniczne — wyjaśnia Maciej. — Chcemy odwiedzić kilka wiosek na północy Tajlandii, gdzie zamieszkują i gdzie znaleźli schronienie uchodźcy z Birmy z plemienia Kayan. Od lat jest to ludność prześladowana przez wojskową władzę Birmy. Natomiast władze Tajlandii uniemożliwiają im opuszczenie północnej prowincji. W czasie zamknięcia granic Tajlandii i braku turystyki, ludzie z plemienia Kayan nie mają możliwości utrzymywania swoich rodzin z rękodzieła, które sprzedawane turystom, stanowiło znaczną część ich dochodów.

— KAŻDA ZŁOTÓWKA PRZEKAZANA TYM DZIECIAKOM MA WIELE WIĘKSZĄ WARTOŚĆ, BO JEST NA MIARĘ SPEŁNIANIA MARZEŃ, KTÓRE W TYM WYPADKU SĄ BARDZO PRZYZIEMNE — MÓWI MACIEJ.

Jaka jest Tajlandia Macieja Malewicz? Pięknie o niej napisał sam:

„Tajlandia jest krajem przepelnionym nie tylko wiarą w słusność buddyjskich zasad i ich praktykowania. Na każdym kroku spotkać można, a raczej nie da się tego nie zauważyć, wiele form bardziej pierwotnych od religijności. Animizm, magia i głębokie przekonanie jedności świata materialnego z duchowym są powszechne i traktowane tu są bardzo poważnie.

To co rzuca się w oczy przyjezdnych już od wejścia do taksówki na lotnisko i pierwszych obrazów po wyjściu na ulicę, to tajemnicze pismo, symbole, amulety, tęcze wstęgi okalające drzewa, kapliczki”.

Na stronie poświęconej przygotowywanemu sensorycznemu przewodnikowi turystycznemu „The Sense of Bangkok” można znaleźć opis klimatu miejsca, w którym Maciej Malewicz zamieszkał i poczuł jego Bangkok już teraz:

„Ludzie z pobliskich dzielnic zaczynają przekraczać żelazne bramy parku od godziny 5:30. Już od szóstej zaczynają się tutaj pierwsze zajęcia tai chi i jogging.

W tym samym czasie, na ulice całego miasta wyjeżdżają wózki z napojami, owocami i kuchnie na kołach przygotowujące posiłki. Niektóre z nich zamieniają się w całkiem spore uliczne stołówki, specjalizujące się w jednym lub kilku daniach. Ich różnorodność, używane produkty i smaki które z nich powstają to temat na inny obszerny rozdział. W ciągu dnia niektóre wózki znikają, inne się pojawiają, jeszcze inne zmieniają miejsce lub dostosowują dania do pory dnia i pracują do późnych godzin wieczornych. Na noc też przyjdzie jeszcze pora.

Od godziny 7.00 do 9.00, w dzielnicę centralną wlewają się masy ludzi. Nadciągają ze wszystkich stron, skuterami, samochodami, tuk-tukami, autobusami, kolejką nadziemną (Skytrain), metrem, tramwajami wodnymi wzdłuż kanałów. Ci sami ludzie są klientami wcześniej opisywanych stoisk z jedzeniem w porze śniadaniowej, a w porze lunchu (od 12.00 do 13.00), wszyscy spotykają się ponownie, aby skorzystać z ich usług.

W ten części Azji, ze względu na pogodę i tradycje kulinarne, je się na ulicy. Dzięki temu jest ona żywa, pulsująca, ma swoje zapachy, a ludzie przywykli do wspólnego spożywania posiłków, co jest nieocenionym walorem społecznym.

Po 16:00 następuje „odpływ”, który klasycznymi środkami transportu trwa czasem nawet do 21. Ulica stoi zakorkowana, co tłumaczy popularność skuterów jako sprawnego środka transportu na „poziomie zero”, czyli na poziomie ulicy.

Bangkok ma takich poziomów transportowych sześć: dwa pod ziemią (metro), parter czyli Utica, oraz trzy poziomy estakady i koleje nadziemne.

Tak rozbudowana infrastruktura komunikacji, jest jednym z powodów dla których miasto, jest uważany przez przyjezdnych za bardzo skomplikowane, jednocześnie stanowi o jego specyfice i czyni je kompletnie wyjątkowym. W wielu przypadkach, aby sprawnie dotrzeć na określone miejsce, należy skorzystać nawet z 4-5 środków transportu (np. taksówką lub tuk-tukiem dojechać do stacji kolejki nadziemnej, nią dojechać do przystani tramwajów wodnych, z tramwaju rzeką

przejechać się na taxi-skuter, aby po ok 50 min. dotrzeć do celu).

Wielkość metropolii i codzienna potrzeba przemieszczania się jej mieszkańców sprawia, że Bangkok jest jedną z najbardziej zanieczyszczonych stolic na świecie. W porze suchej, którą charakteryzuje brak ruchu powietrza, smog można zobaczyć gołym okiem, patrząc na oddalone nieopodal budynki. O tej porze roku najlepiej nie przebywać w mieście, jednak tak się składa, że jest to jednocześnie sezon turystyczny”.

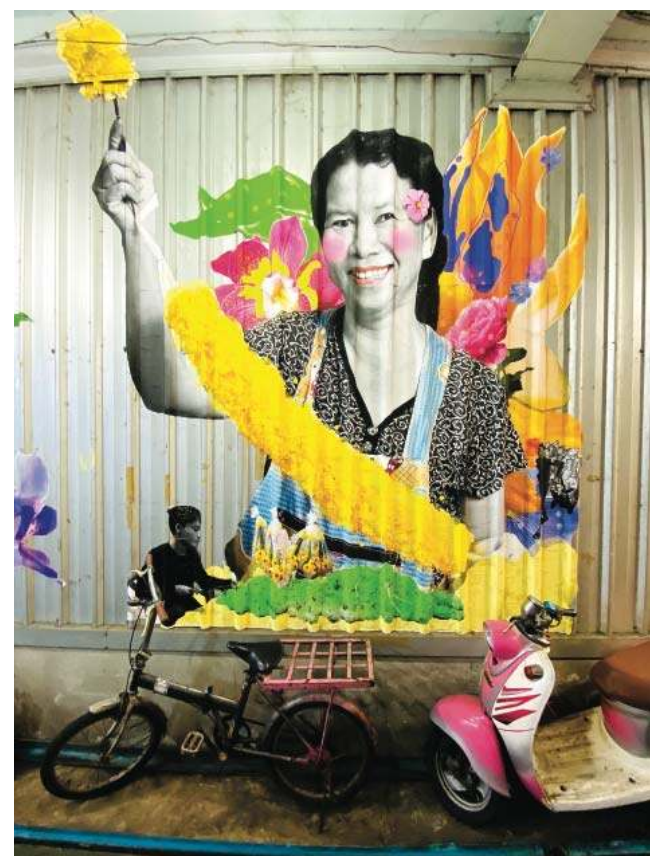
Ostatnie zdania nie brzmią zachęcająco. Co więc zachwycę Macieja w Bangkoku i dlaczego tam zamieszkał?

— Ta pora roku trwa kilka miesięcy i przemija. Praktycznie przez cały rok temperatura sięga 34 stopni. Bangkok to najcieplejsza stolica na świecie — mówi Maciej Malewicz. — W grudniu jest coś takiego jak zimny tydzień, który rzeczywiście trwa kilka dni. Wtedy temperatura spada do 28 stopni (śmiech). Dzieci nie chorują. Przebieg się można tylko z powodu nisko nastawionej klimatyzacji. Łatwo jest się przyzwyczaić do wysokich temperatur, bo w mieście atmosfera jest wakacyjna, nikt się nie spieszy, ludzie chodzą w klapkach, a piwo podaje się z lodem. Przez cały rok na ulicach sprzedawane są egzotyczne owoce, których nazwy nadal nie są znane w Europie. W wielu aspektach życia jest inaczej, a więc ciekawie. Jeśli ktoś ma głód poznawania nowego, ja mam (śmiech), to Bangkok jest jego miastem.

Jednak główną przyczyną przeprowadzki było danie możliwości łatwej (naturalnej) nauki języków dla starszej córki i wychowanie w bardzo tolerancyjnym społeczeństwie. Już po dwóch latach, ta 6 latka, poza polskim, mówi po tajsku, angielsku i od roku w przedszkolu uczy się chińskiego, w czym pomagają jej też nasi sąsiedzi z Tajwanu.

Ale odpowiadając krótko na pytanie, co mi się podoba w Bangkoku: pogoda, różnorodność kulturowa, tolerancja i delikatność mieszkańców. I jeszcze azjatycki „street life”, który poza „street artem” oznacza jeszcze „street food”, spanie w miejscach publicznych i pralnie na ulicy... i nikt tu już nic nie dziwi, bo to jest Bangkok.

Ewa Lubńska

ZAWSZE MYŚLĘ POZYTYWNIEM!

BARDZO WCZEŚNIE ZACZĄŁEM INTERESOWAĆ SIĘ HISTORIĄ I BABCIA WIELE OPOWIADAŁA MI O PRZEDWOJENNEJ POLSCE. I DZIŚ UWAŻAM TEŻ, ŻE TO BABCIA I ŁĄCZNOŚĆ PRZEZ NIĄ ZE ŚWIATEM, KTÓREGO JUŻ NIE MA, UKSZTAŁTOWAŁY MNIE NAJWCZEŚNIEJ I NAJBARDZIEJ — MÓWI MECENAS WOJCIECH WRZECIONKOWSKI Z OLSZTYNA, KONSUL HONOROWY NIEMIEC W POLSCE.

— Proszę opowiedzieć o sobie.

— Myślę, że odpowiedź na to akurat pytanie jest bardzo prosta: całe swoje życie, zawodowe przede wszystkim, ale nie tylko — poświęcam zawsze jakiejś działalności. Mam wewnętrzną potrzebę działania. I choć chwilami czuję, że tych obowiązków mam aż nadto, nie umiałabym z niczego zrezygnować. Nie jest to proste, ale staram się wszystko godzić ze sobą — byle tylko robić coś z myślą o innych ludziach. Ale tak lubię i nie umiałbym żyć inaczej.

— Ale ten etos pracy, zwłaszcza z myślą o innych, skądś się u pana wzięł.

— Z moich korzeni. Pochodzę z rodziny ziemiańskiej. Mój dziadek Piotr Wrzecionkowski przed wojną posiadał ogromny majątek pod Płockiem. Po wojnie został jednak wywłaszczony i wygnany, a na koniec aresztowano go jako wroga ludu. Wypuszczono go po dwóch latach, ale tak mocno go tam katowali — fizycznie i psychicznie, że zmarł po kilku dniach. Natomiast bardzo duży wpływ na moje wycho-

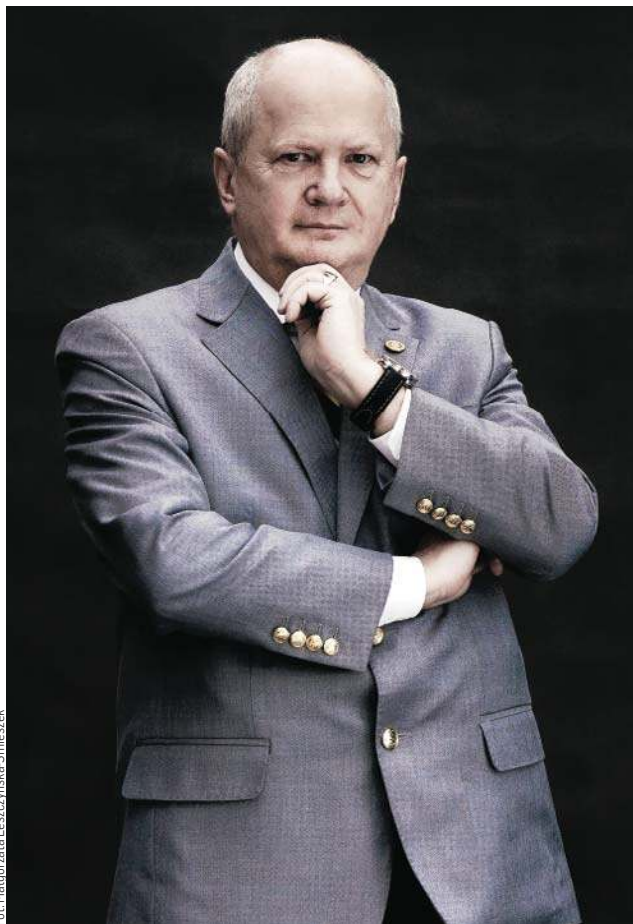
wanie miała babcia, Maria Wrzecionkowska. Urodziła się w 1896 r. i żyła prawie 100 lat, ale — ja oczywiście jako dziecko i młody chłopak tego nie rozumiałem — babcia zakończyła swoje życie w roku 1939. O czym byśmy nie rozmawiali, ona zawsze wracała do tego, co było przed wojną. Żyła po tej wojnie, radziła sobie jak umiała, bo przecież po śmierci dziadka została sama z sześciorgiem dzieci i choć nie miała zawodu i nigdy nie pracowała, jednak dała sobie radę! Ale nie miała telewizora i innych rzeczy, które mogłyby ją łączyć z aktualnym światem. Pamiętamy, że za czasów komunizmu wszyscy mieli tak samo wyposażone mieszkania: meble, łóżeczki, telewizor marki Rubin, ta sama zastawa fajansowych naczyń z Włocławka lub Chodzieży. A babcia zachowała w swoim mieszkaniu resztki wyposażenia z dworu: piękny sekretarzyk, kilka obrazów, zegary, srebrne sztuczki i porcelanowe naczynia z jej herbem... Z domu nie wyszła bez kapelusza — gdyby tak się zdarzyło, babcia uznałaby, że jest niekompletnie ubrana. Dziś to rozumiem i doceniam te babci starania, ale wtedy w ogóle nie przywiązywałem żadnej wagi do tych detali. Choć fakt: bardzo wcześnie zacząłem interesować się historią i babcia wiele o przedwojennej Polsce mi opowiadała. I dziś uważam też, że to babcia i łączność przez nią ze światem, którego już nie ma, ukształtowały mnie najwcześniej i najbardziej. Babcia była moim drogowskazem na życie.

— Jak trafił pan z Włocławka do Olsztyna?

— Bardzo prosto. Na studia prawnicze poszedłem na Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Tam poznałem kobietę, która z czasem została moją żoną — a ona właśnie pochodzi z Olsztyna. Po dyplomie tu, w Olsztynie, mieliśmy możliwość uzyskania własnego mieszkania, a to wtedy było najważniejsze. I tak jestem tu już od 1982 r. — więcej czasu jestem zatem olsztynianinem niż włocławianinem!

— Jak został pan rotarianinem?

— Za tym stoi Bohdan Kurowski, niegdyś bardzo znany dziennikarz. Jak wspominałem, całe życie gdzieś działałem i Bohdana poznałem jeszcze w czasach mojej działalności opozycyjnej, kiedy drukowałem i rozpowszech-

Mecenas Wojciech Wrzecionkowski: Protestuję i przemawiam na różnych forach, bo uważam, że niezawistość sędziowska jest najważniejszą sprawą ze wszystkich

niałem nielegalne wtedy pisma. Szybko rzuciłem się też w wir zmian po 1989 roku. To były czasy OKP — Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego. Któregoś dnia Bohdan opowiedział mi o Georgu Dietrichu, który był Rotarianinem i zaproponował Bohdanowi utworzenie klubu w Olsztynie, który klub Georga miałby

sponsorować. Bohdan do tej inicjatywy z miejsca zaprosił mnie. Wtedy o rotarianach nie wiedziałem absolutnie nie! Ale skądś przyszła informacja, że w Warszawie taki klub rotariański już działa. Pojechaliliśmy zatem, by zobaczyć, o co w tym wszystkim w ogóle

Akwarela przedstawia Jana Chryzostoma Grabskiego, pradziadka Wojciecha Wrzecionkowskiego ze strony babki. Autorem jest malarz o nazwisku Ostrowski

chodzi. Wyszedłem stamtąd zauroczony! To było cudowne spotkanie, z mnóstwem interesujących ludzi, w tym obcokrajowców, bo po 1989 roku na Zachodzie panowała jakby moda na Polskę. Wszystko to zapachniało mi wręcz innym światem — ta idea, ludzie, ich działania. To od nich otrzymaliśmy pierwsze materiały i zaczęliśmy od podstaw tworzyć klub rotariański w Olsztynie. A potem zdarzyło się coś niesamowitego. Okazało się bowiem, że niezależnie od nas powstaje właśnie druga grupa Rotarian w Olsztynie, też na podstawie impulsu z Niemiec. Tam aktywnie działał Franciszek Wenta, ale na jakimś etapie uznaliśmy, że tworzenie dwóch osobnych klubów nie ma sensu. Połączyliśmy się zatem siły i tak 30 lat temu powstał klub Rotary Olsztyn.

— Co panu daje działalność w rodzinie rotarian?

— Niezwykle dużo! Wiem, że to truizm, ale tak naprawdę jest. Znow wszystko przez to, że lubię pomagać innym. Po pierwsze, daje mi kontakt z bardzo interesującymi ludźmi i to praktycznie codziennie. W klubach Rotary członkami są w większości lokalni liderzy różnorodnych zawodów i dziedzin życia. To też ludzie wielu, często bardzo nietypowych zainteresowań. I bezpośredni kontakt z takimi osobami sprawia, że na każde spotkanie czeka się z wielką niecierpliwością. A na samym spotkaniu nie dość, że jest przyjemnie — to jeszcze można dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy, w dodatku z pierwszej ręki. Są zatem piękne relacje międzyludzkie. Poza tym — i to główny cel rotarian — jest też służba innym. Nasz klub od wielu lat pomaga domom dziecka w Szymonowie i Morągu. Zbieramy fundusze na sprzęt dla szpitali. Pandemia trochę to zepsuła, ale organizujemy też szereg imprez, w tym naszą sławną majówkę, ale także bale, aukcje sztuki. Mamy fundusz stypendialny — to my jako pierwsi zaczęliśmy sponsorować nieznanego wtedy nikomu Konrada Bukowieckiego. Sponsorowaliśmy naukę śpiewu dla chłopka, który dziś jako jedyny Polak śpiewa w chórze watykańskim, i skrzypaczkę, która występuje w Nowym Jorku. Organizujemy też wymiany młodzieżowe młodych olsztynian z młodymi Amerykanami: obie strony przez rok uczą się języka,

Uderzam gdzie się da i pukam do każdych drzwi, bo dla Sztynortu to naprawdę ostatni dzwonek. Kiedy w 2008 r. fundacja przejmowała pałac, architekt nawet nie mógł tam wejść: na specjalnych linach przywiązany był do wyciągu i tak opuszczał się, by wykonać pierwsze notatki i zdjęcia do dokumentacji, bo wejście groziło zawaleniem i stanowiło niebezpieczeństwo dla wchodzącego.

ale też kultury, obyczajów, codziennego życia. Osobiście gościłem w ramach wymiany dziewczynę z Indii — dzięki niej zrozumiałem bardzo wiele na temat kultury hinduskiej. Często działamy też wspólnie z innymi klubami, głównie z Niemcami... Rzeczywiście — jak rodzina! I to taka, która daje mi siły do życia i do dalszego działania.

— Jest pan też prezesem Polsko-Niemieckiej Fundacji Ochrony Zabytków Kultury. Mam w zwyczaju jeździć do tych starych miejsc, które kiedyś tętniły pałacowym, pruskim życiem. I po każdej takiej wycieczce blisko mi do depresji. Chyba macie państwo w fundacji sporo pracy?

— Oj tak! Najwięcej w Sztynorcie, bo to jest moja miłość i bardzo się cieszę, że z pomocą rotarian naszego Inter-Country Committee właśnie ruszyły prace połączone z międzynarodową wymianą studentów kierunków architektury, sztuki

i renowacji zabytków. („Gazeta Olsztyńska” pisała o tym w artykule z 25.VI br. — red.) W tej chwili największym problemem są tak naprawdę finanse — trochę wyasygnowaliśmy z naszego klubu, trochę wsparli nas inni rotarianie. Uderzam gdzie się da i pukam do każdych drzwi, bo dla Sztynortu to naprawdę ostatni dzwonek. Kiedy w 2008 r. fundacja przejmowała pałac, architekt nawet nie mógł tam wejść: na specjalnych linach przywiązany był do wyciągu i tak opuszczał się, by wykonać pierwsze notatki i zdjęcia do dokumentacji, bo wejście groziło zawaleniem i stanowiło niebezpieczeństwo dla wchodzącego. Dlatego zaczęliśmy prace od wzmocnienia konstrukcji. Potem był remont dachu, żeby deszczówka nie wpadała do środka i nie niszczyła tego, co tam jeszcze zostało. Potem musieliśmy odwodnić teren, bo pół metra wody w piwnicach stało...! Ale dziś, co mnie cieszy — specjaliści szacują, że pałac może stać następne 50 lat. I w tym czasie musimy go wyremontować, żeby ten okres życia pałacu znacznie wydłużyć.

— A jeśli uda się w Sztynorcie?

— Fundacja skupia się w tej chwili tylko na tamtejszym pałacu, bo to jest naprawdę ogromne przedsięwzięcie, obliczone na wiele lat. Najpierw remont, a potem także odpowiednio utrzymanie. Czasem spotykam się z zarzutem, że sporo pieniędzy już wpłacić poszło, a nic nie widać. A właśnie, że widać, ale głównie od strony konstrukcyjnej, a ta wciąż wymaga zabezpieczeń, a zatem i środków na tego typu prace. Dopiero potem będziemy mogli przystąpić do tych bardziej widocznych, efektownych prac — choćby do wymiany okien. Taką zmianę na lepsze zauważą wszyscy! Wiele rozbija się o finanse i szkoda, że polskie mechanizmy jakby nas nie zauważają, choć ubiegamy się naprawdę o każde możliwe środki. Dobrze, że regularnie dostajemy pieniądze od Bundestagu, bo bez tego chyba nie dałoby rady. Wątpię zatem, by fundację było stać i finansowo, i organizacyjnie na restaurację kolejnego pałacu. Pamiętamy, że wszyscy pracujemy tam społecznie i w ramach wolnego czasu. Ale gdybyśmy mieli środki. Chcieć to móc!

— I jest pan konsulem honorowym Niemiec w Polsce. Czy to jest dalej trudne sąsiedztwo?

— I tak, i nie. Spodziewałem się, że te antyniemieckie uprzedzenia są w Polakach bardziej zakorzenione, zwłaszcza z powodu II wojny światowej.

Majątek Karwosieki, Zielone Świątki 1933 r., na zdjęciu jeden z chłopców to ojciec Wojciecha, Stanisław — obecnie lat 95, z całą rodziną, urodzony w Karwosiekach

Polacy są mistrzami w omijaniu prawa — sztandarowym dowodem na to mistrzostwo było dla mnie uczynienie z samochodu osobowego ciężarówki z pomocą kratki montowanej między przednim a tylnym siedzeniem. Tu akurat blisko nam do Włochów. Taka mentalność: Polak, który ominął prawo, jest najszcześniejszy w świecie!

wej. Obejmując zatem urząd konsula, myślałem, że przede mną naprawdę trudna misja. Ale wbrew tym obiegowym

opiniom dziś widzę, że wielu Polaków jest nastawionych wobec Niemców pozytywnie. Oczywiście, że pod siedzibą konsulatu zdarzają się manifestacje antyniemieckie, akty wandalizmu — bo zamalowano naszą tablicę... Ale z mojego punktu widzenia ludzie są przychylni: zapraszają mnie na spotkania, chcą wiedzieć o Niemcach więcej, dzwonią i pytają. Moim zdaniem, gorsze relacje panują gdzieś tam, na szczytach władzy, niż wśród ludzi z naszego regionu. Pewnie, że pamiętają czasy wojny, ale dziś ludzie chcą patrzeć do przodu. A jak patrzą, to chcą też do przodu iść i budować z Niemcami dobre relacje.

— Co jest dla pana w dzisiejszych czasach niegodziwością?

— Bardzo dużo rzeczy niestety... Trudno odpowiedzieć jednym zdaniem. Ale największą niegodziwością dla mnie jest bezinteresowna zawiść. Człowiek, który z zazdrości komuś w czymś szkodzi, choć sam nie ma z tego tytułu żadnej korzyści — jest dla mnie największym niegodziwcem. Zazdrość i zawiść w ogóle zawsze mnie zadziwiają — i chyba już nigdy zawiśniętych ludzi nie zrozumie.

— Jakiek postawy stanowią dla pana o człowieku przez duże C?

— Na pewno człowiek, który chce zbudować coś pozytywnego.

Piotr i Maria Wrzecionkowsky, dziadkowie

nego. Uważam, że pozytywne budowanie jest w życiu najważniejsze. Masz jakiś pomysł, chcesz go zrealizować — to nawet nie musisz martwić się o pomoc, bo do tego zawsze znajdziesz podobnych sobie zapaleńców. Myśl pozytywnie — to bardzo ważne motto na

życie. Ja tak robię, choć wiem, że Polacy raczej lubią narzekać. Ja nie lubię!

— Jest pan adwokatem z dużym doświadczeniem. Czym jest dziś według pana poszanowanie prawa? Czy Polacy szanują prawo? I czy znają swoje prawa?

— Ponad 30 lat praktyki — a te pytania wciąż są bardzo ciekawe i wciąż muszę się zastanawiać nad odpowiedzią... O tym, że chcę zostać adwokatem, oznajmiłem swoim rodzicom jako uczeń V klasy szkoły podstawowej. I konsekwentnie szedłem do swojego celu, prawie jak taran! Dziś, z perspektywy całego tego czasu mogę powiedzieć, że w Polsce ciągle kultura prawna jest na bardzo niskim poziomie. Amerykanin palcem nie kiwnie, zanim nie skonsultuje choćby najprostszej umowy kredytowej z prawnikiem. W Niemczech z kolei prawie każdy obywatel jest ubezpieczony na wypadek komplikacji prawnych — to mi się bardzo podoba, bo kosztuje grosze, a zabezpiecza naprawdę skutecznie w różnych nieprzewidywalnych sytuacjach. Polacy natomiast często podpisują różne, o wiele ważniejsze dokumenty bezmyślnie, a do mnie przychodzą, jak już mają kłopot. Odpowiadam wtedy niezmiennie, że porada prawna kosztuje naprawdę niewiele. Warto zatem do mecenasa udać się jeszcze przed podpisaniem. Bo wiele spraw jest już po podpisie nie do odwrócenia. Polacy są też mistrzami w omijaniu prawa — sztandarowym dowodem na to mistrzostwo było dla mnie uczynienie z samochodu osobowego ciężarówki z pomocą kratki montowanej między przednim a tylnym siedzeniem. Tu akurat blisko nam do Włochów. Taka mentalność: Polak, który ominął prawo, jest najszcześniejszy w świecie! A z poszanowaniem prawa dziś jest u nas bardzo słabo... Protestuję i przemawiam na różnych forach, bo uważam, że niezawisłość sędziowska jest najważniejszą sprawą ze wszystkich. Sędzia ma podlegać tylko ustawom, a wyroki wydawać zgodnie z prawem i własnym sumieniem — nikt nie ma prawa niczego mu nakazywać. Kiedy tak się dzieje, kończy się sądownictwo, a zaczyna załatawstwo. Przez 30 lat swojej praktyki nigdy nie spotkałem się z sytuacją, kiedy ktoś wygrał, bo sobie coś załatwił. I tak powinno być. Było kilka razy tak, że sędzia prywatnie znał którąś ze stron — natychmiast wyłączał się z rozpatrywania, bo nie chciał, by choć cień podejrzenia padł na jego sprawiedliwy osąd danego problemu. Można sprawę wygrać, można sprawę przegrać, ale uczciwość daje największą satysfakcję. Nieuczciwa wygrana byłaby dla mnie największą hańbą. Tak jak i obrady jakiegoś sądu, których wyrok można zgóry przewidzieć...

Magdalena Maria Bukowiecka

PAMIĘTA TYLKO, ŻE KOGOŚ BIŁ

W SWOICH POCZĄTKOWYCH WYJAŚNIENIACH PRZYZNAWAŁ SIĘ DO ZARZUCANEGO MU CZYNU. NA SALI ROZPRAW POWIEDZIAŁ JEDNAK: — NIE WIEM, CZY ZABIŁEM. DO TEJ PORY NIE WIEM, CZY TO ZROBIŁEM. CZY KAMIL D. JEST WINNY ZAMORDOWANIA BEZDOMNEJ KOBIETY?

Minał rok od tych tragicznych zdarzeń. 30 czerwca 2020 w Elblągu nie był upalny, termometry wskazywały najwyżej 21 stopni. Tego dnia Kamil D. sprzedał w jednym z lombardów telefon, za który dostał jakieś 30 złotych. Tę sumę przeznaczył na alkohol, kupił butelkę wódki, bo picie najlepiej uciszało głosy, które zaczął słyszeć, odkąd po raz pierwszy rozstał się z żoną. Alkohol sprawiał, że wyzwiska i groźby rozbrzmiewające w jego głowie, były nieco mniej słyszalne.

Będąc już w domu, 26-letni wówczas chłopak, wypił kupiony wcześniej alkohol, agdy zbliżał się wieczór, poczuł ochotę na więcej. Postanowił iść na stację benzynową po piwo. W drodze powrotnej musiał się zatkać, postanowił zrobić to w pobliskim parku.

Kiedy wszedł za krzaki, okazało się, że właśnie w tym miejscu nocuje para bezdomnych. Kamil rzucił w ich stronę, że może powinni iść do noclegowni, na co leżący już pod kołdrą mężczyzna wstał i zaczął chłopaka obzierać przekleństwami.

Między obcymi sobie ludźmi nawiązała się nieprzyjemna dyskusja, w wyniku której, Kamil uderzył bezdomnego pięścią w twarz. W tym momencie poczuł, jak druga osoba atakuje go od tyłu. Od ruchowo uderzył ją łokciem, agdy upadła, kopnął, trafiając nogą gdzieś w okolice żeber.

W międzyczasie mężczyzna, który dostał już od Kamila w twarz, złapał swoją kołdrę i uciekł. Chyba obawiał się tego, co mu grozi. Kłody mężczyzna został sam z drugą bezdomną osobą. Jak się później okazało, była to Maryla B., ale 26-latek nie zastanawiał się nawet, czy ma do czynienia z kobietą, czy mężczyzną.

BIŁA GORĄCZKA

Zadawał kolejne ciosy, uderzając bezdomną pięściami po całym ciele — po głowie, szyi, klatce piersiowej, tułowiu, rękach i nogach. Może nawet nie zdawał sobie sprawy, że z każdym następnym razem, w ciele Maryli powstają nowe uszkodzenia — boki jej głowy i twarz już są stłuczone, staw barkowo-obojęczykowy jest uszkodzony, wątroba i ściany odbytu pękły, a zębra są połamane z obu stron.

MĘCZYZNA BYŁ POD WPŁYWEM, JAK SAM JĄ PÓŹNIEJ NAZWIE, BIAŁEJ GORĄCZKI. PO ALKOHOLU ZDARZYŁO MU SIĘ JUŻ PRZECIEŻ KIEDYŚ WYBIĆ SZYBĘ, WTEDY TEŻ DOSTAŁ PODOBNEGO ATAKU. PO TYM JAK ZAKOŃCZYŁ OKŁADAĆ KOBIETĘ PIĘŚCIAMI, CIĘŻAREM WŁASNEGO CIAŁA PRZYPARŁ JĄ DO ZIEMI, ODCIĄŁ JEJ DOSTĘP POWIETRZA, W WYNIKU CZEGO MARYLA B. SIĘ UDUSIŁA.

Czy właśnie tak wyglądała feralna noc z 30 czerwca na 1 lipca 2020? Tego nie wiemy, Kamil D. często miewa luki w pamięci po alkoholu, a następnego ranka obudził się przecież z ogromnym kacem.

ŻONA NIE UWIERZYŁA

2 lipca minionego roku tak miał zeznawać na elbląskiej komendzie: — Obudziłem się w domu w łóżku z żoną

Pierwsza rozprawa w sprawie zabójstwa Maryli B. odbyła się 21 czerwca w Sądzie Okręgowym w Elblągu

— miałem kaca. Zaczęło mi świtać, że coś się w nocy stało. Przypominałem sobie bezdomnych i to, że biłem kogoś. Skojarzyłem, gdzie to miało miejsce — za żywoplotem obok ulicy Tysiąclecia. O tych myślach powiedziałem żonie, nie wierzyła. Dokładnie powiedziałem jej, że chyba zabiłem bezdomnego, a ona powiedziała do mnie, że ściemniam.

Kamil, który na własnych spodenkach zauważył plamy, przypominające krew, o swoich podejrzeniach miał również poinformować pozostałych domowników, którzy nie potraktowali jego wyznań poważnie.

— Ja też do końca nie byłem pewny, czy to stało się naprawdę. Poprzedniego wieczora wypiliśmy dużo alkoholu i urwał mi się film. Nie mam pojęcia, która to była godzina. Wziąłem rower i pojechałem w to miejsce na ulicę Tysiąclecia za żywoplot. Gdy wjechałem tam, zobaczyłem leżącą na trawie kobietę. Widziałem ją z daleka.

POMYŚLAŁEM, ŻE SKORO TAK DŁUGO TAM LEŻAŁA, TO NA PEWNO NIE ŻYJE. CHYBA BYŁA W UBRANIACH, NIE PODCHODZIŁEM BLISKO, WOKÓŁ NIE BYŁO NIKOGO INNEGO. PRZERAZIŁEM SIĘ I WRÓCIŁEM DO DOMU, OPOWIEDZIAŁEM PONOWNIE

ŻONIE, ŻE TA KOBIETA TAM LEŻY, A ONA ZNOWU MI NIE UWIERZYŁA.

Trochę ją rozumiem, bo bywało wcześniej, że słyszałem różne głosy, mam to cały czas. Racjonalnie myślę, ale te głosy czasami słyszę w głowie, to wyzwiska i groźby wobec mnie, głosy męskie i żeńskie nieznanymi mi osobami. Żeby ich nie słyszeć, piję alkohol, jak piję, to tych głosów słyszę mniej — miał twierdzić mężczyzna.

ZGŁOSIŁ SIĘ NA POLICJĘ

Chwilę przed tym, jak zgłosił się na policję, odwiedził go bracia. Przywieźli mu garnitur, bo 18 lipca Kamil wybierał się na chrzciny.

— POWIEDZIAŁEM IM, ŻE ZABIŁEM BEZDOMNĄ POPRZEDNIEJ NOCY, ONI TEŻ MI W TO NIE UWIERZYLI. OD DAWNA CHCĄ TYLKO, ŻEBYM SIĘ LECZYŁ, NIE WIERZĄ W TO, CO MÓWIĘ. POWIEDZIEMI OBAJ, ŻE POWINIENEM PRZESTAĆ PIĆ I ŻE ZNOWU MAM JAZDY. NIE MIAŁEM WYJŚCIA, MUSIAŁEM IŚĆ NA POLICJĘ — WYJAŚNIAŁ FUNKCJONARIUSZOM KAMIL.

Obawy braci nie były bezasadne. Chłopak miał za sobą próby samobójcze, w związku z którymi kilkakrotnie był hospitalizowany. Z alkoholu jednak nie rezygnował, i chociaż ten, wywoływał u niego czasem agresję, Kamil D. nigdy wcześniej nie był karany.

Kiedy mężczyzna zgłosił się na komendę, okazało się, że jego słowa zbiegły się z tym, co policjantom przekazał przypadkowy przechodzień, który znalazł ciało.

21 czerwca 2021 odbyła się pierwsza rozprawa oskarżonego o zabójstwo bezdomnej kobiety Kamila. Podejrzany nie był w stanie składać wyjaśnień, jak twierdził, cała sytuacja jest dla niego zbyt stresująca.

AKT OSKARŻENIA

— W nocy z 30 czerwca na 1 lipca 2020 roku w Elblągu, działając z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia, wielokrotnie uderzał Marylę B. pięściami po całym ciele — w tym po głowie i szyi, klatce piersiowej, kończynach, tułowiu oraz w obrębie odbytu i odbytnicy, w wyniku czego, pokrzywdzona doznała uszkodzenia ciała w postaci wielomiejscowego stłuczenia boków głowy, w tym twarzy, uszkodzenia stawu barkowo-obojęczykowego, pęknięcia wątroby, pęknięcia ścian odbytu, obu stronnych symetrycznych

złamań żeber w ich przednich odcinkach. Ciężarem swego ciała przyparł do twardego podłoża klatkę piersiową pokrzywdzonej, wywołując upośledzenie wymiany powietrza między otoczeniem a światłem pęcherzyków płucnych, w wyniku czego pokrzywdzona zmarła śmiercią gwałtowną, nagłą, której bezpośrednią przyczyną było uduszenie się — tak brzmi treść odczytanego 27-latkowi aktu oskarżenia.

Czy elblążanin przyznaje się do winy? W swoich wcześniejszych wyjaśnieniach — składanych na komendzie i w prokuraturze — miał twierdzić, że zabił. Podczas rozprawy powiedział jednak:

— NIE WIEM, CZY ZABIŁEM. DO TEJ PORY NIE WIEM, CZY TO ZROBIŁEM. PO PROSTU NIE MIAŁEM POWODU JEJ ZABIJAĆ, NIE MIAŁEM POWODU KRZYWDZIĆ KOBIETY, KTÓREJ NAWET NIE ZNAŁEM.

Jako jedyna ze świadków na sali rozpraw pojawiła się żona oskarżonego, która odmówiła składania wyjaśnień.

Termin następnego posiedzenia sądu zaplanowano na 10 września 2021 roku.

Do tematu powrócimy.

Kamila Kornacka

Ringssobota
POLSAT 1:00**2 - 8 lipca 2021****20:05**
POLSAT**2012**

film katastroficzny, Kanada, USA, 2009

Rok 2009. Naukowcy odkrywają niepokojące zjawiska na Słońcu. W konsultacjach badaczy bierze udział między innymi geolog Adrian Helmsley, który przewiduje, że wybuchy te będą mieć katastrofalne skutki dla przyszłości Ziemi. Swoimi prognoząmi dzieli się z prezydentem USA. Najbardziej wpływowi ludzie różnych części globu zaczynają wdrażać plan ratunkowy na wypadek zagłady. Jednocześnie zatajają prawdę przed zwykłymi śmiertelnikami, którzy nie mają pojęcia, że czeka ich śmierć.

Piątek**20:05**
TVN**Bękarty wojny**

dramat wojenny, Niemcy, USA, 2009

Francja, II wojna światowa. W jednej z wiosek sadystyczny pułkownik SS, Hans Landa (Christoph Waltz), morduje ostatnich ukrywających się w okolicy Żydów. Tylko młodej Shosannie (Mélanie Laurent) udaje się uciec. Dziewczyna przedostaje się do Paryża, gdzie przyjmuje nową tożsamość. W prowadzeniu niewielkiego kina pomaga jej czarnoskóry przyjaciel Marcel (Jacky Ido). Wkrótce Shosanna wzbudza zainteresowanie nazistowskiego bohatera wojennego, Fredricka Zollera (Daniel Brühl).

Sobota**20:00**
POLSAT**Iron Man 2**

film sf, USA, 2010

Od kilku miesięcy cały świat wie, że superbater Iron Man to miliarder Tony Stark (Robert Downey Jr.) - genialny wynalazca i szef Stark Industries, głównego dostawcy broni dla rządu USA. Stark jest teraz sławny jako człowiek, któremu udało się zagwarantować światowy pokój. Chce wykorzystywać nowoczesną technologię i swoje wynalazki do celów humanitarnych i zarazem skończyć z produkcją broni. Władze, prasa i zwykli obywatele naciskają, by podzielił się swoją technologią z armią.

Niedziela**20:00**
TVN**Krucjata Bourne'a**

thriller, Niemcy, USA, 2004

Minęły dwa lata od pościgu płatnych zabójców za pogrążonym w amnezji byłym szpiegiem. Jason i Marie ukryli się na terytorium Goa, na zachodnim wybrzeżu Półwyspu Indyjskiego. Nie znaleźli jednak upragnionego spokoju. Jasonowi udało się jednak zrekonstruować część faktów z przeszłości. Wie już, że był szpiegiem wyszkolonym przez tajną organizację Treadstone, której agenci chcą go teraz zabić. Mimo starań Bourne'a, na jego ślad wpadają płatni zabójcy.

Wtorek**01:00**
TVP2**Czerwony Pająk**

thriller, Polska, 2015

Karol to nastolatek z dobrego domu, który odnosi sukcesy i zakochuje się w pięknych dziewczynach. Jego życie ulega zmianie, gdy przypadkowo zostaje świadkiem morderstwa. Kierując się ciekawością, Karol zaczyna śledzić zabójcę. W ten sposób odkrywa mroczną stronę swojej natury. Dotąd nie był świadomy jej istnienia, nie miał też odwagi lub możliwości, by ją obudzić. Nastolatek poznaje tożsamość mordercy - to weterynarz, Lucjan Staniak - i nawiązuje z nim bardzo silną, emocjonalną relację.

Środa**20:00**
POLSAT**Poznaj mojego tatę**

komedia, USA, 2000

Greg chce oświadczyć się dziewczynie Pam. Ma zamiar uczynić to w czasie wizyty u rodziców Pam, tuż przed ślubem jej siostry. Mama jego wybranki, Dina (Blythe Danner), okazuje się przychylna przyszłemu zięciowi. Jednak jej ojciec, rzekomo emerytowany ogrodnik, Jack Byrnes, uważa, że nikt nie jest wystarczająco dobry dla jego córki, a już na pewno nie Greg. Lista zarzutów wobec chłopaka jest długa: nie przywiązuje wagi do wyglądu, nie jest ambitny, pracuje w kobiecym zawodzie, ma wulgarnie brzmiące nazwisko i na dodatek jest Żydem.

Czwartek**21:05**
POLSAT**Miłość na zamówienie**

komedia romantyczna, USA, 2006

Trzydziestopięcioletni Tripp (Matthew McConaughey) ma niezłą pracę, ale wciąż nie chce się usamodzielniać. Prowadzi beztrojski tryb życia, spędzając noce w klubach ze swoimi przyjaciółmi Ace'em (Justin Bartha) i Demo (Bradley Cooper). Nie musi troszczyć się o domowe obowiązki, bowiem wciąż mieszka ze swoimi rodzicami, Sue (Kathy Bates) i i Alem (Terry Bradshaw). Mama sprząta mu pokój, podaje śniadanie i pierze jego rzeczy. Powoli jednak zarówno ona, jak i jej mąż mają już dość tej sytuacji.

piątek**2 lipca**

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
05:15 Przysięga - serial 06:05 Elif - serial, prod. Turcja 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:30 Agape - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Kwadrans polityczny 08:30 Ranczo - serial obyczajowy TVP, reż. Wojciech Adamczyk, wyk. Ilona Ostrowska, Cezary Żak, Paweł Królikowski, Grzegorz Wons 09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny TVP 10:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny TVP 11:25 Uzdrowisko 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedynce SERIAL OBYCZAJOWY 14:00 Elif - serial, prod. Turcja, 2018 14:45 Policzmy się dla Polski 15:00 Wiadomości 15:15 Alarm! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:00 Przysięga - serial 16:50 Łączy nas EURO 17:00 Teleexpress 17:15 Jaka to melodia? 17:55 Dzikie pszczoły 18:55 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:10 Alarm! - magazyn 20:25 Gra na Maksa - serial 20:35 EURO 2020 - 1/4F 23:25 EUROwieczór 23:55 Zdrada - film fabularny 01:55 Ocaleni - reality show 02:55 S. W. A. T. - Jednostka specjalna - serial	04:55 Cafe piosenka 05:25 Na dobre i na złe 06:20 Anna Dymna 06:50 Spotkajmy się 06:50 Familiada - teleturniej 07:30 Pytanie na śniadanie 10:40 Panorama 10:50 Pytanie na śniadanie 11:15 Policzmy się dla Polski 11:30 Dziewczyny ze Lwowa - serial obyczajowy TVP 12:30 Koło fortuny 13:15 Kozacka miłość - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial 15:10 Górsy ratownicy 16:35 Familiada - teleturniej 17:00 Rodzinka.pl - serial 17:25 Gra na Maksa - serial 17:45 prod. Szwajcaria, 2021 20:15 Gra na Maksa - serial 20:25 Jak przeżyć wszystko jeszcze raz KONCERT 22:30 Muzyka, Taniec, Zabawa 23:35 Anything goes. Ale jazda! - program rozrywkowy prod. Polska 00:35 Lato w Allgau - film obyczajowy, prod. Niemcy, 2017, reż. Jeanette Wagner, wyk. Jennifer Ulrich, Philipp Hochmair, Michaela May 02:15 Operacja Piorun - film sensacyjny, prod. Wielka Brytania, 1966, reż. Terence Young, wyk. Sean Connery, Claudine Auger, Adolfo Celi 04:30 Zakończenie dnia	05:40 Uwaga! - magazyn 06:00 LAB - obyczajowy 07:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 08:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 09:00 Ten moment 09:35 SOS Ekipy w akcji 10:35 Rozwód. Walka o wszystko 11:35 Doradca smaku 11:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Szpital - program obyczajowy 16:00 LAB - obyczajowy 17:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:25 Uwaga! 19:55 Uwaga! - magazyn	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dlaczego ja? 11:40 Gliniarze 12:50 Wydarzenia 13:25 Interwencja 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dlaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 17:40 Sekrety rodziny 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń 19:55 Pogoda 20:00 Epoka lodowcowa: Wędrówka kontynentów Ziemia ulega kolejnym przeobrażeniom. Tym razem światu zagraża wędrówka kontynentów.	07:30 Teledyski 08:35 Kuchnia Jagiellonów 09:05 Jan Brzechwa - felieton 09:20 Wyprawa w przeszłość - film przygodowy, prod. Czechosłowacja, 1955 11:00 Znaki szczególne - serial TVP 12:50 Elizabeth - film krótkometrażowy 13:30 Francuskie wybrzeże z lotu ptaka. Morze Śródziemne - Zatoką Lwa - serial dokumentalny, prod. Francja 13:45 Francuskie wybrzeże z lotu ptaka. Riwiera francuska - serial dokumentalny, prod. Francja, 2012, reż. Norbert Evangelista, Gil Keballi 14:00 Francuskie wybrzeże z lotu ptaka. Korsyka - serial dokumentalny 14:20 Mecz - film 14:45 Rok 2020 FILM OBYCZAJOWY 15:20 Opowieść wiosenna - film obyczajowy, prod. Francja, 1990, reż. Eric Rohmer, wyk. Sophie Robin, Hugues Quester, Anne Teyssedre 17:15 Idą Powstańcy 18:30 Informacje kulturalne 18:50 Serialowa nostalgia - Karino - serial TVP 20:00 Komediove lato - Marysia i Napoleon - komedia 22:05 Geniusz: Picasso - film obyczajowy, prod. USA, 2018 23:00 Świat w piosence - Zabójstwo Martina Luthera Kinga 23:55 Informacje kulturalne 00:15 Nie jestem czarownicą - film fabularny	06:00 Zbuntowany anioł - telenowela Osierconą Milagros rozpoczyna pracę jako pokojowa rodziny DiCarlo i zakochuje się w synu pana domu. 07:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 09:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 10:00 Zbuntowany anioł - telenowela 12:00 Zaklinaczka duchów 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 20:00 Liberator 2 22:00 Czarny pies 23:45 Szanghajska robota SERIAL KRYMINALNY 02:00 Castle - serial kryminalny Poszukujący inspiracji pisarz otrzymuje pozwolenie na przyłączenie się do jednego zespołu z wydziału zabójstw nowojorskiej policji. 02:55 Reporterzy. Życia wzięte 03:55 Zobacz to! Blok rozrywkowy: Biesiada na cztery pory roku - program rozrywkowy prod. Polska 04:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny prod. Polska 05:00 Dyzur - serial dokumentalny	05:40 Szpital - program obyczajowy 06:40 Idealna niania - program obyczajowy 07:25 Zakochani po uszy - serial, Polska 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Szpital - program obyczajowy 12:00 Szkoła - obyczajowy 13:00 Sąd rodzinny - program sądowy 14:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy 15:00 Ukryta prawda - program obyczajowy prod. Polska 16:00 40 kontra 20 17:00 Idealna niania - program obyczajowy prod. Polska 18:30 Szpital - serial obyczajowy, Polska 20:00 One night squad KOMEDIA 21:40 Jak się nie oświadczać - film komedia, USA, 2015, reż. Bradford May, wyk. Kayla Ewell, Ryan Merriman, Adam Korson, Mitch Ryan, Vernee Watson 23:25 Prosto z Compton - film obyczajowy, USA, 2015, reż. F. Gary Gray, wyk. O'Shea Jackson Jr., Corey Hawkins, Jason Mitchell, Neil Brown Jr., Aldis Hodge, Paul Giamatti Wywodząca się z ulicy Compton grupa NWA rewolucjonizuje kulturę hip-hopu. 02:35 Noc magii - program ezoteryczny	06:00 Gliniarz i prokurator Serial sensacyjny 07:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Pięć miłości 09:50 Święty 10:20 Food Factory 11:20 Detektywi w akcji 12:20 Kobra 13:25 STOP Drogówka 15:30 Hardkorowy lombard 17:00 Septagon 18:00 Kochane Pieniądze 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Gwiazdy Kabaretu 22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 00:05 Tajemnica Instytutu Atticus W 1976 roku do niewielkiego instytutu badawczego doktora Henry'ego Westa, zajmującego się zjawiskami parapsychicznymi, jak psychokineza czy postrzeganie pozazmysłowe, trafiła tajemnicza Judith. 01:55 Śmierć na 1000 sposobów 02:25 Disco Polo 03:25 TOP 10 TV Tram 11:30 Kolory Świętości 11:35 100 cudownych miejsc na świecie 11:45 Spotkania z ekologią 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Ziemia Obiecana 13:05 Dusza-pasterz 13:30 Msza święta 14:20 100 cudownych miejsc 14:30 Zrozumieć Antycywizację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa 15:20 Mocni w wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Siódmy sakrament 16:35 Świat na wyciągnięcie ręki 17:00 Regal Mistrzowie 17:55 Poczest Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... 19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Świat na każdy dzień 21:00 Apel Jasnogórski

TVP 1

05:10 Klan - telenowela TVP
06:00 Magazyn Ekspresu Reporterów
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:35 Rok w ogrodzie
08:00 Rok w ogrodzie Extra
08:15 Wojsko - polskie.pl
08:40 Pełnosprawni
09:15 Sprawa dla reportera
10:15 Lemony Snicket: Seria niefortunnnych zdarzeń - komedia, prod. USA, 2004, reż. Brad Silberling, wyk. Jim Carrey, Meryl Streep, Jude Law
12:10 Fascynujący świat - Niewidzialne miasta starożytności - film
13:10 Wojciech Cejrowski boso przez świat
13:45 Przyrodnik na tropie
14:15 Z pamięci - felieton
14:25 Okrasa łamie przepisy

14:55 Ojciec Mateusz - serial kryminalny TVP
15:50 Geniusze i marzyciele. Banach. Między duchem a materią - film dokumentalny
16:50 Łączy nas EURO
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Jak to melodia?
18:30 Stulecie Winnych
19:30 Wiadomości
20:10 Alarm! - magazyn
20:25 Gra na Maksa - serial
20:35 EURO 2020 - 1/4F
23:25 Eurowieczer
23:55 Hit na sobotę - Scigana - thriller, prod. USA, 2011
01:35 Sądny dzień - komedia
03:20 Kopciuszek - serial obyczajowy TVP

TVP 2

05:55 Dla niesłyszających - Barwy szczęścia
07:00 Dla niesłyszających - M jak miłość - serial TVP
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Zainwestuj w marzenia - serial TVP
11:30 Rodziny ekspres
12:00 Pan Wołodyjowski - film historyczny, reż. Jerzy Hoffman
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny
15:15 Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko
16:20 Na sygnale - serial fabularny TVP
16:50 Lajki
17:10 Słowo na niedzielę - Droga Ezechiela
17:15 Gra na Maksa
17:30 EURO 2020 - 1/4
20:15 Gra na Maksa
20:25 Centralne Biuro Humoru

21:45 Anything goes. Ale jada! - program rozrywkowy
22:50 Ameryka da się lubić - Humor - program rozrywkowy
24:00 Hity wszech czasów - magazyn muzyczny
01:00 Pitbull. Niebezpieczne kobiety - film sensacyjny, reż. Patryk Vega, wyk. Alicja Bachleđa, Córus, Maja Ostaszewska, Joanna Kulig, Magdalena Cielecka, Anna Dereszowska, Sebastian Fabijański, Andrzej Grabowski
03:25 Genialny wynalazek - komedia, prod. USA
04:55 Zakończenie

TVN

06:10 Uwaga! - magazyn
06:25 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:25 Wymarzone ogrody
09:00 Dzień Dobry Wakacje - film historyczny, reż. Jerzy Hoffman
11:30 Na Wspólnej - serial, Polska
13:20 MasterChef Junior
14:55 Power Couple - program rozrywkowy
16:25 Równi sobie
17:25 Wymarzone ogrody
17:55 Zaplanuj długie życie
18:00 Patent na dom - program rozrywkowy
19:00 Faktory
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga! - magazynprod. Polska

20:00 40 lat minęło - film komedia, USA, 2012, reż. Judd Apatow, wyk. Judd Apatow, Paul Rudd, Leslie Mann, Maude Apatow, Iris Apatow, Albert Brooks, John Lithgow, Megan Fox
22:55 American Pie: Wesele - film komedia, USA, Niemcy, 2003, reż. Jesse Dylan, wyk. Jason Biggs, Seann William Scott, Alyson Hannigan, Eddie Kaye Thomas, Thomas Ian Nicholas, January Jones
01:00 Ostatni dymopolewej - film horror, USA, 2009, reż. Dennis Iliadis
03:20 Uwaga! - magazyn
03:40 Noc magii

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:10 Bystry Bill
10:10 Ewa gotuje
10:40 Nasz Nowy Dom
11:40 Wolni od długów
12:40 Bogaty dom - Biedny dom
13:40 Łowcy nagród
14:40 Rolnicy. Podlasie
15:40 Wiegzenie
17:45 Chłopaki do wzięcia
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Iron Man 2 - Robert Downey Jr. powraca jako miliardier Tony Stark w ekscytującej kontynuacji popularnego na całym świecie kinowego hitu. Kiedy tożsamość superbohatera przestała być sekretem, życie Tony'ego stało się jeszcze bardziej intensywne.

22:45 Salt - Evelyn Salt, zaufana i lojalna agentka CIA, zostaje zmuszona do ucieczki, gdy pewnemu rosyjskiemu zdrajcy udaje się przekonać jej przełożonych, że jest ona podwójną agentką, wysłaną by zamordować prezydenta Stanów Zjednoczonych.
01:00 Rings - Młoda kobieta, martwiąc się o swego chłopaka, zafascynowanego informacjami o tajemniczym wideo, po obejrzeniu którego giną ludzie, decyduje się obejrzeć film za niego.
01:00 Rings

TVP Kultura

07:30 Informacje kulturalne
07:50 Szlakiem miejsc niezwykłych - Pomniki Historii - reportaż
08:00 KFPP Opole - 43. KFPP Opole 2006 - przeboje Marka Grechuty
09:25 Słowobranie
10:00 Szkoła w chmurze - film dokumentalny, prod. Wielka Brytania, 2018, reż. Jerry Rothwell
11:35 Serialowa nostalgia - U Pana Boga w ogródku - serial komediowy TVP, reż. Jacek Bromski, wyk. Krzysztof Dzierzma, Andrzej Beka-Zaborski, Emilian Kamiński, Jan Wieszczkowski, Agata Kryśka, Wojciech Solarz, Irina Łaczina
12:20 Tamte lata, tamte dni - Maciej Wojtyłko
12:50 Zeniac - film TVP, reż. Janusz Kidawa

14:15 Komediowe lato - Marysia i Napoleon - komedia
16:15 Zaginione skarby
16:30 Retro kino - Winnetou - serial przygodowy
18:10 Mój czas
18:20 Co dalej?
18:55 Sami Yaffa na tropie dzwieków
20:00 Bilet do kina - Przed wschodem słońca
21:45 Good Evening Ev Rybody. W hołdzie Louisowi Armstrongowi - film dokumentalny
23:00 Mocne kino - Fargo - dramat
00:45 Co dalej?
01:25 Kino nocne - Szukając Kelly - dramat

TV Puls

06:00 Castle - Poszukujący inspiracji pisarz otrzymuje pozwolenie na przyłączenie się do jednego zespołu z wydziału zabójstw nowojorskiej policji.
07:00 Taki jest świat - serial obyczajowy
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
Prowadzenie lombardu to zajęcie ciekawe, momentami ekscytujące, ale często i niebezpieczne. Bohaterami serialu są: właściciel Kazimierz Barski (Zbigniew Buczkowski), jego rodzina, pracownicy oraz klienci, którzy pojawiają się w lombardzie z powodu różnych życiowych zawirowań.
20:00 Mocne sobotnie kino: Kickboxer: Odwet

22:10 Non stop - Agent federalny Bill Marks musi uratować pasażerów i załogę samolotu opawanego przez terrorystów.
00:15 Najlepsi z najlepszych - Na mistrzostwa świata w karate zostaje wybrana reprezentacja składająca się z piętki najlepszych zawodników.
02:10 Castle
03:05 Zobacz to! Blok rozrywkowy: Taki jest świat - program informacyjny
04:00 Menu na miarę
04:35 Z archiwum policji
05:00 Dyżur - serial

TVN 7

05:00 Szpital - program obyczajowy
06:00 Wiza na miłość
07:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
08:00 Kosmiczny wykop - program obyczajowy
11:30 Brzydula - serial obyczajowy, Polska
14:20 Przypoda z pandą - film przygodowy, USA, 1995, reż. Christopher Cain, wyk. Stephen Lang, Ryan Slater, Yi Ding, Wang Fei
16:00 Niania - film rodzinny, Wielka Brytania, USA, Francja, 2005, reż. Kirk Jones, wyk. Emma Thompson, Colin Firth, Kelly Macdonald, Thomas Sangster, Eliza Bennett, Jennifer Rae Daykin, Angela Lansbury, Celia Imrie, Imelda Staunton

18:10 Minionki - film komedia, USA, 2015, reż. Kyle Balda, Pierre Coffin, wyk. Sandra Bullock, Jon Hamm, Michael Keaton, Alison Janney, Steve Coogan, Geoffrey Rush
20:00 Van Helsing - film S-F, USA, Czechy, 2004, reż. Stephen Sommers, wyk. Hugh Jackman, Kate Beckinsale, David Wenham, Richard Roxburgh, David Wenham, Samuel West
22:50 Zaginione miasto Z - film przygodowy, USA, 2016, reż. James Gray, wyk. Charlie Hunnam, Robert Pattinson
01:40 Zbrodnie z pierwszych stron gazet

TV 4

06:00 Kudłaty i Scooby Doo na tropie 07:00 Galileo
11:00 Zakłety książę Już od pięciu lat zamieniony w żabę książę czeka na swoją wybrankę, która go pocałuje i w ten sposób przywróci mu ludzkie kształty. Pewnego dnia młodzieniec otrzymuje szansę na zmianę swojego losu - na Manhattanie spotyka niezamężną kobietę, która obdarza go pocaunkiem, dzięki czemu książę odzyskuje ludzka postać.
13:00 STOP Drogówka - magazyn
14:00 Policjantki i Policjanci
19:00 Galileo
20:00 Ninja Warrior Polska
21:55 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
23:55 Motel 2. Pierwsze cięcie
01:45 Interwencja - magazyn
02:25 Disco Polo Life
03:25 TOP 10 - Lista przebojów
05:30 Teleshopping TV Okazje

12:00 Nowenna przed 30. Rocznicą powstania Radia Maryja
13:00 Siódmy sakrament
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Ocalić od zapomnienia
14:30 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
14:35 Hildegarda z Bingen. Światło Boga
15:30 Wierzę w Boga
16:00 Informacje dnia
16:10 Za Polskę posłabymy w ogniu
16:55 Kolory Świętości
17:00 Z Parlamentu Europejskiego
17:30 Mocni Jego mocą
17:55 Poczet Wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Katedra ks. bp. Antoniego Długosza
19:45 Modlitwa z telefontem
19:45 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Święty na każdy dzień
21:00 Apel

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

niedziela

4 lipca

TVP 1

06:00 Słownik polsko@polski
06:25 Wojsko - polskie.pl
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:00 Policzmy się dla Polski
09:10 Przyrodnik na tropie - cykl dokumentalny
09:45 Japonia - inspirujące krajoznazwy
10:25 Kłasztorne smaki Remigiusza Rączki
10:55 Słowo na niedzielę
11:00 Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:50 Program katolicki
13:15 BBC w Jedyne
14:15 Z pamięci - felieton

14:25 Okrasa łamie przepisy - Podlaskie pierogi z serem - magazyn kulinarny
14:55 Komisarz Alex - serial
15:50 Geniusze i marzyciele. Jan Szczepanik - film
16:50 Łączy nas EURO
17:00 Teleexpress
17:30 Jak to melodia?
18:30 Stulecie Winnych
19:30 Wiadomości
20:10 Gra na Maksa - serial
20:20 Kincsem. Miłość i hazard - film przygodowy
22:25 Gra na Maksa - serial
22:40 Zakochana Jedyńska - Matylda - film
00:35 Córka prezydenta - komedia romantyczna
02:30 Scigana - thriller, prod. USA, 2011

TVP 2

05:20 Dla niesłyszających - Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP
07:00 Dla niesłyszających - M jak miłość - serial TVP
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Dookoła Bałtyku - magazyn kulinarny
12:00 Pan Wołodyjowski cz. II - film historyczny, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka, Mieczysław Pawlikowski, Jan Nowicki, Daniel Olbrychski, Mariusz Dmochowski, Marek Perechoda, Irena Karel
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko muzyczne
16:15 Na sygnale - serial fabularny TVP

16:40 Zainwestuj w marzenia - serial TVP
16:50 Alternatywy 4 - serial komediowy TVP
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:30 Sekretne życie kotów - reality show
19:25 Rodzinka.pl - serial komediowy TVP
20:00 Wakacyjna Trasa Dwójki
20:40 Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna Trasa Dwójki - 2021 Złoty
23:05 Muzyka, Taniec, Zabawa - koncert
00:10 Hity wszech czasów
01:10 Dzikie róże
03:00 Nocne Graffiti - film sensacyjny

TVN

05:55 Uwaga! - magazyn
06:15 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:15 Nowa Maja w ogrodzie
08:45 Akademia ogrodnika
08:50 Zaplanuj długie życie
09:00 Dzień Dobry Wakacje
11:30 Patent na dom - program rozrywkowy
12:30 Co za tydzień - magazyn
13:10 Rozenek cudnie chudnie - program lifestyle'owy
13:45 Misja - Premiera Playera
14:00 Zdobytwana księżniczka - film komedia, Francja, USA, Wielka Brytania, 2008, reż. Nick Moore, wyk. Emma Roberts, Juno Temple, Kimberley Nixon, Natasha Richardson

16:05 Kłamka kłamka - film komedia, USA, 1997, reż. Tom Shadyac, wyk. Jim Carrey, Maura Tierney, Justin Cooper, Cary Elwes, Anne Haney, Jennifer Tilly
18:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
19:00 Fakty
19:45 Uwaga! - magazyn
20:00 Krucjata Bourne'a - film sensacyjny
22:25 Kontrabanda - film sensacyjny
00:40 Czerwony smok - film sensacyjny
03:10 Kuchenne rewolucje
04:10 Noc magii

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:55 Fantastyczna czwórka - ekranizacja jednego z najbardziej znanych komiksów z wydawnictwa Marvel. Wynałazca, astronauta i naukowiec dr Reed Richards staje na czele ekspedycji, która wyruszy na spotkanie kosmicznej burzy. Ma nadzieję, że dzięki wyprawie uda mu się rozszyfrować zagadki kodu genetycznego człowieka, a zdobyta w ten sposób wiedza wykorzystac dla dobra całego rodzaju ludzkiego.
10:20 Zdobytwana księżniczka - film komedia, Francja, USA, Wielka Brytania, 2008, reż. Nick Moore, wyk. Emma Roberts, Juno Temple, Kimberley Nixon, Natasha Richardson
12:15 Iron Man 2
14:50 Formuła 1 GP Austrii - wyścig i ceremonia

17:45 Nasz Nowy Dom - magazyn
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
20:00 Kabaret na żywo - Klinika Skępców Meczycy
22:05 Sztanga i cash - Film inspirowany prawdziwymi wydarzeniami, które miały miejsce w Miami w 1994 roku. Daniel Lugo jest kulturystą. Pracuje w miejscowej siłowni, a w wolnym czasie uczęszcza na kursy motywacyjne Johnny'ego.
00:55 2012
04:40 Disco Gramy
05:45 Teleshopping TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Co dalej? - program publicystyczny
07:35 Piosenki Władysława Szpilmana - widowisko
08:15 Tamte lata, tamte dni - Maciej Wojtyłko
08:45 Chuligan Literacki - magazyn o książkach
09:20 Z prztyupem - Polka - widowisko kameralne
09:40 Animama - Katar - film animowany
09:45 Animama - Jajko - film animowany
09:50 Animama - Straszny sen majsterkowicza - film animowany, reż. Andrzej Piliczewski
10:10 Serialowa nostalgia - Janosik - serial TVP, reż. Jerzy Passendorfer, wyk. Marek Perechoda, Ewa Lemańska, Czesław Jaroszyński, Marian Kociniak, Mieczysław Czechowicz
11:10 Trzeci punkt widzenia

11:35 Winnetou - Złoto Apaczów - serial
13:25 Paddington - film familijny, prod. USA
15:10 Exodus - film baletowy, reż. Norbert Rudzik
15:50 Beethoven - Ostatnie sonaty - koncert
17:00 Mój czas
17:15 Niedziela z... Izabelą Trojanowską
20:00 Zawód: reporter - dramat, prod. Włochy, Hiszpania, Francja, USA
22:05 Trzeci punkt widzenia
22:35 Szkoła w chmurze - film dokumentalny
00:10 Bilet do kina - Przed wschodem słońca
02:05 Polska szkoła animacji - Ludwik - animowany

TV Puls

06:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
08:55 Kosmiczne mistrzostwa - Jest rok 2071. Kosmiczna wojna całkowicie zmieniła klimat na Ziemi, a nad Moskwą góruje ogromny statek obcych. To właśnie on ma stać się areną dla ostatecznego pojedynku o planetę.
11:10 Kadet Kelly
13:25 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Różpianka
14:40 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Braciszek i siostrzyczka
15:50 Piękna i bestia
18:05 Legalna blondynka
20:00 Niedziela z gwiazdami: Mechanik: Prawo zemsty
21:50 Liberator 2

23:50 Najlepsi z najlepszych 2 - Podcaż nielegalnej walki zostaje zamordowany Travis. Wkrótce jego przyjaciele również znajdują się w niebezpieczeństwie.
01:45 Zobacz to! Blok rozrywkowy: Dyżur - serial dokumentalny
02:20 Dyżur - serial dokumentalny
02:45 Taki jest świat - program informacyjny prod. Polska
03:25 Biesiada na cztery pory roku
05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy prod. Polska

TVN 7

05:00 Szpital - program obyczajowy
06:00 Wiza na miłość
07:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
08:00 Kosmiczny wykop - program obyczajowy
08:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:30 Brzydula - serial obyczajowy, Polska
13:20 Appaloosa - film western, USA, 2008, reż. Ed Harris, wyk. Ed Harris, Viggo Mortensen, Renée Zellweger, Jeremy Irons, Timothy Spall, Lance Henriksen
15:45 Niania i wielkie bum - film rodzinny, USA, Francja, Wielka Brytania, 2010, reż. Susanna White, wyk. Ralph Fiennes, Maggie Gyllenhaal, Emma Thompson, Maggie Smith, Asa Butterfield

18:00 Farciarz Gilmore - film komedia, USA, 1996, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, Christopher McDonald, Julie Bowen, Frances Bay, Carl Weathers, Richard Kiel
20:00 Matrix - film S-F, USA, 1999, reż. Lana Wachowski, Andy Wachowski, wyk. Keanu Reeves, Laurence Fishburne, Carrie-Anne Moss, Hugo Weaving, Joe Pantoliano
22:55 Czerwona Sonja - film prod. Holandia, USA, 1985, reż. Richard Fleischer
00:50 Oszuksać przeznaczenie - film horror, USA, 2000, reż. James Wong

TV 4

06:00 Kudłaty i Scooby Doo na tropie 07:00 Dzielnia Myszy
07:10 Anthony 08:55 Zakłety książę Już od pięciu lat zamieniony w żabę książę czeka na swoją wybrankę, która go pocałuje i w ten sposób przywróci mu ludzkie kształty.
10:55 Galileo 13:00 STOP Drogówka 14:00 Gwiazdy Kabaretu 15:00 Ninja Warrior Polska 16:55 Columbo 19:00 Galileo 20:00 Przyciąganie Trzymający w napięciu film akcji, w którym, obok katastroficznych wizji i pełnych rozmachu efektów specjalnych, nie brak emocji i humoru.
22:50 Tajemnica Instytutu Atticus 00:30 Ryzykanci 02:00 Interwencja - magazyn
02:25 Disco Polo Life 03:25 TOP 10 - Lista przebojów
05:30 Teleshopping TV Okazje

09:30 Msza święta z Jasnej Góry
10:35 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
10:40 Cuda Jezusa
11:30 Pustynia Boga
12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem 12:20 Wjść - to że Polska 13:30 Papież Polak do Rodaków
14:00 Albert Schweitzer
15:50 100 cudownych miejsc na świecie 16:00 Informacje dnia 16:10 Koncert zyczeń RP 17:15 Prawda a Historia 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Kolory Świętości 21:00 Apel Jasnogórski

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

poniedziałek

5 lipca

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
05:20 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja 06:10 Elif - serial, prod. Turcja 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:30 Okiem Wiary - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Kwadrans polityczny - serial obyczajowy TVP 08:35 Ranczo - serial kryminalny TVP 09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny TVP 10:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny TVP 11:25 Uzdrowisko - telenowela TVP 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 BBC w Jedynce - Tajemnice skóry SERIAL OBYCZAJOWY 14:00 Elif - serial, prod. Turcja, 2018 15:00 Wiadomości 15:15 Alarm! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:00 Przysięga - serial 16:50 Łączy nas EURO 17:00 Teleexpress 17:15 Jaka to melodia? 18:00 Dzikie pszczoły - dramat, prod. Grecja, 2019 18:55 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:10 Alarm! - magazyn 20:35 Wyszyc z czasem - film science fiction 22:35 Świat bez fikcji - USA: wojna o pomniki - film 23:40 Na tyłach wroga - dramat wojenny 01:20 Matylda - kostiumowy	04:55 Cafe piosenka - talk-show 05:25 Na dobre i na złe - serial TVP 06:20 Życiowe wybory - telenowela dokumentalna TVP 06:55 Familiada - teleturniej 07:30 Pytanie na śniadanie 10:45 Panorama 10:50 Pytanie na śniadanie 11:30 Dziewczyny ze Lwowa - serial obyczajowy TVP 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Kozacka miłość - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany TVP 15:10 Górsy ratownicy - serial obyczajowy, prod. Niemcy, 2018 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej SERIAL OBYCZAJOWY 17:15 Promyk nadziei - serial, prod. Turcja, 2019 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Kozacka miłość - serial kostiumowy, prod. Rosja 19:40 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP 20:25 Miasto skarbów - serial kryminalny TVP 21:15 Lepsza połowa - serial 21:50 Czerwona królowa - serial 22:55 Jedyny świadek - serial kryminalny 23:55 Szukając Kelly - dramat, prod. Belgia, Francja, 2015, reż. Thomas Bidegain 01:50 Warto kochać - serial 02:50 Szalony rok	05:05 Uwaga! - magazyn 05:20 Nowa Maja w ogrodzie 05:50 Akademia ogrodnika 06:00 LAB - obyczajowy 07:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 08:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarny 09:00 Ten moment 09:35 SOS Ekipy w akcji 10:35 Rozwód. Walka o wszystko 11:35 Top 10 Players 11:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Szpital - program obyczajowy 16:00 LAB - obyczajowy 17:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:25 Uwaga! koronawirus MAGAZYN 19:55 Uwaga! - magazyn 20:10 Doradca smaku 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy 21:30 Bez mojej zgody - film obyczajowy, USA, 2009, reż. Nick Cassavetes, wyk. Cameron Diaz, Alec Baldwin, Abigail Breslin, Jason Patric 23:50 Krucjata Bourne'a - film sensacyjny, USA, Niemcy, 2004, reż. Paul Greengrass, wyk. Matt Damon, Brian Cox, Julia Stiles, Franka Potente 02:05 Co za tydzień 02:40 Wewnętrzny wróg - serial, USA	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dłaczego ja? 11:40 Gliniarze 12:50 Wydarzenia 13:25 Interwencja 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dłaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:35 Gliniarze 17:40 Sekrety rodziny 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń 19:45 Sport, Pogoda 20:05 2012 Majowie pozostawili ludzkości kalendarz, który dokładnie wskazywał datę końca świata i mówił o zjawiskach, które miały mu towarzyszyć. FILM SENSACYJNY 23:35 W cywilu John Cena wcieli się w postać Johna Tritona, byłego żołnierza amerykańskiej piechoty morskiej, który wyrusza w podróż za bezwzględny i okrutnymi złodziejami diamentów, którzy porwali jego żonę... 01:15 Książę Persji: Piaski czasu IX wiek, średniowieczna Persja. Główny bohater, młody książę zawiera porozumienie z tajemniczą księżniczką i razem wyruszą na wyprawę przeciwko złym siłom. 03:35 Love Island. Wyspa miłości - program rozrywkowy	07:30 Teledyski 08:25 Co dalej? - program publicystyczny 09:00 Opowieść wiosenna - film obyczajowy 11:00 Przeprowadzki - serial 13:30 Nieznane taśmy 14:30 Indie 14:30 Pan Tadeusz, 1928 - film fabularny, prod. Polska, 1928, reż. Ryszard Ordyński, wyk. Wiesław Gawlikowski 16:45 Wakacje Waltera - komedia, prod. USA 18:40 Serialowa nostalgia - Karino - serial TVP 19:40 Muzeum Polskiej Piosenki 20:00 Kino nocne - dramat, prod. USA, 2016 21:50 Powidoki - Arystoteles Polityka 22:15 Więcej niż fikcja - Kraina miodu - film DRAMAT 23:50 Kino nocne - Zawód: reporter - dramat, prod. Włochy, Hiszpania, Francja, USA, 1975, reż. Michelangelo Antonioni, wyk. Jack Nicholson, Maria Schneider, Jenny Runacre, Ian Hendry, Steven Berkoff 02:05 Pienienie - film fabularny, prod. Korea Połudn., 2018, reż. Chang - dong Lee, wyk. Steven Yeun, Jong - Seo Jun, An In Yoo 04:35 Mój czas 05:00 Tamte lata, tamte dni - Maciej Wojtyłko - magazyn 05:30 Teledysk 05:50 Zakończenie	06:00 Zbuntowany anioł - telenowela 07:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 09:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 10:00 Zbuntowany anioł - telenowela 12:00 Zaklinaczka duchów Dzięki swojemu darowi Melinda Gordon potrafi komunikować się z zaginionymi duszami zmarłych ludzi i pomaga im przejść na drugą stronę. 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy, prod. Polska 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy, prod. Polska FILM SENSACYJNY 20:00 Wasabi: Hubert zawodowiec - film sensacyjny 21:55 Krwawa rozgrywka 00:05 Nicky Larson i perfumy miłości 02:00 Zobacz to! Blok rozrywkowy: Taki jest świat - program informacyjny, prod. Polska 03:00 Dyżur - serial dokumentalny 03:55 Biesiada na cztery pory roku 04:35 Z archiwum policii - serial dokumentalny 05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy, prod. Polska	05:40 Szpital - program obyczajowy 06:40 Idealna niania - program obyczajowy 07:25 Zakochani po uszy - serial, Polska 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Szpital - program obyczajowy 12:00 Szkoła - obyczajowy 13:00 Sąd rodzinny - program sądowy 14:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy 15:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:00 40 kontra 20 17:00 Idealna niania - program obyczajowy 18:30 Brzydula - serial obyczajowy, Polska 19:30 Zakochani po uszy - serial, Polska 20:00 40 kontra 20 SERIAL OBYCZAJOWY 21:00 Tajemnica zawodowa - serial, Polska Prawniczka Julia Żurawska święta z Jasnej Góry 14:20 Charlie - historia zabawki 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Żew natury 16:55 Świadek 17:30 Natura obiektywnie 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści Starożytności 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Święty na każdy dzień 21:00 Apel Jasnogórski	06:00 Gliniarz i prokurator 07:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Pierwsza miłość Marysia opuszcza rodzinna wieś i przenosi się do Wrocławia, by studiować medycynę. W nowym miejscu kobieta poznaje Pawła, który zdobywa jej serce. 09:50 Święty 10:20 Fabryka jedzenia 11:20 Detektywi w akcji 12:20 Kobra - oddział specjalny 13:25 STOP Drogówka - magazyn prod. Polska 15:30 Hardkorowy lombard 17:00 Septagon 18:00 Kochane Pieniądze 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Columbo 23:00 Wzór 00:05 Śmiech na 1000 sposobów 01:25 Pęknięcie ze śmiechu 02:30 Interwencja - magazyn prod. Polska 02:50 SuperLudzie TV Trwam 11:20 100 cudownych miejsc 11:30 Przyroda w Obiektywie 11:45 Kolory Świętości 11:55 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Mojżesz - 10 przykazań 13:10 Mój Tatus walczył pod Monte Cassino 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Charlie - historia zabawki 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Żew natury 16:55 Świadek 17:30 Natura obiektywnie 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści Starożytności 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Święty na każdy dzień 21:00 Apel Jasnogórski

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

wtorek

6 lipca

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
05:20 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja 06:05 Elif - serial, prod. Turcja 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo - serial obyczajowy TVP 09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny TVP 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Uzdrowisko 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedynce - Borneo 14:00 Elif - serial, prod. Turcja 15:00 Wiadomości 15:15 Alarm! - magazyn TELETURNIJ 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:00 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja 16:50 Łączy nas EURO 17:00 Teleexpress 17:15 Jaka to melodia? 18:00 Dzikie pszczoły - dramat, prod. Grecja, 2019 18:55 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:10 Alarm! - magazyn 20:25 Gra na Maksa - serial 20:35 EURO 2020 - 1/2F 23:30 EUROwiewór 24:00 Ocaleni - reality show 01:05 RoboCop - film science fiction 02:55 Dystrykt 9 04:55 Notacje - Aleksander Szekal	05:00 Cafe piosenka 05:30 Na dobre i na złe - serial TVP 06:25 Jak budowała się cerkiew...? - film dokumentalny 06:55 Familiada - teleturniej 07:30 Pytanie na śniadanie 10:45 Panorama 10:50 Pytanie na śniadanie 11:30 Dziewczyny ze Lwowa - serial obyczajowy TVP 12:30 Koło fortuny 13:15 Kozacka miłość - serial kostiumowy, prod. Rosja 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany TVP 15:05 Górsy ratownicy - serial obyczajowy 15:50 Gra na Maksa - serial 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Promyk nadziei - serial 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej SERIAL KOSTIUMOWY 18:45 Kozacka miłość - serial kostiumowy, prod. Rosja 19:40 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP 20:10 Gra na Maksa - serial 20:25 Miasto skarbów - serial kryminalny TVP 21:15 Lepsza połowa - serial 21:50 Czerwona królowa - serial, prod. Ukraina, Rosja, 2015 22:50 Jedyny świadek - serial kryminalny 23:55 Ty pójdziesz do Jastrzębia 01:00 Czerwony Pająk - dramat 02:40 Szukając Kelly - dramat 04:35 Magia polskiej przyrody. Zima, wiosna, lato, jesień w Delfie Świny	05:40 Uwaga! - magazyn 06:00 LAB - obyczajowy 07:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 08:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 09:00 Ten moment 09:35 SOS Ekipy w akcji 10:35 Rozwód. Walka o wszystko 11:35 Doradca smaku 11:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Szpital - program obyczajowy 16:00 LAB - obyczajowy 17:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:25 Uwaga! koronawirus 19:55 Uwaga! - magazyn 20:10 Doradca smaku SERIAL OBYCZAJOWY 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy, prod. Polska 21:35 Gniew oceanu - film katastroficzny, USA, 2000, reż. Wolfgang Petersen, wyk. George Clooney, Mark Wahlberg, Diane Lane, Karen Allen, William Fichtner, John C. Reilly, Mary Elizabeth Mastrantonio 00:10 Kuba Wojewódzki 01:10 Porwani - serial, USA 02:10 Oszuści - serial, USA 03:10 Uwaga! - magazyn 03:30 Noc magii	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dłaczego ja? 11:40 Gliniarze 12:50 Wydarzenia 13:25 Interwencja 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dłaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:15 Interwencja 16:35 Gliniarze 17:40 Sekrety rodziny 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń 19:45 Sport 20:05 Książę Persji: Piaski czasu Główny bohater, młody książę zawiera porozumienie z tajemniczą księżniczką i razem wyruszą na wyprawę przeciwko złym siłom. FILM SENSACYJNY 22:40 Lot Historia uzależnionego od alkoholu pilota, któremu udaje się mimo awarii bezpiecznie wylądować, jednak grozi mu proces i więzienie, gdyż znajdował się pod wpływem substancji odurzających. Kapitan linii lotniczych William Whitaker jest uzależniony od alkoholu. Rozwiódł się z żoną. Prawie nie utrzymuje kontaktów z synem. 02:15 Love Island. Wyspa miłości 04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy, prod. Polska 05:45 Teleszkopy TV Okazje	07:30 Teledyski 08:20 Powidoki - program publicystyczny 08:40 Rzecz Polska - Logo CPN - cykl dokumentalny 08:55 Wakacje Waltera - komedia, prod. USA, 2003 11:00 Przeprowadzki - serial TVP 13:05 Wakacje 13:30 Kraina miodu - film dokumentalny, prod. Macedonia, 2019 15:05 Feral - film animowany, prod. USA, 2012 15:25 Zapomniani - dramat, prod. Meksyk, 1950, reż. Luis Alcoriza, Luis Bunuel, wyk. Alfonso Mejia, Alfra Arauz, Roberto Cobo, Elma Delia Fuentes 16:55 Ucieczka w kajdanach - film fabularny, prod. USA, 1958, reż. Stanley Kramer, wyk. Sidney Poitier, Tony Curtis, Theodore Bikel SERIAL OBYCZAJOWY 18:40 Serialowa nostalgia - Karino - serial TVP 19:40 Muzeum Polskiej Piosenki 20:00 Lekkie obyczaje - Maudie, prod. Kanada, 2016, reż. Aisling Walsh, wyk. Sally Hawkins, Ethan Hawke, Kari Matchett, Billy MacLellan 22:05 Co dalej? - program publicystyczny 22:35 Dokument w podróży - Paul Gauguin - Daleka droga do raju - film 23:45 Aż do piekła - dramat, prod. USA, 2016 01:35 Jesienna sonata - opera 03:50 Kino nocne - Złoty wiek - film fabularny	06:00 Zbuntowany anioł - telenowela 07:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 09:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 10:00 Zbuntowany anioł - telenowela 12:00 Zaklinaczka duchów 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy, prod. Polska SERIAL OBYCZAJOWY 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 20:00 Pocałunek smoka 21:55 Kickboxer: Odwet 00:10 Alibi.com 02:00 Zobacz to! Blok rozrywkowy: Dyżur - serial dokumentalny 02:40 Dyżur - serial dokumentalny 03:10 Biesiada na cztery pory roku 04:35 Z archiwum policii - serial dokumentalny 05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy	05:40 Szpital - program obyczajowy 06:40 Idealna niania - program obyczajowy 07:25 Zakochani po uszy - serial, Polska 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Szpital - program obyczajowy 12:00 Szkoła - obyczajowy 13:00 Sąd rodzinny - program sądowy 14:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy 15:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:00 40 kontra 20 17:00 Idealna niania - program obyczajowy 18:30 Brzydula - serial obyczajowy, Polska 19:30 Zakochani po uszy - serial, Polska 20:00 40 kontra 20 FILM SENSACYJNY 21:00 Morderstwo w Białym Domu - film sensacyjny, USA, 1997, reż. Dwight H. Little, wyk. Wesley Snipes, Diane Lane, Daniel Benzali, Dennis Miller, Alan Alda, Ronny Cox, Diane Baker, Tade Donavan, Harris Yulin 23:20 Mściciel - film western, USA, 1973, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Verna Bloom, Mariana Hill, Mitchell Ryan, Jack King 01:30 Zbrodnie z pierwszych stron gazet 02:35 Druga strona medalu - talk show 03:15 Noc magii - program ezoteryczny	06:00 Gliniarz i prokurator 07:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Pierwsza miłość 09:50 Święty 10:20 Fabryka jedzenia 11:20 Detektywi w akcji 12:20 Kobra - oddział specjalny 13:25 STOP Drogówka 14:25 STOP Drogówka 15:30 Hardkorowy lombard 17:00 Septagon 18:00 Kochane Pieniądze 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Podwodna bestia 22:05 Wzór Agent FBI Don Eppes pracuje nad szczególnie trudnymi sprawami. Właśnie próbuje rozwiłkć kolejną, ale mu się to nie udaje. Z pomocą przychodzi mu jego brat Charlie - genialny matematyk. Wspólnie udaje im się rozwiłkć pierwszą sprawę. 23:50 Śmierć na 1000 sposobów TV Trwam 10:45 Żew natury 11:05 Mocni w wierze 11:35 Święty na każdy dzień 11:45 Historia i architektura 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Mojżesz 13:10 Mama Lima 13:30 Msza święta 14:20 100 cudownych miejsc na świecie 14:30 Cena nadziei 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Jestem mamą 16:30 Kalendarz młodych 16:50 Misyjna Eucharystia w Ga-hunga 17:00 Głos z Brukseli 17:10 Prosto o gospodarce 17:30 XX Rajd Katynski 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Poznajemy Polskę 19:45 Modlitwa 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Święty na każdy dzień 21:00 Apel Jasnogórski

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
05:15 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja 06:05 Elif - serial, prod. Turcja 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:30 Rodzinny ekspres - Św. Józef - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Kwadrans polityczny 08:35 Ranczo - serial obyczajowy TVP 09:35 Komisarz Alex - serial kryminalny TVP 10:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny TVP 11:25 Uzdrowisko - telenowela TVP 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Rok w ogrodzie Extra 12:50 Natura w Jedyne	05:25 Na dobre i na złe - serial TVP 06:25 Pożyteczni.pl 06:55 Familiada - teleturniej 07:30 Pytanie na śniadanie 10:45 Panorama 10:50 Pytanie na śniadanie 11:30 Dziewczyny ze Lwowa - serial obyczajowy TVP 12:30 Koto fortuny 13:15 Kozacka miłość - serial kostiumowy, prod. Rosja 14:00 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany TVP 15:05 Górsy ratownicy - serial obyczajowy, prod. Niemcy, 2018 15:50 Gra na Maksa - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Promyk nadziei - serial 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Kozacka miłość - serial	05:40 Uwaga! - magazyn 06:00 LAB - obyczajowy 07:00 Ukryta prawda 08:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 09:00 Ten moment 09:35 SOS Ekipy w akcji 10:35 Rozwód. Walka o wszystko 11:35 Doradca smaku 11:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Szpital - program obyczajowy 16:00 LAB - obyczajowy - program kulinarno-rozrywkowy 17:00 Kuchenne rewolucje 18:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:25 Uwaga! koronawirus 19:55 Uwaga! 20:10 Doradca smaku	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dlaczego ja? 11:40 Gliniarze - serial kryminalny prod. Polska 12:50 Wydarzenia 13:25 Interwencja 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dlaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn prod. Polska 16:35 Gliniarze - serial kryminalny prod. Polska 17:40 Sekrety rodziny 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń 19:45 Sport, Pogoda	07:30 Teledyski 08:35 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 09:10 Ucieczka w kajdanach - film fabularny 11:00 Przeprowadzki - serial TVP 13:05 Moja szafa grająca - film animowany 13:30 Paul Gauguin - Daleka droga do raju - film dokumentalny, prod. Wielka Brytania, Francja, 2017 14:25 Oko Boga - film dokumentalny 14:50 Mała Apokalipsa - film obyczajowy, prod. Polska, Włochy, Francja, 1992, reż. Costa-Gavras, wyk. Pierre Arditi, Andre Dussollier, Jiri Menzel, Anna Romantowska, Maurice Benichou, Chiara Caselli, Carlo Brandt, Tadeusz Stanisławski Jan	06:00 Zbuntowany anioł - telenowela 07:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 09:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 10:00 Zbuntowany anioł - telenowela 12:00 Zaklinaczka duchów - Dzięki swojemu darowi Melinda Gordon potrafi komunikować się z zagubionymi duszami zmarłych ludzi i pomaga im przejść na drugą stronę 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 20:00 Operacja: Zemsta	05:40 Szpital - program obyczajowy 06:40 Idealna niania - serial, Polska 07:25 Zakochani po uszy - serial, Polska 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Szpital - program obyczajowy 12:00 Szkoła - obyczajowy 13:00 Sąd rodzinny - program sądowy 14:00 Sedzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy 15:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:00 40 kontra 20 17:00 Idealna niania - program obyczajowy 18:30 Brzydula - serial obyczajowy, Polska 19:30 Zakochani po uszy - serial, Polska 20:00 40 kontra 20	07:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Pierwsza miłość 09:50 Święty 10:20 Food Factory 11:20 Detektywi w akcji Detektywi zmagają się z najdziwniejszymi sprawami, którą trapią ich nie mniej dziwnych zleceniodawców. Po pomoc do detektywów nie zgłaszają się bowiem „normalni” ludzie. 12:20 Kobra - oddział specjalny 13:25 STOP Drogówka 15:30 Hardkorowy lombard 17:00 Septagon 18:00 Kochane Pieniądze 19:00 Policjanci i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Ostatni pasażer. Przeprowadzany lekarz, samotny ojciec wraca wieczornym pociągiem z Londynu. 23:05 Wzór 00:10 Śmierć na 1000 sposobów
SERIAL OBYCZAJOWY	SERIAL OBYCZAJOWY	SERIAL OBYCZAJOWY	FILM OBYCZAJOWY	DRAMAT	FILM KRYMINALNY	FILM OBYCZAJOWY	TV Trwam
14:00 Elif - serial, prod. Turcja, 2018 15:00 Wiadomości 15:15 Alarm! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:00 Przysięga - serial 16:55 Łączy nas EURO 17:00 Teleexpress 17:15 Jaka to melodia? 18:00 Dzikie pszczoły 18:55 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:10 Alarm! - magazyn 20:25 Gra na Maksa - serial 20:35 EURO 2020 - 1/2F 23:30 EUROwiczór 24:00 Czas zapłaty - fabularny 01:50 Wojsko - polskie.pl 02:20 Miłość i wojna - dramat 04:15 Pogoda na piątek - serial obyczajowy TVP	19:40 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP 20:10 Gra na Maksa - serial 20:25 Miasto skarbów - serial kryminalny prod. TVP 21:15 Lepsza połowa - serial, prod. Ukraina, Rosja, 2015 22:55 Tajemnice Majorki - serial 23:50 Kino relaks - Miłość od pierwszego dziecka - komedia kryminalna, prod. Francja, 2015 01:30 Wieś płynących krów - film 03:05 Instytnk - serial 03:25 Rodzinka.pl - serial komediowy TVP 04:45 Zakończenie	20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - serial sensacyjny, USA, 2002, reż. Barbet Schroeder, wyk. Sandra Bullock, Ben Chaplin, Ryan Gosling, Michael Pitt, Agnes Bruckner, Chris Penn 00:05 Prawdziwa jazda - film, USA, 2016 02:15 Uwaga! - magazyn prod. Polska 02:35 Noc magii - program obyczajowy prod. Polska	20:00 Poznaj mojego tatę - Greg Focker ma oświadczyć się swej dziewczynie Pam podczas weekendu spędzonego w domu jej rodziców. 22:20 Mały Uciekając przed policją po kradzieży białego diamentu, Calvin Simms, który jest ililiputem i jego tępym partnerem Percy, podrażniony beczennym kamieniem do turekki Vanessa Edwards. 00:40 30 minut lub mniej 02:35 Love Island. Wyspa miłości 04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy 05:45 Telezakupy TV Okazje	16:55 Ręce nad miastem - dramat, prod. Włochy, Francja, 1963 18:40 Serialowa nostalgia - Karino - serial TVP 19:40 Muzeum Polskiej Piosenki 20:00 Mistrz i Małgorzata - serial, prod. Rosja, 2005 21:05 W trzy miesiące dookoła świata - Nasz najlepszy rok - film 23:05 Portrety - Autoportret 23:40 Powidoki - Arystoteles Polityka 24:00 Lekkie obyczaje - Maudie 02:05 Scena Klasyczna - Polish Cello Quartet 02:50 Kino nocne - Głęboka czerwień - kryminalny	21:50 Operacja: Zemsta 2 - By oczyścić swoją kryminalną przeszłość, były żołnierz sił specjalnych zgadza się na objęcie dowodzenia grupą, celem przeciwczenia podwójnego agenta i wymierzenia mu sprawiedliwości 23:25 Amerykański ninja 01:20 Zobacz to! Blok rozrywkowy: Dyżur - serial dokumentalny 01:55 Dyżur - serial dokumentalny 02:20 Wojciech Cejrowski. Boso - Teksas 03:00 Taki jest świat 03:55 Biesiada na cztery pory roku	21:00 Dopóki piłka w grze - film obyczajowy, USA, 2012, reż. Robert Lorenz, wyk. Clint Eastwood, Amy Adams, Justin Timberlake, John Goodman, Robert Patrick 23:25 Żółtodzioby - film wojenny, USA, 2017, reż. Alexandre Moors, wyk. Jennifer Aniston, Alden Ehrenreich, Toni Collette, Tye Sheridan, Jack Huston, Mike Collins 01:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet 02:30 Druga strona medalu - talk show 03:05 Noc magii - program ezoteryczny	09:50 100 cudownych miejsc na świecie 10:00 Informacje dnia 10:15 Próba wiary. Święty Antoni z Padwy 11:00 Betafo 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gospodarce 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Mojżesz - 10 przykazań 13:10 Syria 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:15 Cichy i pokorne serce 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Wyżyski - historia 17:00 Po stronie prawdy 17:30 Rykosztem 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokonane 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Brat Franciszek 20:00 Informacje dnia 20:20 Rozaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

czwartek

8 lipca

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
05:15 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja 06:10 Elif - serial, prod. Turcja, 2018 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:30 Kobiety Boga - reportaż 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo - serial 09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny TVP 10:40 Ojciec Mateusz - serial kryminalny TVP 11:25 Uzdrowisko 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:50 Natura w Jedyne - Rozbójnicy wśród zwierząt - Walka o pożywienie - prod. Wielka Brytania	04:55 Cafe piosenka - talk-show 05:25 Na dobre i na złe 06:20 Wojciech Cejrowski - boso przez świat - cykl reportaży 06:55 Familiada - teleturniej 07:30 Pytanie na śniadanie 10:45 Panorama 10:50 Pytanie na śniadanie 11:30 Dziewczyny ze Lwowa - serial obyczajowy TVP 12:30 Kolo fortuny - teleturniej 13:15 Kozacka miłość - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany TVP 15:10 Górsy ratownicy - serial obyczajowy, prod. Niemcy, 2018 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej	06:00 LAB - obyczajowy 07:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 08:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 09:00 Ten moment 09:35 SOS Ekipy w akcji 10:35 Rozwód. Walka o wszystko 11:35 Doradca smaku 11:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Szpital - program obyczajowy 16:00 LAB - obyczajowy 17:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:25 Uwaga! koronawirus 19:55 Uwaga! - magazyn 20:10 Doradca smaku 20:15 Na Wspólnej - serial	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dlaczego ja? 11:40 Gliniarze - serial kryminalny prod. Polska 12:50 Wydarzenia 13:25 Interwencja 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dlaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:35 Gliniarze - serial kryminalny prod. Polska 17:40 Sekrety rodziny 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń 19:45 Sport 20:00 Wolni od długów 21:05 Miłość na zamówienie - Tripp jest przystojny, czarujący, wysportowany, ma dobrą pracę i pieniądze. 01:10 Równi sobie 02:15 Uwaga! 02:35 Noc magii - magazyn prod. Polska 04:00 Szpital - program obyczajowy prod. Polska	07:30 Teledyski 08:20 Wydarzenie aktualne 08:50 Którędy po sztuce 09:10 Ręce nad miastem - dramat, prod. Włochy, Francja, 1963 11:00 Przeprowadzki - serial 13:10 Boles - film animowany 13:30 Pierre Richard - komik dyskretny, prod. Francja 14:25 Niezapomniana - film animowany 14:50 Portret rodzinny we wnętrzu - film obyczajowy, prod. Włochy, Francja, 1974, reż. Luciano Visconti, wyk. Burt Lancaster, Helmut Berger, Silvana Mangano 17:00 Sauna - film obyczajowy, prod. Polska, 1992, reż. Filip Bajon, wyk. Bogusław Linda, Gabriela Kownacka, Marian Opania, Henryk Bista, Piotr Machalica	06:00 Zbuntowany anioł - telenowela 07:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 09:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 10:00 Zbuntowany anioł - telenowela Osierocona Milagros rozpoczyna pracę jako pokojówka rodziny DiCarlo i zakochuje się w synu pana domu. 12:00 Zaklinaczka duchów 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 20:00 Sztos 2 22:05 Śniadanie do łóżka 23:35 Ciało	05:40 Szpital - program obyczajowy 06:40 Idealna niania - program obyczajowy 07:25 Zakochani po uszy - serial, Polska 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Szpital - program obyczajowy 12:00 Szkoła - obyczajowy 13:00 Sąd rodzinny - program sądowy 14:00 Sedzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy 15:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:00 40 kontra 20 17:00 Idealna niania - program obyczajowy 18:30 Brzydula - serial obyczajowy, Polska 19:30 Zakochani po uszy - serial, Polska 20:00 40 kontra 20	06:00 Gliniarz i prokurator 07:00 Strażnik Teksasu - serial kryminalny prod. Polska 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy prod. Polska 09:50 Święty 10:20 Food Factory 11:20 Detektywi w akcji 12:20 Kobra - oddział specjalny 13:25 STOP Drogówka - magazyn prod. Polska 15:30 Hardkorowy lombard 17:00 Septagon 18:00 Kochane Pieniądze 19:00 Policjanci i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial kryminalny prod. Polska 21:05 Donald Sinclair postanawia zaprosić swoich wpływowch i zamożnych klientów do gry, o jakiej nawet nie śniło się tym fanatynom hazardu. 23:25 Wzór 00:25 Śmierć na 1000 sposobów
SERIAL OBYCZAJOWY	SERIAL OBYCZAJOWY	PROGRAM ROZRYWKOWY	FILM OBYCZAJOWY	SERIAL OBYCZAJOWY	SERIAL KOMEDIOWY	KOMEDIA	TV Trwam
14:00 Elif - serial, prod. Turcja, 2018 14:45 Przysięgam się dla Polski 15:00 Wiadomości 15:15 Alarm! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:00 Przysięga - serial 16:50 Łączy nas EURO 17:00 Teleexpress 17:15 Jaka to melodia? 18:00 Dzikie pszczoły 18:55 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:10 Alarm! - magazyn 20:35 Sprawa dla reportera 21:25 Magazyn śledczy Anity Gargas - magazyn 22:00 Gra na Maksa - serial 22:10 Magazyn kryminalny 22:55 Efekt motyla - thriller 00:55 Londyńczycy - serial	17:15 Promyk nadziei - serial, prod. Turcja, 2019 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Kozacka miłość - serial kostiumowy, prod. Rosja 19:40 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP 20:25 Miasto skarbów - serial kryminalny TVP 21:15 Lepsza połowa - serial 21:50 Czerwona królowa 22:55 Tajemnice Majorki - serial, prod. Wielka Brytania, 2019 23:50 Żyje się tylko dwa razy - film sensacyjny, prod. Wielka Brytania 01:55 W pułapce miłości 02:50 Miłość od pierwszego dziecka - komedia	20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 22:35 Wykolejona - film komedia, prod. USA, 2015, reż. Judd Apatow, wyk. Amy Schumer, Bill Hader, Brie Larson, Colin Quinn, Tilda Swinton, LeBron James 01:10 Równi sobie 02:15 Uwaga! 02:35 Noc magii - magazyn prod. Polska 04:00 Szpital - program obyczajowy prod. Polska	23:10 Książę i ja - Paige, świeżo upieczona studentka medycyny z Wisconsin, jest na najlepszej drodze do realizacji celów swojego życia. Edward, książę Danii, próbuje uciec od stylu życia, które wybrano za niego. Umykając przed królewskim blichtrem, następca tronu wyrusza do Wisconsin, gdzie podaje się za studenta Ediego. 01:40 Świat według Kiepskich 02:35 Love Island. Wyspa miłości 04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy prod. Polska 05:45 Telezakupy TV Okazje	18:45 Serialowa nostalgia - Karino - serial TVP 19:40 Muzeum Polskiej Piosenki 20:00 Złota Setka Teatru Telewizji - W małym dworku, prod. Polska 21:20 Tamte lata, tamte dni - Maciej Wojtyzko 21:55 Czwartkowy klub filmowy - Wstęp do filmu - Salto 22:00 Czwartkowy klub filmowy - Salto - dramat, prod. Polska, 1965, reż. Tadeusz Konwicki 23:55 Berlin Live - The Living End - koncert 01:00 Nocny dokument 02:40 W trzy miesiące dookoła świata	01:45 Przypadki Cezarego P. - Po stracie majątku znany aktor zmienia miejsce zamieszkania. W nowym domu poznaje sąsiadów, a szefowa agencji aktorskiej pomaga mu wrócić do świata show biznesu. 02:25 Wojciech Cejrowski. Boso - Teksas 02:45 Zobacz to! Blok rozrywkowy: Taki jest świat - program informacyjny 03:25 Z archiwum poligii - serial dokumentalny 05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy prod. Polska	21:00 Sekrety i grzeszki - film komedia, USA, 2011, reż. Ron Howard, wyk. Vince Vaughn, Kevin James, Jennifer Connelly, Winona Ryder, Channing Tatum, Queen Latifah, Amy Morton 23:25 Troje do tanga - film komedia, USA, Australia, 1999, reż. Damon Santostefano, wyk. Matthew Perry, Neve Campbell, Dylan McDermott, Oliver Platt, John C. McGinley, Bob Balaban 01:30 Zbrodnie z pierwszych stron gazet 02:35 Druga strona medalu - talk show 03:15 Noc magii	11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Ziemia Obiecana 13:20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela” 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Czwterdziestcy nocny 15:45 Kolory Świętości 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wedką nad wodę w Polskę i Świat 16:35 Porady Medyczne Bonifratrów 17:00 Akademia pro-life 17:05 Mahajanga 17:25 Kolory Świętości 17:30 Odpowiedzializa Kościoła 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokonane 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Informacje dnia 20:20 Rozaniec 20:50 Święty na każdy dzień 21:00 Apel Jasnogórski

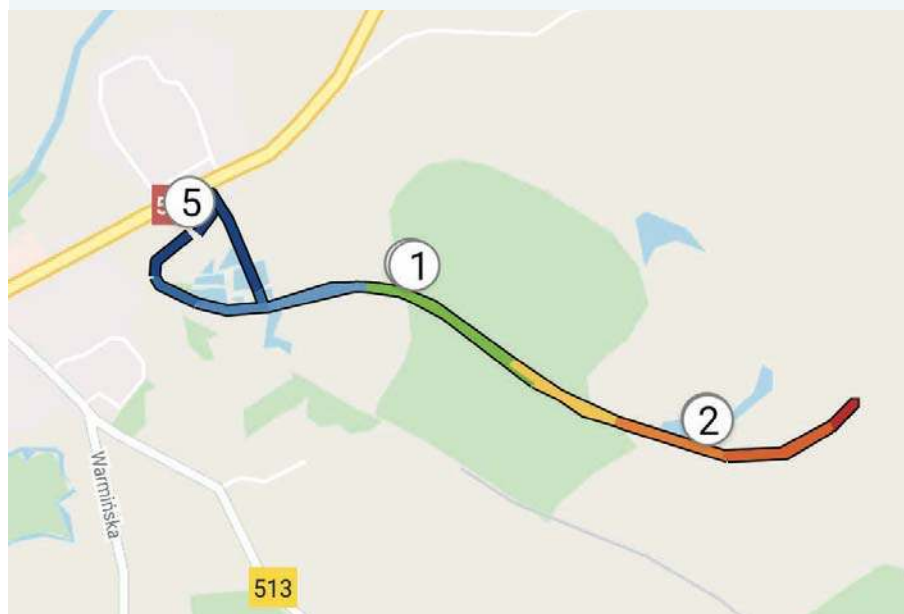
dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Zbliża się największa impreza biegowa w regionie

Już 10 lipca na stadionie miejskim przy ul. Bartoszyckiej w Lidzbarku Warmińskim wystartuje Lidzbarski Bieg Przełajowy im. Mikołaja Kopernika. Uczestnicy głównego biegu będą mogli wystartować na dystansie 5 km i 10 km, krótsze dystanse przygotowane będą dla dzieci. Ruszyły zapisy.

Lidzbarski Bieg Przełajowy cieszy się coraz większą popularnością wśród biegaczy. Trasa jest dość wymagająca, ale niezwykle malownicza. Biegnie starym nasypem kolejowym, w pobliżu cmentarza z okresu I wojny światowej i kawałek asfaltową drogą. Jest i stromy podbieg w lesie, i prosty odcinek na stadionie. Uczestnicy

głównego biegu będą mieli do pokonania dwie pętle. Start i meta będą znajdowały się na stadionie miejskim, gdzie stanie biegowe miasteczko i wydawane będą regeneracyjne posiłki. Stąd też o godzinie 16.00 wystartuje bieg dzieci w kategoriach 5-8 lat i 9-13 lat, a o godzinie 17.00 pobiegą osoby powyżej 16 lat.

lidzbarkwarminski.wm.pl

Zapisać się można online do 8 lipca do godziny 23.59. Po tym terminie, o ile będą dostępne miejsca, będzie można zapisać się w biurze OSiR przy ul. Bartoszyckiej 24 w Lidzbarku Warmińskim.

Zapisy na stronie

www.e-gepard.eu/pl/show-contest/1036

Limit zawodników wynosi 250 osób, dlatego warto zapisać się już dziś. Pakiety startowe wydawane będą w biurze zawodów na stadionie w sobotę, 10 lipca, od godziny 10.00. Każdy pakiet zawiera numer startowy, chip i agrałki.

Każdy uczestnik dostanie pamiątkowy medal, a najlepsi zostaną nagrodzeni pucharami i nagrodami rzeczowymi.

Specjalnym gościem biegu będzie Jacek „Mezo” Mejer – muzyk artysta, ale również biegacz maratończyk. Jego twórczość to połączenie hip-hopu z popem, mądrego, uniwersalnego i pozytywnego przesłania, a jego rekord życiowy w maratonie to 2 godziny 48 minut.

Uwaga!

Mieszkańcy miast Cittaslow Polska są uprawnieni do specjalnej zniżki na pakiet startowy.

Organizatorami biegu są Urząd Miasta Lidzbark Warmiński, Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Biegaj'MY z DEM'a.

Honorowy Patronat nad biegiem objął

Jacek Wiśniowski

Burmistrz Lidzbarka Warmińskiego

10 LIPCA 2021
Start/Meta STADION MIEJSKI

Biegaj'MY z DEM'a

BIEG PRZEŁAJOWY
im. Mikołaja Kopernika

dystans 5 i 10 km

-> START
16:00 -> 5-8; 9-13 lat
17:00 -> pow. 16 lat

NAJPOPULARNIEJSI SPORTOWCY

GŁOSOWANIE TRWAŁO CZTERY MIESIĄCE, A W GRONIE 10 NAJPOPULARNIEJSZYCH SPORTOWCÓW ZNALEŻLI SIĘ PRZEDSTAWICIELE 6 DYSCYPLIN, WYWODZĄCY SIĘ Z 7 KLUBÓW. NAJPOPULARNIEJSZYM KLUBEM SPORTOWYM OKAZAŁ SIĘ IKS ATAK, A DZIAŁACZEM ROKU EDWARD PARZYCH.

To był niezwykle wieczór. W sobotę 26 czerwca w gościnnych progach Hotelu Młyn w Elblągu poznaliśmy laureatów jubileuszowego XV Plebiscytu „Dziennika Elbląskiego” na 10 Najpopularniejszych Sportowców roku 2020.

W tegorocznej edycji czytelnicy wybrali nie tylko złotą dziesiątkę, ale również najpopularniejszy elbląski klub, którym okazał się Integracyjny Klub Sportowy Atak. Kapituła konkursu wręczyła natomiast specjalne wyróżnienie sportowemu działaczowi roku 2020 Edwardowi Parzychowi, związanemu z klubem Silvant Kajak.

— POWIEM SZCZERZE, ŻE JESTEM MILE ZASKOCZONY TYM WYRÓŻNIENIEM I BARDZO ZA NIE DZIĘKUJĘ.

Sukcesy naszych kajakarzy są znakomite, a ich miarą jest wspaniała atmosfera w klubie, świetny trener Wojciech Załuski i rodzice, którzy są obecni na wszystkich imprezach kajakowych — mówił Edward Parzych — Sportowy Działacz Roku 2020.

Najpopularniejszym Klubem Sportowym 2020 został IKS Atak Elbląg, a jego prezes Tomasz Woźny przyzna-

Laureaci 15. Plebiscytu Dziennika Elbląskiego na 10 Najpopularniejszych Sportowców

je: — Mamy w mieście wiele wspaniałych klubów, więc to zwycięstwo niezwykle mnie cieszy. Nasz klub budujemy już od ponad 20 lat, zaczęliśmy od jednej sekcji, a obecnie mamy cały sportowy wachlarz dla wszystkich zawodników. Bardzo cieszymy się z wygranej i dziękujemy czytelnikom za oddane na nas głosy — powiedział prezes Ataku.

Pierwsze miejsce wśród złotej dziesiątki najpopular-

niejszych sportowców zajął już drugi raz z kolei kajakarz Przemysław Rojek. Niestety nie mógł być obecny na gali, ale przesłał podziękowania dla wszystkich, którzy go wspierali.

— Dziękuję za wszystkie oddane na mnie głosy i miłe słowa. Gratuluję wszystkim pozostałym laureatom plebiscytu. Każdy z nas ma swoje marzenia, plany i cele. W minionym sezonie wielokrotnie stawałem na podium mi-

strzostw Polski, ale to dzięki sumiennej i wytrwałej pracy. Dziękuję trenerowi Wojciechowi Załuskiemu, rodzicom, sponsorom, bo oni też mają część mojego sukcesu. W tym sezonie jestem już seniorem i wcale nie zaprzeczam, że będę robił wszystko, by odnosić jak najwięcej sukcesów i dalej być w kadrze narodowej, aby tylko dopisywało zdrowie — mówił wspólnie przygotowanym wideo Przemysław Rojek.

Drugie miejsce na podium przypadło najmłodszemu laureatce, również kajakarce, 16-letniej Julii Kot.

— Odbieram to jako podziękowanie od czytelników za moje sportowe osiągnięcia. Wiem też, że dzięki wysokiemu miejscu w plebiscycie, kolejne grono elblązan dowie się o moich działaniach na arenie sportowej — przyznała laureatka.

Trzecia lokata, podobnie jak przed rokiem, przypadła pa-

słeckiemu golfiście — Krzysztofowi Sosnowskiemu, który na galę przyjechał zaraz po rozgrywanym tego samego dnia turnieju.

— Udział w plebiscycie pomaga mi w promowaniu sportu, którym się zajmuję. Chcę, by ludzie dostrzegali, że golf jest wspaniałą dyscypliną, która uczy ciężkiej pracy i wytrwałości. Dziękuję wszystkim, którzy we mnie wierzą — przekazał Krzysztof Sosnowski.

Podziękowaliśmy również naszym partnerom, którzy wspierają plebiscyt od lat

Z ELBLĄGA

Najpopularniejszym klubem został IKS Atak Elbląg. Puchar z rąk prezesa Grupy WM Jarosława Tokarczyka odebrali Tomasz Woźny i Aneta Rękas-Woźna

Sportowym działaczem roku 2020 został Edward Parzych, związany z Silvant Kajak

Podobnie jak w ubiegłym roku trzecia lokata przypadła golfiście Krzysztofowi Sosnowskiemu

Młoda kajakarka, 16-letnia Julia Kot, zajęła 2 miejsce w gronie złotej dziesiątki

LAUREACI XV PLEBISYTU „DZIENNIKA ELBLĄSKIEGO” NA 10 NAJPOPULARNIEJSZYCH SPORTOWCÓW ROKU 2020

10 Najpopularniejszych Sportowców Dziennika Elbląskiego 2020 roku:

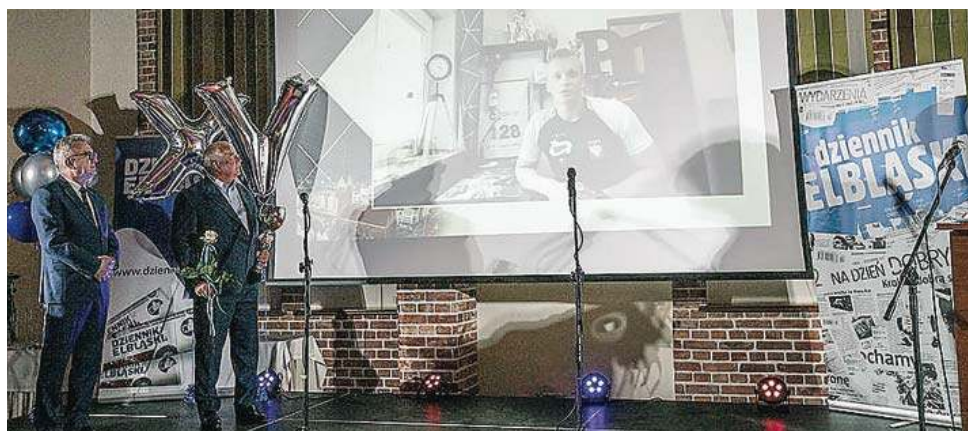
1. Przemysław Rojek (kajakarstwo UKS Silvant Kajak Elbląg)
2. Julia Kot (kajakarstwo UKS Silvant Kajak Elbląg)
3. Krzysztof Sosnowski (golfaista Tokary Golf Club Pastęk)
4. Mateusz Zamojcin (karate AK Andrex Elbląg)
5. Adam Wiśniewski (judo IKS Atak Elbląg)
6. Mirosław Kreczman (kajakarstwo Parafialny Klub Sportowy Korona Elbląg)
7. Dominik Jaworski (piłka ręczna KPR Elbląg)

Tegoroczny plebiscyt podsumowaliśmy 26 czerwca w Hotelu Młyn

8. Joanna Waga (piłka ręczna Start Elbląg)
9. Rafał Wojtowicz (piłka siatkowa IKS Atak Elbląg)
10. Krzysztof Kownierowicz (kajakarstwo UKS Silvant Kajak Elbląg)

Najpopularniejszy klub sportowy:
Integracyjny Klub Sportowy Atak w Elblągu
Sportowy działacz roku 2020:
Edward Parzych

Pierwsze miejsce wśród najpopularniejszych sportowców zajął Przemysław Rojek, którego nie mogło być z nami osobiście, podziękował jednak głosującym w specjalnie przygotowanym wideo

Wydarzenie miało również wymiar charytatywny, a wszystko za sprawą licytacji na rzecz Jasia — jednego z podopiecznych Fundacji „Przyszłość dla dzieci”

Wieczór urozmaiciły koncerty Diamentów z Młodzieżowego Domu Kultury w Elblągu

Przedstawiciele „Dziennika Elbląskiego” podziękowali podczas gali wszystkim sponsorom, partnerom i przyjaciółom plebiscytu, którzy od lat wspierają nasze wydarzenie. Podziękowania za swoją długoletnią dziennikarską pracę otrzymał również nasz dziennikarz sportowy Jerzy Kuczyński, który od niemal 50 lat opisuje zmagania sportowców.

kk

KONCERT W PARKU JAKUBOWO W OLSZTYNIE

Miejski Ośrodek Kultury zaprasza na plenerowy, bezpłatny i energetyczny koncert zespołu Chmielników. Wydarzenie odbędzie się 4 lipca o godz. 18:00 na scenie w Parku Jakubowo w ramach projektu „Kultura w Parku!”, finansowanego z Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego.

Repertuar zespołu Chmielników stanowią wyrosłe z żydowskiego folkloru muzycznego, odzwierciedlające obyczajowość i życie piosenki oraz ballady śpiewane w języku jidysh. Utwory o miłości, ważnych wydarzeniach rodzinnych, historycznych, kołysanki i utwory żartobliwe, ale również kompozycje czysto instrumentalne, stylizowane, powstające pod wpływem odrębnej kulturowo muzyki bałkańskiej i wschodniej.

Chmielniki pochodzą z Kielecczyny i są pewnego rodzaju unikatem na skalę regionu, gdyż jako jedyni na tych terenach wykonują taki rodzaj muzyki, w dodatku robiąc to zarówno doskonale warsztatowo, ale i interpretacyjnie.

Świątkrzyscy klezmersi nawiązują bezpośrednio do tradycji XVII wiecznych zespołów muzycznych, grających na „świętych instrumentach” – zhebr. – klezmer. Dziś wszakże zamienili cymbały na akordeon, a bęben na perkusję, ale skrzypce i klarnet pełnią taką samą rolę, jak cztery wieki temu.

Chmielniki to: Krzysztof Korban – akordeon, Marzena Trzebińska – wokal, Beata Misztal – skrzypce – manager zespołu, Michał Siemienieć – klarnet,

Karol Krąż – perkusja, Adam Szymkiewicz – gitara basowa, puzon, kontrabas.

4 lipca (niedziela) / godz. 18:00, scena w Park Jakubowo, wstęp wolny.

KIERMAS TRADYCJI W BAŁDACH

Fot. Kamil Zaręba

Gminny Ośrodek Kultury w Purdzie organizuje XIII Warmiński Kiermas Tradycji, Dialogu, Zabawy w Bałdach – 3 lipca, początek godz. 12:00

Miejsce: Ośrodek Wypoczynkowy UWM w Bałdach.

W programie: 12.00 – msza św. w kościele parafialnym w Butrynach; 13.15 – uroczystość na Trakcie Biskupim; 13.45 – kostiumowa inscenizacja powitania biskupa przez „wszystkie stany warmińskie” z udziałem aktorów, rekonstruktorów, statystów i uczestników kiermasu

12.00–18.00 – pokazy rzemiosła, wystawy, warsztaty, prezentacje i konkursy edukacyjne, kiermasz z lokalną kuchnią, warmińskim rzemiosłem i sztuką ludową; 16.30 – koncert folklorystyczny połączony z nauką tańców ludowych; 18.00 – potańcówka wiejsko-miejska: muzyka na żywo do tańca; 21.00 – zakończenie.

MUZyczne PODRÓŻE CHÓRU COLLEGIUM BACCALARUM

Fot. WBP

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie zaprasza na wystawę fotograficzną Sławomira Ostrowskiego pt. „Muzyczne podróże Collegium Baccalarum”. Można ją oglądać 21 lipca w Galerii Stary Ratusz WBP, ul. Stare Miasto 33.

Każdy chórzysta olsztyńskiego zespołu Collegium Baccalarum, którego dyrygentką jest Agata Wilińska, powie, że jego życie z chórem to fantastyczna muzyczna podróż. I dotyczy to zarówno osób, które śpiewają od początku, czyli ponad 30 lat, jak i tych, które dołączyły kilka lat temu. Śpiewanie, pró-

by, koncerty, bycie razem – wszystko jest muzyczną podróżą. Fotografie dokumentują koncerty chóru sprzed pandemii m.in. w Olsztynie, Pradze, Montecatini Terme, Czarnogórze, katedrach w Bretanii. Wtę słyhać nagrania z tych koncertów.

KONCERT ORGANOWY W KATEDRZE W OLSZTYNIE

Podczas XLIII Olsztyńskich Koncertów Organowych im. Feliksa Nowowiejskiego gotyckie mury olsztyńskiej katedry ponownie zabrzmiały arcydziełami dawnych mistrzów. Przez lipiec i sierpień odbędzie się dziewięć koncertów.

4 lipca, godz. 20:00 odbędzie się koncert inauguracyjny poświęcony Feliksowi Nowowiejskiemu – patronowi festiwalu. Organy – Jarosław Tarnawski.

Program koncertu: Robert Schumann (1810-1856) – 4 Skizzen für den Pedalflügel op. 58, Nicht schnell und sehr markiert, Nicht schnell und sehr markiert, Lebhaft, Allegretto; Feliks Nowowiejski (1877-1946) – IX Symfonia f-moll na organy op. 45 „Bogurodzica”, Toccata, Mater dolorosa, Scherzo, Finale: Improvizazione.

Wstęp wolny.

60-LECIE SALONU MUZYCZNEGO W BARCZEWIE

Fot. archiwum CK-Bw Barczewie

Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Barczewie organizuje i zaprasza na uroczystość z okazji 60-lecia Salonu Muzycznego im. Feliksa Nowowiejskiego – muzeum w Barczewie 11 lipca (niedziela), godz. 16:00. Miejsce – Salon Muzyczny im. Feliksa Nowowiejskiego ul. Mickiewicza 13. W programie: uroczyste otwarcie spotkania; opowieść o historii powstania muzeum i prezentacja wystawy – Magdalena Łowkiel – kustosz Salonu Muzycznego; wystąpienia gości; rozstrzygnięcie konkursu kulinarnego na „Barczewskie Feliksianki” – ciasteczka z Barczewa; prezentacja książki dla dzieci pt. „Nuty Feliksa” autorstwa Beaty Sarnowskiej, ok. 17:30 koncert pieśni Feliksa Nowowiejskiego, wykonawcy: Elżbieta Cabala – sopran, Rafał Zurkowski – tenor.

Uwaga: przed muzeum – transmisja wydarzenia na telebimie i kawiarenka.

W godzinach 15:00-19:00 nastąpi zamknięcie ulicy Mickiewicza od salonu muzycznego do zakładu fotograficznego.

INNA MAPA: PODGRODZIE

W niedzielę 4 lipca, godz. 11:00-15:00, miejsce: dawny plac zabaw, między blokami Profesorska 11 i 13 w Olsztynie, Miejski Ośrodek Kultury organizuje sąsiedzki piknik. Jak piszą organizatorzy „Startujemy z „Inną mapą” na Podgrodziu! Poznajmy się, odprężmy, zrelaksujmy i spędźmy razem niedzielę w atmosferze bez troski pikniku. Przynieście koc i prowiant (jakiś drobiazgi od nas też będą), a my zajmiemy się resztą”.

11:00-12:00 – zumba z Justyną Jaroszewską; 12:00-15:00 – Parkatoniki, czyli mobilne skrzynki teatralne. Wyjątkowy teatralny projekt realizowany przez Fundację Tworzenia i Promowania Sztuki – Ależ Gustawie! To teatr, w którym krótki spektakl jest grany dla jednoosobowej widowni; 12:00-14:00 – Olsztyńskie kamyki na Podgrodziu. Olsztyńskie Kamyki to grupa osób, które łączy wspólna zabawa, jaką jest zbieranie kamieni, malowanie ich, rozkładanie w mieście i najważniejsze: poszukiwanie. Najmłodsi i najstarsi wcielają się w rolę wyjątkowych odkrywców – poszukiwaczy (a najpierw ukrywaczy) kamiennych skarbów; 13:00-15:00 – Czy wilki jedzą dzieci? Bajki o dobrych i złych wilkach. Warsztaty prowadzone przez Annę Maziuk.

DAREK JEDZIE, BY POMÓC EDYCIE

Dostaliśmy list od pana Darka, który wczoraj wyruszył rowerem w trasę po Polsce. Chce przejechać 3,5 tys. km, a wszystko po to, by pomóc młodej dziewczynie chorej na mukowiscydozę.

Mam na imię Darek, mam 53 lata. Z zawodu jestem nauczycielem, od lat pasjonuję się turystyką rowerową. Każdego roku w wakacje wybieram jakąś dłuższą trasę rowerową po Polsce. Były już wyprawy: „Tour de Baltic”, „Ściana Wschód”, „Tour de Vistula”, „Tour de Mazury”, „Tour de Lubelszczyzna” i kilka innych, w tym prawie

ukończony projekt „88 miast Mazowsza”. Relacje z wybranych podróży zostały wydane w 2018 roku w formie książki, dostępnej także jako bezpłatny e-book: <http://bit.ly/darowerem-ebook>

W tym roku, 1 lipca, wyruszyłem z wyprawą dookoła Polski. Przez cały lipiec będę w trasie. Celem akcji jest zebranie jak największej kwoty na leczenie Edyty Wierchowskiej, młodej dziewczyny chorej na mukowiscydozę. Mam do pokonania około 3500 km rowerem.

Wyzwanie nie lada, ale i cel wyprawy postawiłem sobie szczytny, bowiem podróżą będę

Fot. facebook.com/darowerem

Darek zamierza pokonać 3500 km rowerem

dzie towarzyszyć zbiórka pieniędzy dla chorej Edyty. Moja sąsiadka przez tzw. „miedzę” choruje na mukowiscydozę. W ostatnim czasie choroba nasiliła się i wyniszcza organizm, w tym płuca, których wydolność na chwilę obecną wynosi zaledwie 20%. Pojawiła się szansa – jest lek, który hamuje objawy choroby, poprawia komfort życia. Niestety nie jest w kraju refundowany – a roczna kuracja to koszt ponad 1,2 mln zł. Podczas przejazdu dookoła Polski będzie mi towarzyszyła e-skarbonka: siepomaga.pl/ darowerem, do której już można wpłacać środki na leczenie

Edyty. Oprócz tego chciałbym pozyskać środki z licytacji koszulek zlogiem wyprawy.

Mój cel: zebranie 100 tys. zł, co stanowi 1/12 kosztów całego leczenia.

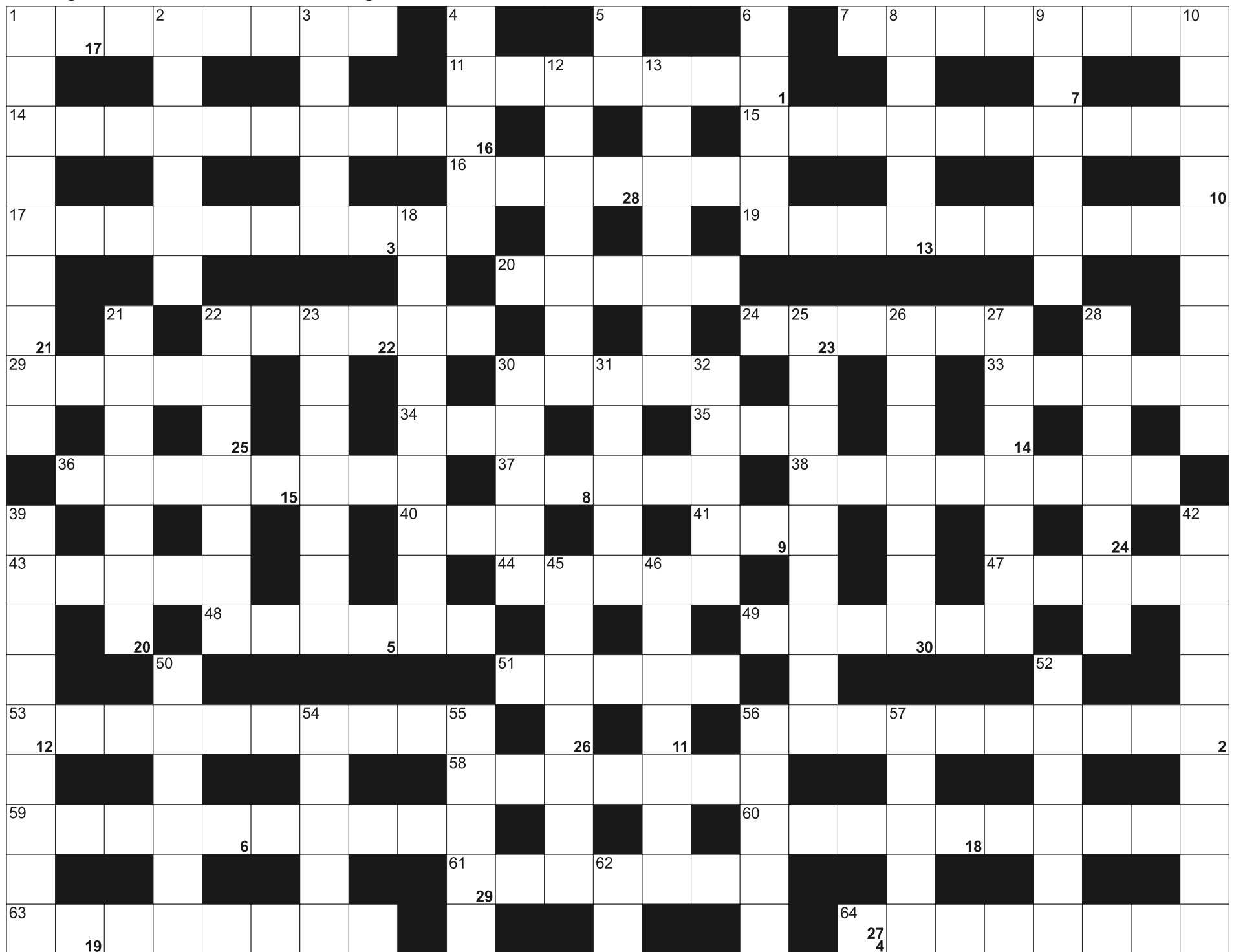
Chciałbym bardzo, żeby Wasi odbiorcy mieli szansę wziąć udział w licytacji w mediach społecznościowych. Fajnym pomysłem byłoby podanie informacji o wyprawie i planowanej trasie oraz uruchomienie licytacji okolicznościowych koszulek zlogiem wyprawy na profilach mediów w całym kraju.

Akcję postanowiło wesprzeć kilku artystów, w tym Grzegorz Markowski. Przekazał

specjalne pozdrowienia i słowa otuchy dla Edyty. Chciałbym, żeby w radiostacjach w kraju to nagranie zapowiedziało utwor przewodni wyprawy – „Każdy oddech Twój”. Całość wyprawy będzie można śledzić na moich profilach społecznościowych, które śmiało można, a nawet trzeba udostępniać. Serdecznie zapraszam do ich obserwowania i kibicowania: FB: facebook.com/darowerem Instagram: instagram.com/darowerem

Link do planowanej trasy znajduje się tutaj: <https://en.mapy.cz/s/pugozadado>

Krzyżówka klasyczna z hasłem

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 30, tworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3		4	5	6	7		8	9	10	11		12	13	14		15	16	17	18		19	20
21		22	23	24	25	26	27	28	29	30														

POZIOMO: 1) niebieskie chabry; 7) toster; 11) podnośnik do auta; 14) wymiotnica prawdziwa inaczej; 15) autorka "Nad Niemnem"; 16) pomoc; 17) przyszły mąż; 19) lekarze od chorób wewnętrznych; 20) Johnson, premier Wielkiej Brytanii; 22) pospolity dereń; 24) mocne, ciemne piwo; 29) 12 sztuk; 30) złot czarownic; 33) okres renesansu i oświecenia; 34) mrużące zwierzę; 35) inaczej o Cyganie; 36) druga w konkursie piękności; 37) ostatnia litera alfabetu greckiego; 38) francuski to briard; 40) organizacja harcerska; 41) kamienna lub warzona; 43) królewski to rezus, małpa; 44) zostawiają je listonosze w skrzynkach; 47) nie ciężki; 48) archipeląg z Unalaska; 49) kol-

czasty krzew owocowy; 51) ruchome połączenia kości; 53) operacja kupna i sprzedaży; 56) podróbka, imitacja; 58) inaczej halibuty, ryby drapieżne; 59) mężczyzna tuż po ślubie; 60) urządzenie do widzenia w ciemności; 61) Bergmann, Miss Polonia 2000 roku; 63) kwas acetylosalicylowy; 64) pojemnik na kwiaty.

PIONOWO: 1) znak zodiaku; 2) rejestry, spisy; 3) francuski lub wiolinowy; 4) duże race świetlne; 5) wapń dla chemika; 6) do wody lub spadochronowe; 8) kaffowe lub centralnego ogrzewania; 9) kabina załogi samolotu; 10) akt wybiawienia ludzi przez Boga; 12) organ produkujący żółć; 13) podpuszczka in-

czej; 18) stolica Mauretanii; 21) wysokie cienkie obcasy; 22) najwyższy szczyt Karkonoszy; 23) igły pod sosną; 25) nauka badająca węch; 26) rzeka w amerykańskim Reno; 27) francuski samochód; 28) orzech wodny; 30) procentowa lub bosa; 31) przełajowe w terenie; 32) zaplanowana dla wycieczki; 39) do kawy lub towarzyska; 42) w ofercie jubileja; 45) lis z bajki Jana Brzechwy; 46) łączą drzwi z futryną; 50) święty, patron rzeczy zagubionych; 52) wakacyjny miesiąc; 54) zasada, reguła; 55) papiery na giełdzie; 56) decydujący mecz w turnieju; 57) zatrzymuje fusy; 62) terabit.

Szukasz klientów ?

docieramy do
1400000 odbiorców

wykorzystujemy zaawansowane
sposoby emisji i targetowania
reklam

dostarczymy Twoją ofertę do
potencjalnych klientów
na najpopularniejszych nośnikach

zapewniamy pełne raportowanie
efektów przeprowadzonych
działań

wyberz profesjonalistów,
wyberz nas

GAZETA OLSZTYŃSKA.

(89) 539-74-46, reklama@wm.pl

mp-otr-7488-M

**GARAŻE Blaszane
BRAMY Garażowe
KOJCE dla Psów**

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

7221otr-A-G

ZWIERZĘTA

kupię

!!! SKUP BYDŁA, GOTÓWKA,
SZYBKI ODBIÓR, 512-235-693

sprzedam

SPRZEDAŻ kur, kaczek, broj-
lerów, kokoszek, dowóz gratis,
tel.728-104-188.

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

MIESZKANIE 27m2 lp. duża log-
gia, 2 pokoje, kuchnia, łazienka,
506-981-055

SPRZEDAM działkę ROD Sło-
necznik w Wadąg koło Olsztyna.
603-608-447

SPRZEDAM mieszkanie
80m2+0,1 ha RB Widgiry gm.
Banie Mazurskie, tel. 500-637-778

**WWW.DOMKIANGIELSKIE.
PL**, 503-103-703

kupię

2 POKOJE, dom lub zamienię

www.zamiany.olsztyn.pl, 603-
584-180

DZIAŁKĘ 603 584 180

KUPIĘ nieruchomość, może
być do remontu lub zadłużo-
na, pomogę w spłacie długu,
zapłacę 3000zł za informację
o takiej nieruchomości. 661-
435-785

ZIEMIĘ rolną, siedlisko, 515-
680-820

do wynajęcia

DWUPOKOJOWE ładne centrum
Olsztyna, 505-669-918

POKÓJ Pani, 505-244-905

PRACA

dam pracę

MURARZY zatrudni na terenie
Niemiec przedsiębiorstwo z
Gdańska, 602-261-866

MURARZY, 667-947-124

PRACA na terenie Francji- pra-
cownicy do prac budowlanych,
wykończeniowych i pomocni-
czych. TEL.605-633-540.

PRACA w gospodarstwie rolnym,
668-404-918

PRACOWNIKA do pracy na pół
etatu lub na cały etat; konserwa-
cja, sprzątanie, koszenie trawni-
ków od zaraz, telefon: 662-291-
376

PRACOWNIKÓW budowlanych z
Olsztyna, Lidzbarka Warmińskie-
go zatrudnię, 502-202-377

**TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE
NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”**

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu).

Terminy przyjęć*:

- na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
- na wtorek, środę, czwartek, piątek
– dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
- na sobotę – do czwartku do godz. 15.00

* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE

(wymagany dowód osobisty osoby nadającej)
ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN**, plac Józefa Bema 5
czynne w godz. 7.00-15.00

soboty – nieczynne

tel. 89-539-74-80, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

www.pozegnania.net

Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG**, ul. Rybacka 35

tel. 55-236-18-02

pon.-pt. godz. 8.00-16.00

PRACOWNIKÓW budowlanych,
608-545-251

PRZYJMĘ do pracy w gospodar-
stwie woj. podlaskie, 500-649-783

W gospodarstwie mlecznym, 510-
135-912

USŁUGI

budowa | remont

GLAZURA, terakota, malowanie,
hydrauliczne, panele, 50-20-60-
413

HYDRAULIK, 501-209-794

OCZYSZCZALNIE, szamba, 794-
617-449

SZPACHLOWANIE, malowanie,
500-549-432

WYKOŃCZENIÓWKA, 793-164-
163

inne

ATRAKCYJNE ceny, mycie
sprzątanie porządkowanie biur,
mieszkań innych, 793-164-163

KOPANIE stawów, wy-
miana gruntów, roboty
ziemne, koparki, spycharki, sa-
mochody. Tel.601-68-68-27

RÓŻNE

sprzedam

**GARAŻE BLASZANE, NOWO-
CZESNE WIATY**, 798-710-329,
698-230-205.

SPRZEDAM lub **ZAMIENIĘ** to-
karkę do metalu. Tel.601-68-68-27

NAUKA

ANGIELSKI, 507-506-536

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KLACZE śląskie kare z licencja-
mi, żrebne i ze żrebackami sprze-
dam, 606-796-996.

RYBY zarybieniowe, 602-399-656

SPRZEDAM jałówki cielne hf,
termin wycieleń lipiec, wrzesień,
698-524-002

SPRZEDAŻ kur, kurcząt -dostawa
gratis, 503-508-148

maszyny rolnicze

**SPRZEDAM: MASZYNY ROLNI-
CZE UŻYWANE** 200SZT. Kiwity
tel.605-429-486, Ostróda tel.601-
612-068, Węgorzewo tel.539-448-
102.

ŚRUTOWNIK do zboża z silni-
kiem, dmuchawa pionowa z silni-
kiem, pług 3-skibowy do C-360,
dwukółka konna. Tel.534-242-916

TALERZÓWKĘ 3,6 SZEROKO-
ŚCI, OWIES, BRONY HYDRAU-
LICZNE SKŁADANE, 603-133-529

produkty rolne

KUPIĘ: ZBOŻA paszowe, kon-
sumpcyjne. FHU ANIMAR.
Tel.694-508-207

SKUP ZBÓŻ KUPI:zboża paszo-
we, konsumpcyjne.Tel.606-505-
511

Koledze **Arkadiuszowi**
najszczerze wyrazy współczucia
z powodu śmierci

Mamy, Ireny Sobotki

składają Funkcjonariusze
i Pracownicy Aresztu Śledczego w Olsztynie

262121opb1-a-M

Panu
**Marcinowi
Zakrzewskiemu**

szczerze wyrazy współczucia
z powodu śmierci

Mamy

składają
Zarząd oraz współpracownicy
z Miejskiego Przedsiębiorstwa
Energetyki Ciepłej Spółki z o.o.
w Ostródzie

1721oczo-A-G

Ze smutkiem zawiadamiamy, że 29 czerwca 2021 r.
zmarła Nasza Kochana Siostra i Ciocia

ś. † p.

**dr Barbara Martyniak-
-Przybyszewska**

wieloletnia nauczycielka akademicka.

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 3 lipca 2021 r.
(sobota) o godz. 12.45 pożegnaniem w Kaplicy przy
ul. Mariańskiej, skąd o godz. 13.15 nastąpi wyprowadzenie
do Kościoła pw. Świętego Jakuba przy ul. Staszica
(Katedra). O godz. 13.30 zostanie odprawiona Msza Święta
pogrzebowa. Ceremonia pochowania odbędzie się
na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej.

Pograżona w żałobie Rodzina

2614210pb1-a-M

Człowiek odchodzi, pamięć pozostaje

Panu Prezesowi

**Markowi Chmielewskiemu
i Rodzinie**

wyrazy najgłębszego współczucia
z powodu śmierci

Ojca

składają

Rada Nadzorcza wraz z pracownikami
Polskiego Związku Motorowego OZDG Sp. z o.o. w Gdyni

Msza święta pogrzebowa odbędzie się
2 lipca 2021 r. o godz. 15.00
w kościele pw. Miłosierdzia Bożego w Elblągu.

29521see1-A-G

*Bóg widzi śmierć inaczej niż my.
My widzimy ją jako ciemny mur,
Bóg jako bramę...*

Walter Flex

mp-olbr-6786b-M

314190pb1-a-C

SACRUM

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

ANDRZEJ DĄBROWSKI
Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2
☎ 89 67 77 100, kom 530 308 308

GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM

Całodobowy przewóz zmarłych

320520pb1-a-M

Farmański
ZAKŁAD POGRZEBOWY

dawniej **market**

OLSZTYN	895 355 300
ul. Lengowskiego 18-20	602 327 277
BISKUPIEC	897 152 093
ul. Armii Krajowej 4	608 680 642

POGOTOWIE POGRZEBOWE 89 527-09-09

Pomożemy Ci godnie pożegnać

6142190pb1-E-G

AR KA USŁUGI POGRZEBOWE

AR KA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-g-M

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych

Zbigniew Jarmużewski Joanna Kamińska Andrzej Domasiewicz
kom. 602 514 880 kom. 691 410 360 kom. 602 514 888

Gwarantujemy godną
i kulturalną posługę

6144190pb1-a-K

**Z głębi serca pragniemy podziękować za okazane nam wsparcie i życzliwość
w jednej z najtrudniejszych chwil naszego życia oraz serdeczną obecność
w ostatniej drodze naszego najdroższego Męża, Teścia, Dziadka i Pradziadka**

Wiesława Antoniego Gintowta

**Dziękujemy Rodzinie, Przyjaciołom, Koleżankom i Kolegom Prawnikom,
tak licznie zgromadzonym, Sąsiadom oraz wszystkim, którzy dzielają nasz ból i żal.
Szczególne podziękowania i wyrazy uznania kierujemy do Braci Łowieckiej
z Koła Łowieckiego „Głuszc” za współorganizację i piękne dopełnienie ceremonii
pogrzebowej, a nadto do Zarządu Okręgowego PZŁ i Pracowników
oraz Kolegów z Okręgowego Sądu Łowieckiego za serdeczną pamięć.**

Pograżona w żałobie Rodzina

2617210pb1-a-M

POMPOWANIE PIŁEK, DBANIE O WODĘ...

PIŁKA NOŻNA \\ Zgodnie z przewidywaniami oraz nieoficjalnymi przeciekami z tak zwanych dobrze poinformowanych źródeł, nowym-starym trenerem drugoligowego Sokoła Ostróda został Jarosław Kotas, a więc dotychczasowy dyrektor sportowy klubu.

Przypomnijmy w dużym skrócie: piłkarze Sokoła utrzymali się w drugiej lidze, jednak tuż po zakończeniu sezonu 2020/21 (a dokładnie: 21 czerwca) klub z Ostródy rozwiązał za porozumieniem stron kontrakt z Piotrem Jackiem, który był szkoleniowcem Sokoła od 1 lipca 2020 roku.

Wśród potencjalnych następców trenera Jacka wymieniano — oczywiście, nieoficjalnie — Wojciecha Figurskiego (grający trener Jezioraka Iława), Piotra Klepczarkę (ostatnio prowadził Stomil Olsztyn) czy też Jarosława Kotasę, ze szczególnym naciskiem na tego ostatniego. No i rzeczywiście: ostatniego dnia czerwca wieczorem klub z Ostródy już oficjalnie poinformował, że to właśnie obecny dyrektor sportowy ponownie chwyci za trenerski „stery” Sokoła i będzie się starał „nawigować” zespołem w trudnym dla niego czasie.

„Jarosław Kotas został nowym szkoleniowcem Sokoła Ostróda. 59-letni trener w klubie z Ostródy pracuje od ponad trzech lat. W tym czasie pełnił zarówno funkcję pierwszego trenera, jak i dyrektora sportowego w ostatnim sezonie, w trakcie premierowych dla Dumy Mazur rozgrywek w 2. lidze” — czytamy na sokolostroda.com. „Trener Kotas związał się z klubem rocznym kon-

traktem. Treningi z budowaną obecnie drużyną nowy-stary szkoleniowiec Trój kolorowych rozpocznie w poniedziałek 5 lipca” — podaje dalej klubowy komunikat.

Wczoraj skontaktowaliśmy się z Jarosławem Kotasem, choć dodzwonić się do niego wcale nie było łatwo...

— OD SIEDMIU GODZIN „SIEDZĘ” NA TELEFONIE I ZAŁATWIAM RÓŻNE SPRAWY. TRZEBA NA NOWO ZBUDOWAĆ TEN ZESPÓŁ. NIE MOŻEMY PRZECIEŻ DOPROWADZIĆ DO TEGO, ŻE NASZA TRZYLETNIA PRACA ZOSTANIE ZAPRZEPASZCZONA. RAZEM BĘDIEMY RATOWAĆ KLUB — MÓWI KOTAS.

Co ciekawe, nie określa się on jednoznacznie ani jako trener, ani jako tylko dyrektor sportowy. „Człowiek-orkiestra” w Sokole — chyba tak można nazwać jego obecną funkcję. — Pompowanie piłek, załatwianie wody... Żadnej pracy się nie boję, każdą trzeba wykonać — mówi w swoim stylu, czyli — jak zwykle — obrazowo, Jarosław Kotas.

— Nie mogliśmy dopuścić do tego, aby zespół nie przystąpił do rozgrywek II ligi. Nie po to to wszystko

budowaliśmy, aby teraz odpuścić. Będziemy walczyć, dopóki piłka w grze — dodaje szkoleniowiec, który zamierza budować drużynę przede wszystkim w oparciu o ośrodką młodzież oraz piłkarzy z województwa warmińsko-mazurskiego.

— Nie stać nas, tak jak to było choćby w ostatnim sezonie, na drogach w utrzymaniu zawodników z kraju. Na pierwszym treningu, który odbędzie się w poniedziałek o godz. 17, pojawiają się nasi juniorzy. Ja na ich miejscu i w ich wieku bardzo bym się cieszył, gdybym miał okazję na grę w drugiej lidze. Przecież to może być dla tych chłopaków „okno wystawowe” na całą Polskę. Może się pokażą i ktoś ich zauważy... Poza tym kadry Sokoła chcę opierać na piłkarzach z naszego regionu — potwierdza Kotas.

Tak więc o odpuszczaniu drugoligowych rozgrywek nie ma mowy. Jest tylko jeden problem: drużyna seniorów nie ma obecnie konkretnej kadry zawodniczej. — Dlatego też muszę dzisiaj robić coś, czego bardzo nie lubię, czyli odwoływać sparingi, które już wcześniej ustalił i załatwił trener Piotr Jacek. Pierwsze test-mecze, z Wigry Suwałki czy Polonią Warszawą, niestety musimy sobie odpuścić... — przyznaje szkoleniowiec ostródzian (który prowadził już Sokół w latach 2018-19).

zico

Fot. Artur Szczepański

Jarosław Kotas, dyrektor sportowy i trener Sokoła Ostróda

SOKÓŁ Z BENIAMINKIEM, OLIMPIA DO KALISZA

PZPN ogłosił terminarz eWinner 2. Ligi na sezon 2021/2022. Rozgrywki potrwają od 31 lipca do 22 maja, a na otwarcie sezonu Sokół podejmie w Ostródzie zwycięzcę „warmińsko-mazurskiej” grupy 1 trzeciej ligi, Pogoń Grodzisk Mazowiecki. Drugiego z naszych drugoligowców Olimpię Elbląg na dzień dobry trudny wyjazd do Kalisza.

• **1. kolejka (31 lipca-1 sierpnia):** KKS 1925 Kalisz - Olimpia Elbląg, Sokół Ostróda - Pogoń Grodzisk Mazowiecki, Wigry Suwałki - Chojniczanka Chojnice, Stal Rzeszów - Garbarnia Kraków, Radunia Stężyca - Lech II Poznań, Wisa Putawy - GKS Bełchatów, Znicz Pruszków - Pogoń Siedlce, Śląsk II Wrocław - Hutnik Kraków.

• **2. kol. (7-8 sierpnia):** Olimpia - Hutnik, Chojniczanka - Sokół.
• **3. kol. (14-15 sierpnia):** Wigry - Olimpia, Sokół - KKS 1925.
• **4. kol. (18 sierpnia):** Olimpia - Pogoń S., Wigry - Sokół.
• **5. kol. (21-22 sierpnia):** Sokół - Olimpia.

• **6. kol. (28-29 sierpnia):** Olimpia - Motor, Sokół - Stal.
• **7. kol. (4-5 września):** Stal - Olimpia, Radunia - Sokół.
• **8. kol. (11-12 września):** Olimpia - Bełchatów, Sokół - Wisa.
• **9. kol. (18-19 września):** Radunia - Olimpia, Znicz - Sokół.
• **10. kol. (25-26 września):** Olimpia - Lech II, Sokół - Ruch.
• **11. kol. (2-3 października):** Wisa - Olimpia, Śląsk II - Sokół.
• **12. kol. (9-10 października):** Olimpia - Garbarnia, Sokół - Hutnik.
• **13. kol. (16-17 października):** Znicz - Olimpia, Pogoń S. - Sokół.
• **14. kol. (23-24 października):** Olimpia - Pogoń G. M., Sokół - Motor.
• **15. kol. (30-31 października):** Ruch - Olimpia, Bełchatów - Sokół.
• **16. kol. (6-7 listopada):** Olimpia - Chojniczanka, Sokół - Lech II.
• **17. kol. (13-14 listopada):** Śląsk II - Olimpia, Garbarnia - Sokół.

• **Terminy rewanżów:** 20-21 i 27-28 listopada, 4-5 grudnia, 26-27 lutego, 5-6, 12-13, 19-20 i 26-27 marca, 2-3, 9-10, 16, 23-24 i 27 kwietnia, 30 kwietnia-1 maja, 7-8, 14-15 i 21-22 maja. pes

MOTOR TEŻ NIEDŁUGO WRACA DO TRENINGÓW

PIŁKA NOŻNA \\ Czwartoligowy Motor Lubawa podał własny plan przygotowań do rundy jesiennej sezonu 2021/22, który rozpocznie się 7-8 sierpnia. Znamy już listę sparingów naszych seniorów w okresie przygotowawczym, trener Krzysztof Malinowski zaaplikował zawodnikom aż pięć takich gier — czytamy w komunikacie lubawskiego czwartoligowca. — W pierwszym z tych sparingów, i być może częściowo w drugim, będziemy testować nowych zawodników. W kolejnych grach będziemy już zgrywać poszczególne formacje. Na pierwszych zajęciach spotkamy się w poniedziałek 12 lipca i trzy razy w tygodniu będziemy trenować na obiektach lubawskiego OSiR-u — mówi szkoleniowiec Motoru. Drużyna z Lubawy zostanie także, oczywiście, zgłoszona do rozgrywek Wojewódzkiego Pucharu Polski.

zico

>> Sparingi Motoru

• **14 lipca (środa):** Constract Lubawa — Motor Lubawa (w Grabowie)
• **17 lipca (sobota):** Wkra Żuromin — Motor (w Żurominie)
• **21 lipca (środa):** Motor — GKS Wiekielec (miejsce do ustalenia)
• **24 lipca (sobota):** Motor — Polonia Lidzbark Warmiński (w Lubawie)
• **28 lipca (środa):** Motor — Unia Susz (miejsce do ustalenia)

REKLAMA

INDYKPOL SA

poszukuje przewoźników do transportu chłodniczego

ZAPOTRZEBOWANIE: • solówki 2-osowe • solówki 3-osowe • zestawy/naczepy.

Oferujemy stałą współpracę. Magazyn operacyjny – Olsztyn. Wysyłki na terenie całego kraju.

KONTAKT: Szczerba Jan, 605 200 591, szczerbaj@indypol.pl
Niedzwiecki Rafał, 601 443 325, niedzwieckir@indypol.pl

68321otbr-a-M

REKLAMA

komunikat

Wójt Gminy Łukta ogłasza

otwarty nabór na stanowisko urzędnicze skarbnika gminy w Urzędzie Gminy w Łukcie, ul. Mazurska 2, 14-105 Łukta. Ofertę i wszystkie wymagane dokumenty należy złożyć w siedzibie Urzędu Gminy w Łukcie, w sekretariacie urzędu lub przesłać na adres Urzędu Gminy w Łukcie, ul. Mazurska 2, 14-105 Łukta, do dnia 9 lipca 2021 r. (decyduje data faktycznego wpływu do urzędu) do godz. 12:00. Szczegółowe warunki konkursu umieszczone zostały na stronie BIP Urzędu Gminy w Łukcie www.bip.lukta.com.pl.

24621stzo-A-G

komunikat

Zarząd Powiatu Braniewskiego informuje,

że w dniach od 30.06.2021 r. do 21.07.2021 r., tj. na okres 21 dni, na tablicach ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Braniewie, Urzędu Miejskiego w Pieniężnie oraz na stronach internetowych www.bip.powiat-braniewo.pl, www.powiat-braniewo.pl został wywieszony i podany do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości Powiatu Braniewskiego przeznaczonej do sprzedaży w trybie przetargu nieograniczonego, położonej w obrębie 3 miasta Pieniężna – działka nr 137/27 o pow. 0,7761 ha.

11321seaz-A-G

komunikat

Burmistrz Susza

podaje do publicznej wiadomości, że dnia 29.06.2021 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Suszu wywieszono na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia w trybie bezprzetargowym. Wykaz znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej, prowadzonym przez Urząd Miejski w Suszu pod adresem <http://bip.susz.pl> w zakładce Nieruchomości.

21921liži-A-G

SPRINTEM

PIŁKA NOŻNA Na dzisiaj i jutro zaplanowano ćwierćfinały mistrzostw Europy, spośród których na pierwszy plan wysuwa się piątkowy mecz w Monachium, gdzie Belgowie zagrają z Włochami (g. 21). Obie drużyny spisują w w Euro 2020 znakomicie, ale któraś z nich już dziś pożegna się z turniejem. Włosi wygrywając po dogrywce z Austrią, przedłużyli już do 31 meczów (!) serię gier bez porażki. Belgia, która nie przegrała od 13 spotkań, zmaga się z szeregiem kontuzji, próbując postawić na nogi Kevina De Bruyne i Edena Hazard.

• **Czwierćfinały ME, piątek:** Szwajcaria – Hiszpania (g. 18, Petersburg), Belgia – Włochy (21, Monachium); **sobota:** Czechy – Dania (18, Baku), Ukraina – Anglia (21, Rzym).

>> Polski Związek Piłki Nożnej opublikował terminarz Fortuna 1. ligi na sezon 2021/22. Stomil Olsztyn zacznie rozgrywki od domowego meczu z Chrobrym Głogów (31 lipca-1 sierpnia).

• **1. kolejka (31 lipca-1 sierpnia):** Stomil Olsztyn - Chrobry Głogów, Arka Gdynia - Zagłębie Sosnowiec, Widzew Łódź - Sandecja Nowy Sącz, Górnik Polkowice - Podbeskidzie Bielsko-Biała, Odra Opole - Miedź Legnica, GKS Katowice - Resovia, GKS Tychy - ŁKS Łódź, Skra Częstochowa - Korona Kielce, GKS 1962 Jastrzębie - Puszcza Niepołomice.

• **Pozostałe mecze Stomilu:**
2. kolejka - GKS 1962 Jastrzębie (wyjazd, 7-8 sierpnia)
3. kolejka - Arka Gdynia (dom, 14-15 sierpnia)
4. kolejka - Korona Kielce (d, 18 sierpnia)
5. kolejka - Widzew Łódź (w, 21-22 sierpnia)
6. kolejka - ŁKS (d, 28-29 sierpnia)
7. kolejka - Górnik Polkowice (w, 4-5 września)
8. kolejka - Resovia (d, 11-12 września)
9. kolejka - Odra Opole (w, 18-19 września)
10. kolejka - Miedź Legnica (d, 25-26 września)
11. kolejka - GKS Katowice (w, 2-3 października)
12. kolejka - Podbeskidzie Bielsko-Biała (d, 9-10 października)
13. kolejka - GKS Tychy (w, 16-17 października)
14. kolejka - Sandecja Nowy Sącz (d, 23-24 października)
15. kolejka - Skra Częstochowa (w, 30-31 października)
16. kolejka - Zagłębie Sosnowiec (d, 6-7 listopada)
17. kolejka - Puszcza Niepołomice (w, 13-14 listopada)

Fot. Emil Marecki

Stomil rozwiązał za porozumieniem stron umowę m.in. z Jakubem Mosakowskim

Terminy rewanżów: 20-21 i 27-28 listopada, 4-5 grudnia, 26-27 lutego, 5-6, 12-13, 19-20 i 26-27 marca, 2-3, 9-10, 16, 23-24 i 27 kwietnia, 30 kwietnia-1 maja oraz 7-8, 14-15 i 21-22 maja.

>> Stomil Olsztyn rozwiązał za porozumieniem stron kontrakt z Jakubem Mosakowskim, Jakubem Staszakiem i Mateuszem Jońcą. Z kolei Koki Hinochio, zgodnie z przewidywaniami, podpisał umowę z Zagłębiem Lubin.

>> Rozegrano rewanżowe spotkania barażowe w rozgrywkach organizowanych przez Warmińsko-Mazurski Związek Piłki Nożnej. O awans do forBET IV ligi walczyła m.in. Unia Susz, jednak już po pierwszym meczu było wiadomo, że osiągnięcie tego celu jest mało realne. Wicemistrz grupy 2 klasy okręgowej przegrał w pierwszym spotkaniu z Błękitnymi w Pasymiu (12. zespół IV ligi) aż 1:5, więc w rewanżu musiał liczyć tylko na cud. — Drugi mecz barażowy wygramy 5:4, jednak w końcowym rozliczeniu to Błękitni Pasym w przyszłym sezonie zagrają w IV lidze. Biało-niebieskim dziękujemy za walkę, bo — mimo braków kadrowych — chłopaki pokazali charakter i wolę walki — czytamy w mediach społecznościowych Unii Susz.

• **Wyniki baraży, o forBET IV ligę:** Unia Susz — Błękitni Pasym 5:4 (pierwszy mecz 5:1 dla Błękitnych i to oni się utrzymali); Rominta Gołdap — PISA Primavera Barczewo 0:1 (pierwszy mecz 2:1 dla Pisy i to ona się utrzymała).

O miejsce w klasie okręgowej: KS Wojciechy — Orzet Janowiec Kościelny 0:2 (pierwszy mecz 3:0 dla KS Wojciechy i to oni zagrają w klasie okręgowej); Ossa Biskupiec Pomorski — Barkas Tolkmicko 5:1 (pierwszy mecz 4:1 dla Ossy i to ona zagra w klasie okręgowej); Rona O3 Etk — Victoria Bartoszyce 4:1 (pierwszy mecz 7:2 dla Rony i to ona zagra w klasie okręgowej).

O utrzymanie w klasie A: Avista Łążyń — Start Krukanki 4:0 (Avista utrzymała się w A-klasie).

LEKKA ATLETYKA Dwoje zawodników AZS UWM Olsztyn — pochodząca z Braniewa Aleksandra Lisowska (maraton) i szczytnianin Konrad Bukowiecki (pchnięcie kulą) — znalazło się w 66-osobowej reprezentacji Polski na igrzyska w Tokio.

PIŁKA RĘCZNA Jak już informowaliśmy, bezpośrednim zapleczem Superligi będzie od nowego sezonu Liga Centralna, w której

znaleźli swoje miejsce m.in. mistrzowie grupy A dotychczasowej pierwszej ligi, piłkarze ręczni Warmii Energi Olsztyn. Trzeci szczebel rozgrywek będzie funkcjonował jako I liga i będzie podzielony na cztery grupy; na tym poziomie rozgrywkowym będzie grał nie tylko KPR Elbląg, ale i dotychczasowy drugoligowiec KS Szczypiorniak Olsztyn. W Lidze Centralnej wystąpią czołowe zespoły z czterech grup I ligi mężczyzn z sezonu 2020/21. I tak, z grupy A zakwalifikowały się cztery drużyny — Warmia Energa Olsztyn, MKS Grudziądz, GKS Żukowo i Nielba Wągrowiec, z grupy B — Stal Gorzów Wlkp., Ostrovia Ostrow Wielkopolski, Miedź Legnica i Śląsk Wrocław, z grupy C — KPR Legionowo, AZS AWF Białą Podlaską i MKS Wieluń, a z grupy D — SRS Przemysł, Padwa Zamość i Zagłębie Sosnowiec. Jak widać, olsztynian czekają w nadchodzących bardzo dalekie wyjazdy, żeby wymienić tylko Legnicę, Przemysł czy Sosnowiec.

Na trzecim poziomie rozgrywkowym, czyli teraz w I lidze, będzie podział podobny do tego, jaki miał miejsce ostatnio: grupy A i D mają liczyć po 11 zespołów, natomiast grupy B i C — po 12 drużyn. W tym gronie znajdują się zespoły, które występowały w ubiegłym sezonie w I i II lidze.

• **I liga, grupa A:** KPR Elbląg, Szczypiorniak Olsztyn, KPR

Gryfino, Sokół Kościerzyna, Tytani Wejherowo, Gwardia Koszalin, Mazur Sierpc, Sparta Oborniki, SMS ZPRP II Płock, SMS ZPRP Kwidzyn, USAR Kwidzyn.

TENIS W drugiej rundzie wielkoszlemowego Wimbledonu Magda Linette (44. WTA) pokonała rozstawioną z „trójką” Jelinę Switoliną 6:3, 6:4. To tym większy sukces Polki, że ukraińska tenisistka (5. WTA) w poprzedniej edycji londyńskiego turnieju doszła aż do półfinału! Linette czeka teraz pojedynek z Hiszpanką Paulą Badosą (30.). Do trzeciej rundy awansowała też Iga Świątek, która bez problemów wygrała z Rosjanką Wierą Zwonariową 6:1, 6:3. Następną rywalką polskiej tenisistki będzie Rumunka Irina Begu.

SPORT W TELEWIZJI **PIĄTEK.** • **Kolarstwo.** Tour de France, 7. etap: Vierzon - Le Creusot (10:55 Eurosport 1) • **Tenis.** Wielkoszlemowy Wimbledon (12, 14, 16, 18, 20, 22 Polsat Sport Extra; 14, 16, 18 Polsat Sport News; 14:30, 16:30, 18:30 Polsat Sport) • **Żużel.** PGE Ekstraliga: Motor Lublin - Falubaz Zielona Góra, Włókniarz Częstochowa - Stal Gorzów (17:30, 20:15 Eleven Sports 1) • **Piłka nożna.** Euro 2020, ćwierćfinały: Szwajcaria - Hiszpania (17:50 TVP Sport, TVP 2), Belgia - Włochy (20:50 TVP

Sport, TVP 1); Copa America w Brazylii, ćwierćfinały: Peru - Paragwaj, Brazylia - Chile (23:55, 1:55 z pt. na sob., TVP Sport) • **Hokej.** NHL, 3. mecz finału play-off: Montreal Canadiens - Tampa Bay Lightning (4:00 pt./sob., TVP Sport)

SOBOTA

• **Tenis.** Wimbledon (12, 14, 16, 18, 20, 22 Polsat Sport Extra; 14, 16, 18 Polsat Sport News; 14:30, 16:30, 18:30 Polsat Sport) • **Kolarstwo.** Tour de France, 8. etap: Oyonnax - Le Grand-Bornand (13:05 Eurosport 1) • **Formuła 1.** Grand Prix Austrii: sesja kwalifikacyjna (14:55 Eleven Sports 1) • **Piłka nożna.** Euro 2020, ćwierćfinały: Czechy - Dania (17:50 TVP Sport, TVP 2), Ukraina - Anglia (20:50 TVP Sport, TVP 1); Copa America, ćwierćfinały: Urugwaj - Kolumbia, Argentyna - Ekwador (23:55, 2:55 sob./niedz., TVP Sport) • **Żużel.** Indywidualne Mistrzostwa Europy, 3. runda (19 Eurosport 2) • **Jeździectwo.** Global Champions Tour w Monako (20:15 Eurosport 1) • **Koszykówka.** NBA, mecz play-off: Atlanta Hawks - Milwaukee Bucks (2:30 sob./niedz., Canal+ Sport)

NIEDZIELA

• **Motocross.** Mistrzostwa świata w Maggiorze: wyścigi w klasach MX2 i MXGP (12, 13, 15, 16 Eurosport 2) • **Kolarstwo.** Tour de France, 9. etap: Cluses - Tignes (12:55 Eurosport 1) • **Żużel.** eWinner 1. liga: Wilki Krosno - Arged Ostrów Wielkopolski (13:40 nSport+); PGE Ekstraliga: GKM Grudziądz - Apator Toruń, Unia Leszno - Sparta Wrocław (16, 18:45 nSport+) • **Formuła 1.** Grand Prix Austrii (14:50 Polsat; 14:55 Eleven Sports 1) • **Rugby.** Ekstraliga, finał: Ogniwo Sopot - Master Pharm Rugby Łódź (15 TVP Sport) • **Kolarstwo.** Tour de France, 9. etap: Cluses - Tignes (15 Eurosport 1) • **Lekka atletyka.** Diamentowa Liga w Sztokholmie (16 Polsat Sport) • **Wyścigi konne.** Derby na Służewcu (17:30 TVP Sport) • **Koszykówka.** Turniej kwalifikacyjny mężczyzn do igrzysk w Tokio: finał (18:20 TVP Sport) • **Piłka nożna.** Euro 2020, podsumowanie meczów ćwierćfinałowych (20:20 TVP Sport).

pes, zico

Fot. wikipedia.org

Na Euro 2020 wiadomo tyle, że tego trofeum nie obronią Portugalczycy

SPORT.wm.pl

PLUSLIGA NA DWA LATA W IŁAWIE!

SIATKÓWKA Potwierdziła się nieoficjalna informacja o tym, że nowym miejscem domowych spotkań siatkarzy Indykpolu AZS będzie Iława. Ze względu na modernizację Uranii, olsztynianie na najbliższe dwa sezony zawitają do miasta nad Jeziorakiem.

Prawie przez trzy dekady, a dokładnie od roku 1983, domowym obiektem siatkarzy AZS Olsztyn była właśnie Urania. Przez te lata olsztynianie zdobyli w tej hali m.in. dwa tytuły mistrza Polski (w 1991 i 1992; z ogólnej liczby pięciu złotych medali), równo połowę spośród ośmiu tytułów wicemistrzowskich (1989, 1993, 2004, 2005), a także aż sześć ze wszystkich dziewięciu brązowych medali MP (1983, 1985, 1990, 2006, 2007, 2008)! Urania w niezmiennym kształcie przetrwała przez ponad 40 lat, a 26 marca swój ostatni mecz w tym miejscu rozegrał Indykpol AZS (przegrywając w drugim spotkaniu play-off o dziewiąte miejsce 2:3 z GKS Katowice). Ostatni na kolejne dwa lata, bo właśnie tyle czasu ma potrwać remont i modernizacja olsztyńskiej „staruszki”...

W tak pięknych okolicznościach przyrody leży nowy domowy obiekt siatkarzy Indykpolu AZS, którzy przez dwa lata będą podejmować rywali w hali przy Niepodległości 11B w Iławie (na zdjęciu z prawej)

OD POCZĄTKU BYŁO
JASNE, ŻE – ZE WZGLĘDU
NA MODERNIZACJĘ
URANII – SIATKARZE
INDYKPOLU AZS BĘDĄ
MUSIELI POSZUKAĆ SOBIE
NA NAJBLIŻSZE DWA
SEZONY JAKIEJŚ HALI POZA
OLSZTYNEM. BO W STOLICY
WOJEWÓDZTWA OD ZAWSZE
JEST TYLKO URANIA I... NA
TYM KONIEC.

Kuluarowe domysły „przypisywały” Indykpol AZS do Iławy, choć wymagania stawiane przez władze PlusLigi spełnia jeszcze Hala Sportowo-Widowiskowa przy Al. Grunwaldzkiej w Elblągu (macierzysty obiekt m.in. superligowych piłkarek ręcznych Startu). No i rzeczywiście: wczoraj klub z Kortowa

już oficjalnie potwierdził, że od października olsztyńscy siatkarze będą rozgrywać swoje mecze w Iławie. Innymi słowy – w ciągu najbliższych dwóch lat najlepsze drużyny PlusLigi będzie można oglądać w Hali Sportowo-Widowiskowej przy ul. Niepodległości 11B w Iławie!

– Pierwszym z powodów wyboru iławskiej hali jest to, że spełnia ona wymogi stawiane przed nami przez PlusLigę. Ten obiekt posiada odpowiednią wysokość, oświetlenie czy liczbę miejsc na trybunach (1250 miejsc siedzących – red.) – wyjaśnia Tomasz Jankowski, prezes zarządu Piłki Siatkowej AZS UWM SA. – A druga sprawa to nasza wieloletnia współpraca, bo przecież co roku w Iławie rozgrywamy jakieś spotkania czy turnieje towa-

rzyskie, z których organizacji zawsze byliśmy bardzo zadowoleni. Korzystając z okazji, chciałbym w tym miejscu podziękować władzom Iławy za przyjęcie naszej drużyny, a Wojciechowi Żmudzińskiemu, dyrektorowi Iławskiego Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji, za perfekcyjną organizację meczów towarzyskich. Mam również nadzieję, że odległość nie będzie stanowiła problemu dla kibiców z Olsztyna, a sympatycy siatkówki z okolicznych miejscowości również będą wspierać Indykpol AZS w Iławie. Jesteśmy przygotowani, aby przez najbliższe dwa lata swoje domowe spotkania rozgrywać w Iławie... – podkreśla prezes Jankowski.

Meczami meczami, ale jak będą wyglądały treningi olsztynian? – Zastanawialiśmy

się nad przeniesieniem biura do Iławy i nad tym, żeby nasi zawodnicy mieszkali w tym pięknym mieście. Po wielu dyskusjach stwierdziliśmy jednak, że zespół będzie trenować w Olsztynie.

– Dzień przed swoim domowym spotkaniem, drużyna będzie wyjeżdżała do Iławy, aby przeprowadzić tam jeszcze dwa przedmeczowe treningi. A jeśli trener Marco Bonitta zażyczy sobie dodatkowych zajęć w iławskiej hali w środku tygodnia, to również będziemy gotowi na taką ewentualność – deklaruje Tomasz Jankowski.

Tu dodajmy, że sezon 2021/2022 w PlusLidze rozpocznie się 2 października i już w pierwszej kolejce Indykpol AZS będzie gościł w Iławie swoich rywali z Asseco Resovii Rzeszów.

MISTRZ ZACZNIE W LUBLINIE

Runda zasadnicza PlusLigi w sezonie 2021/2022 rozpocznie się 2 października, a zakończy na początku kwietnia. Tak jak ostatnio, w play-offach o mistrzostwo Polski zagra czółowa ósemka w tabeli po fazie zasadniczej, a ostatni zespół automatycznie spadnie z ekstraklasy. Chyba, że zapadnie decyzja o powiększeniu PlusLigi: wtedy drużynę z 14. miejsca będzie czekał baraż z wicemistrzem I ligi. W I. kolejce zagrają: beniaminek Politechnika Lublin z mistrzem kraju Jastrzębskim Węglem, Stal Nysa z ZAKSĄ Kędzierzyn-Koźle, Czarni Radom z Vervą Warszawa, Cuprum Lubin ze Skrą Bełchatów, GKS Katowice z Treflem Gdańsk, Warta Zawiercie ze Ślepskiem Suwałki, a także Indykpol AZS Olsztyn z Resovią w Iławie.

>> Mecze Indykpolu AZS

- 1. kol.: Resovia Rzeszów (2.10, dom Iława)
- 2. kol.: Skra Bełchatów (9.10, wyjazd)
- 3. kol.: Ślepsk Suwałki (16.10, w)
- 4. kol.: Warta Zawiercie (23.10, Iława)
- 5. kol.: GKS Katowice (30.10, w)
- 6. kol.: LUK Politechnika Lublin (6.11, w)
- 7. kol.: Cuprum Lubin (13.11, Iława)
- 8. kol.: Czarni Radom (20.11, w)
- 9. kol.: Stal Nysa (27.11, Iława)
- 10. kol.: Jastrzębski Węgiel (4.12, w)
- 11. kol.: ZAKSA Kędzierzyn (11.12, Iława)
- 12. kol.: Verva Warszawa (18.12, w)
- 13. kol.: Trefl Gdańsk (29.12, Iława)

• Terminy rewanżów: 5, 8, 15, 22 i 29 stycznia, 5, 12 i 19 lutego, 5, 12, 19 i 26 marca oraz 2 kwietnia.

PIĄTEK

102|07|2021|

RAPORT

DZIENNIKARZY GAZETY OLSZTYŃSKIEJ

ROZŁĄCZENI. OJCOWIE, KTÓRZY WALCZĄ O SWOJE PRAWA

STAWIAJMY NA WIĘZI, KTÓRYCH NIC NIE ZERWIE

To jeden z tych tematów, których podejmowanie ma w sobie wiele ze stapania po kruchym lodzie. Słuchając poruszających opowieści, ma się przecież wgląd w to, że ta historia ma więcej kart, a te karty są dla nas niedostępne. Zdecydowaliśmy się na działanie nietypowe. Oddaliśmy głos ojcom, nie konfrontując tego głosu z tym, co do powiedzenia mogłyby mieć ich były partnerki, żeby zamieniać „Raportu” w kolejne pole do walki między rodzicami. Nie chcieliśmy rozstrzygać, kto ma rację, lecz po prostu sprawdzić, kim są ojcowie, którzy walczą o prawo do opieki nad swoimi dziećmi. Dlaczego to robią? Czego się obawiają? O jakiej relacji z dziećmi marzą?

Mamy świadomość, że nie tylko ojcowskie historie nie zdradzają nam wszystkiego na temat tego trudnego tematu. Pod tym względem nie do końca pomocne okazują się także statystyki. Choć

alarmują nas o niewielkim odsetku mężczyzn, którym sądy powierzają sprawowanie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, nie ujawniają przyczyn takiego zjawiska. Nie wiemy więc, dlaczego sędziowie podejmują takie decyzje i nie wiemy, jak wielu jest mężczyzn, którym taka sytuacja jest nie na rękę. Czy się na to godzą z westchnie-

niem ulgi, czy jednak czują się zranieni?

Wiemy na pewno, że poczucie rozdelenia z dzieckiem, utrata jego zaufania i codziennej obecności jest dla wielu ojców, którzy muszą przystąpić do wiadomości, że dziecko pozostanie na co dzień ze swoją matką, niezwykle trudna. Że znane rytuały, jak codzienne wspólne zabawy

czy czytanie na dobranoc, będą im się przydarzać tylko w weekendy lub wakacje. W imię miłości i poczucia odpowiedzialności za syna czy córkę, gotowi są więc stawiać się na kolejne sądowe rozprawy i znów udowadniać, że mają do zaoferowania swoim dzieciom coś więcej niż comiesięczną wpłatę na konto.

Niezależnie od tego, która perspektywa będzie nam bliższa i czyje racje nas przekonają bardziej, tym, co najtrudniejsze i najbardziej bolesne, jest świadomość, że kartą przetargową w trudnych sporach nie są przedmioty, ale dzieci. To one ponoszą konsekwencje sytuacji, w których dwie osoby, które powinny je kochać najbardziej na świecie, nie potrafią się dogadać.

Ostatnio coraz więcej mówi się o alienacji rodzicielskiej, czyli sytuacji, w której jeden z rodziców utrudnia dziecku kontakty z drugim na tyle skutecznie, że tak naprawdę niemożliwe jest budowanie

relacji między nimi. Psycholodzy nie mają wątpliwości: taka postawa może wyrządzić młodemu człowiekowi wielką krzywdę. Sądowe statystyki dostarczają wiedzy w zakresie kar, jakie sądy nakładają na rodziców, którzy utrudniają osobie uprawnionej kontakty z dzieckiem. Co roku zapada w tej sprawie około tysiąca orzeczeń. Mało? Ogromnie dużo. Szczególnie wtedy, kiedy uświadomimy sobie, że za tymi liczbami kryją się młodzi ludzie, których więzi z rodzicami zostają wystawione na szwank.

Mam wrażenie, że rosnąca liczba przypadków, w któ-

rych sądy decydują o opiece naprzemiennej, to znak, że coś zaczyna się zmieniać w myśleniu o dziecięcych potrzebach. A ja mam nadzieję, że ci, którzy dzisiaj mówią, że to przez stereotypy kobiecy częściej dostają szansę od sądu na wychowanie swoich dzieci, zaczną już dzisiaj zastanawiać się, jak budować takie relacje w rodzinie, żeby nikt nie mógł zakwestionować tego, że dziecko ma tak samo dobrą relację z mamą, jak i z tatą.

Daria Bruszeńska-Przytuła
Redaktorka prowadząca „Raportu dziennikarzy Gazety Olsztyńskiej”

Orzeczenia sądu o wykonywaniu władzy rodzicielskiej (%)

Rozwody				Lata	Separacje			
matka	ojciec	matka i ojciec razem	matka i ojciec oddzielnie		matka	ojciec	matka i ojciec razem	matka i ojciec oddzielnie
63,1	3,6	31,4	0,9	2003	62,2	1,5	35,5	0,4
64,0	3,2	31,0	0,8	2005	65,7	1,3	32,5	0,3
57,1	3,9	37,1	0,9	2007	59,6	2,1	37,6	0,4
52,6	3,9	41,5	0,9	2009	52,8	2,1	44,0	0,5
59,8	4,4	33,8	0,8	2011	62,8	2,1	34,2	0,3
59,7	4,6	33,8	0,8	2013	63,5	2,7	32,8	0,9
58,8	4,5	34,8	0,8	2015	60,5	2,0	36,6	0,5
41,0	3,8	53,5	0,7	2017	41,9	2,6	54,9	0,1
32,8	3,2	62,3	0,7	2019	35,1	2,1	61,3	1,1

Źródło danych: Informator Statystyczny Wymiaru Sprawiedliwości, Główny Urząd Statystyczny

Od listopada 2020 roku regularnie publikujemy „Raport dziennikarzy Gazety Olsztyńskiej”, w którym pod lupę bierzemy ważne sprawy społeczne. Zajmowaliśmy się tematem psychiatrii dziecięcej i młodzieżowej w naszym regionie, sprawom związanym z adopcjami i pieczęcią zastępczą na Warmii i Mazurach czy tym, jak polskie szkoły poradziły sobie z edukacją zdalną. Staramy się zadawać pytania, dzięki którym lepiej rozumiemy

świat. Bardzo cenimy sobie to, że nasze zaproszenie do rozmowy przyjmują zarówno ciekawi ludzie, opowiadający nam o swoim życiu, jak i specjaliści w swoich dziedzinach, którzy dzieląc się swoim doświadczeniem, przypominają nam, na jak wiele spraw przymykamy oko. Zachęcamy do lektury wszystkich wydań „Raportów dziennikarzy Gazety Olsztyńskiej”. Znajdziecie je Państwo na stronie www.gazetaolsztynska.pl.

OJCOWIE NIE CHCĄ BYĆ RODZICAMI DRUGIEJ KATEGORII

ŚWIAT SIĘ ZMIENIA, CO ZNAJDUJE SVOJE ODBICIE W STATYSTYKACH. CHOĆ NADAŁ TYLKO OKOŁO 4 NA 100 OJCÓW W SĄDACH OTRZYMUJE PRAWO DO WYŁĄCZNEJ OPIEKI NAD DZIECKIEM, CORAZ WIĘCEJ BYŁYCH PARTNERÓW DZIELI SIĘ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ ZA WYCHOWANIE DZIECI. SPORA W TYM ZASŁUGA SAMYCH MĘŻCZYZN, KTÓRZY OD LAT SPRZECIWIALI SIĘ WCIAŻ POKUTUJĄCEMU W NASZEJ KULTURZE PRZEKONANIU, ŻE NAJGORSZA MATKA JEST LEPSZA OD DOBREGO OJCA.

Samotne rodzicielstwo ma w Polsce twarz kobiety. Jedni mówią, że to przecież naturalne, bo kobieta sobie lepiej radzi z wychowaniem dzieci, inni przypominają, że to raczej pochodna stereotypów, a jeszcze inni, że dowód na dyskryminację. Dyskryminację ojców.

Ze statystyk wynika, że sądy, orzekając o wykonywaniu władzy rodzicielskiej tylko w 4 proc. przypadków powierzyły ją wyłącznie ojcom. Trudno przesądzać — bo o tym statystyki milczą — jak wielu z tych ojców, którym takiej opieki nie przyznano, było zawiedzionych tym faktem. Adwokaci i psychologowie, z którymi udało nam się porozmawiać, przyznają, że bardzo często jest tak, że mężczyźni rezygnują ze starań o prawo do opieki. Dla wielu z nich, zdaniem specjalistów, jest to decyzja podyktowana zdrowym rozsądkiem: wychodzą z założenia, że sąd i tak nie stanie po ich stronie.

Rzecz w tym, oczywiście, że sąd nie powinien stawiać po stronie żadnego z rodziców. Najważniejsze jest przecież dziecko. Chcemy więc wierzyć, że te wszystkie decyzje, które zapadają w budynkach sądu, są dyktowane dobrem tych, których w prawniczej nomenklaturze nazywa się małoletnimi.

CZASEM SYSTEM ZAWODZI

Pan Adrian, którego historię jakiś czas temu opisywaliśmy na łamach „Gazety Działdowskiej”, na własnej skórze przekonał się jednak, jak ważne jest, żeby nie tylko sądy, ale i wszystkie pozostałe elementy systemu działały dobrze.

Po rozstaniu z partnerką musiał w sądzie dochodzić swoich ojcowskich praw pozwalających mu na budowanie relacji z dzieckiem.

Samotni ojcowie często są „niewidzialni”

Sąd wydał postanowienie i kontakty odbywały się regularnie. Mężczyznę bolało jednak to, że, jego kontakty z synem zostały wyznaczone na trzy trzygodzinne spotkania w miesiącu. Kiedy prosił o spędzenie z synem urodzin, Dnia Dziecka, świąt, wakacji, za każdym razem otrzymywał odmowę. Argument, jak tłumaczył w rozmowie z dziennikarką, był na ogół jeden: „skoro rodzice są skłóceni, sąd nie przychyli się do częstszych kontaktów”. Wbrew woli ojca, sąd przydzielił rodzinie kuratora społecznego. Po kilku miesiącach matka dziecka zaczęła odwoływać spotkania. Jak wynikało z relacji mężczyzny, do respektowania postanowień sądu nie motywowały jej nawet kary finansowe nakładane przez sąd. Mężczyzna przez 1,5 roku prawie nie widywał syna. Jak się okazało, jego była partnerka działała także pod wpływem instrukcji... kuratorki społecznej.

Sprawa nie wyszłaby na jaw, gdyby nie matka dziecka. To ona wysłała byłemu partnerowi fotografie swoich prywatnych rozmów z kuratorem społeczną, które panie prowadziły za pośrednictwem Facebooka. „Napisz do niego, że cię nie będzie”, „napisz mu, że was nie będzie jasno i wyraźnie” — zachęcała. Z kolejnych wymian wiadomości mężczyzna dowiedział się, że w opinii pani kurator był „imbecylem”, „niepełnosprawnym”, „panem nikt”, „sojopata”, „głupim”, „debilem”...

Kurator społeczna złożyła wniosek do prezesa sądu o odwołanie jej z funkcji kuratora społecznego. Tak się też stało.

Choć kobieta poniosła zawodowe skutki swojej nagannej postawy, trudno oczekiwać od pana Adriana satysfakcji. Mężczyzna podkreślał, że odbudowanie relacji z synem, z którym prawie się nie widywał, zajęło mu trochę czasu. Jeszcze

więcej czasu pewnie minie, zanim mężczyzna wybaczy wymiarowi sprawiedliwości. Tym bardziej że, jak podkreślał, nie jest jedynym ojcem, którego system nie tylko zawiódł, ale wręcz skrzywdził. „Cierpienie ojców jest niewyobrażalne” — podkreślał pan Adrian, opowiadając o doświadczeniach nie tylko swoich, ale i innych mężczyzn, których historie poznał, szukając wsparcia.

DRAMATY SĄDOWEJ SALI

Nie da się ukryć, że sędziowie, widząc przed sobą skonfliktowanych małżonków, mają twardy orzech do zgryzienia. Wiemy doskonale, że w obronie swojej rodziny ludzie są gotowi wytoczyć najcięższe działa... także przeciwko tej rodzinie (choćby i byłym) członkom. Sala sądowa słyszała zapewne niejedno fałszywe oskarżenie, które jeden rodzic sformułował przeciwko drugiemu i niejedną raz była świadkiem dramatów, które trudno opowiedzieć w kilku zdaniach.

Jeden z takich dramatów rozgrywał się także na oczach olsztyńian. Kilka lat temu pan Andrzej, mieszkaniec naszego województwa, stanął pod sądem, by rozpocząć swój protest głodowy. Za dnia stał przed budynkiem z transparentem: „Protest głodowy. Oddajcie dzieciom ojca!”, a nocami sypiał w swoim samochodzie. To była jego reakcja na decyzję sądu, który postanowił, że mężczyzna może kontaktować się z dziećmi jedynie telefonicznie. Wcześniej mógł je widywać dwa razy w miesiącu, ale — jak utrzymywał — matka dzieci, czyli jego była konkubina, utrudniała mu takie spotkania, więc tak naprawdę nie widział swoich

Dalsza część tekstu na str. 4.

dzieci przez dwa lata. Później sytuacja się skomplikowała, bo w czasie jednej z prób odwiedzin, mężczyzna wdał się w potyczkę z ojcem swojej byłej partnerki. W konsekwencji kobieta wystąpiła o zakaz zbliżania się do niej i do dzieci.

Takich spraw jest więcej, a chociaż ich głównymi bohaterami wydają się skonfliktowani rodzice, tak naprawdę w najtrudniejszej sytuacji są dzieci. Wiele z nich za takie przepychanki między rodzicami płaci wysoką cenę: braku poczucia bezpieczeństwa, rozdarcia i powoli wdzierającej się do ich głów myśli, że nie są kochane. Wiemy przecież, że zdesperowani rodzice, zaślepieni przez nienawiść do byłego partnera czy partnerki, gotowi są nastawiać dziecko przeciw drugiemu rodzicowi.

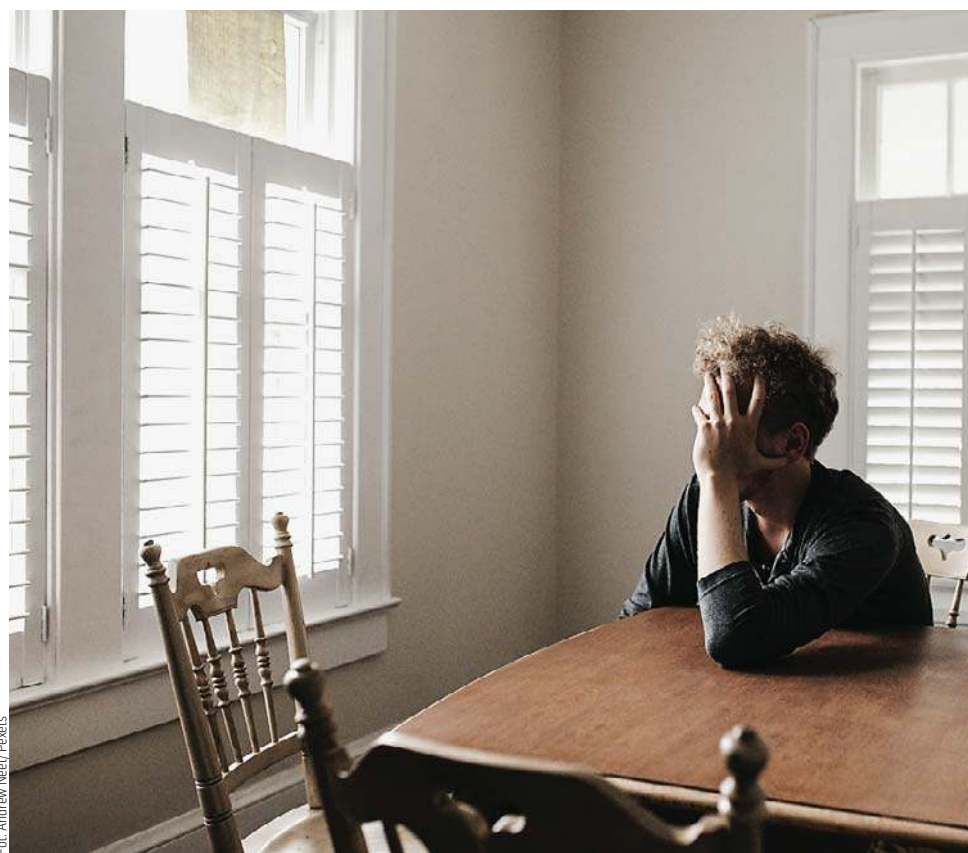
EMOCJE BIORĄ GÓRĘ

Jednym z przykładów desperackich działań rodziców niezadowolonych z decyzji sądów dotyczących ich kontaktów z dziećmi, są porwania rodzicielskie, a więc sytuacje, w których jedno z rodziców lub opiekunów prawnych posiadających władzę rodzicielską (pełną lub ograniczoną) bez woli i wiedzy drugiego z nich, pod pretekstem krótkotrwałego pobytu, wywozi lub zatrzymuje osobę małoletnią na stałe. W ten sposób pozbawiają tym samym drugiego rodzica lub opiekuna prawnego posiadającego władzę rodzicielską możliwości utrzymywania kontaktu z małoletnim w przysługującym mu zgodnie z prawem zakresie.

Taka sytuacja miała miejsce, zdaniem bohatera jednego z naszych tekstów, także w przypadku jego dzieci.

Pan Mirek spod Olecka ma syna i córkę. Razem z ich mamą, a swoją partnerką, zamiesza w Anglii. Niestety, na obczyźnie relacje między obojgiem zaczęły się psuć. Mężczyzna był w pracy, gdy jego partnerka spakowała swoje rzeczy i zniknęła wraz z dziećmi. Przez jakiś czas nie wiedział, gdzie są jego bliscy. W końcu odebrał telefon od swojej partnerki. Jak się okazało, miała już nowego towarzysza życia. Telefon do pana Mirka był alarmem: kobieta przyznała, że jest bita przez Anglika, z którym się związała.

— Byłem akurat w pracy i nie mogłem do niej pojechać. Poprosiłem o pomoc

Fot. Andrew Neel/Pexels

Ze statystyk wynika, że sądy orzekając o wykonywaniu władzy rodzicielskiej, tylko w 4 proc. przypadków powierzyły ją wyłącznie ojcom

kolegę, żeby pojechał i zobaczył na miejscu, co się dzieje — opowiadał mężczyzna. Jak dodał, jego koledze niewiele udało się ustalić, bo mężczyzna mieszkający z byłą partnerką pana Mirka nie dopuścił do rozmowy między nimi. Później kobieta skontaktowała się z ojcem swoich dzieci i poprosiła, żeby wziął syna i córkę do siebie. — Złatwiłem urlop i zaopiekowałem się nimi. Do pomocy na pewien czas ściągnąłem z Polski moją mamę, bo tylko w ten sposób mogłem wrócić do pracy — tłumaczył mężczyzna.

W lipcu, gdy w Anglii rozpoczęły się wakacje, pan Mirek ponownie wziął urlop i przyjechał z dziećmi do matki mieszkającej pod Oleckiem. Prosiła go zresztą o to jego była partnerka.

— Syn przyjechał, pobyl dwa tygodnie i wrócił do Anglii do pracy, a ja zostałam z dziećmi w Polsce. Były pod moją opieką — mówiła dziennikarzowi „Głosu Olecka” mama pana Mirka. Jak wyjaśniała, miała z wnukami nawet pojechać do Anglii, ale nie można było porozumieć się z matką dzieci.

— Ostatecznie syn rzucił pracę i wrócił do Polski, do dzieci. Wydawało się, że sytuacja wraca do jako takiej normy. Po wakacjach wnuczka poszła do przedszkola, a wnu-

czek do szkoły — tłumaczyła babcia dzieci pana Mirka.

Kiedy jakiś czas później pan Mirek odprowadzał dzieci do szkoły, został napadnięty.

— Z busa wyskoczyło pięć osób... — relacjonował mężczyzna, przyznając, że wśród nich była matka jego dzieci, jej kochanek, jej siostra, brat i jeszcze jakiś mężczyzna. — Rzucili się na mnie, szarpali i wykręcili ręce, a przerażone dzieci szybko zabrali do busa. Nie mogłem nic zrobić.

Napastnicy już mieli odjeżdżać, ale całe zdarzenie zobaczyła sąsiadka pana Mirka, która swoim samochodem zablokowała drogę. Pan Mirek wezwał policję. Niestety, interwencja mundurowych dała niewiele. Przedstawiciele oleckiej policji tłumaczyli, że w trakcie interwencji funkcjonariusze ustalili, że żadna ze stron — ani ojciec dzieci, ani matka — nie była pozbawiona praw rodzicielskich, nie miała ograniczonej władzy rodzicielskiej, a miejsce pobytu dzieci w momencie podjęcia interwencji nie zostało określone.

Mężczyzna nie krył żalu i gotów był złożyć zawiadomienie o uprowadzeniu dzieci, ale został poinformowany, że w tej sprawie prowadzone jest już postępowanie. Złożenie kolejnego było, zdaniem policjantów, bezzasadne.

wał chłopca regularnie i stał z nim na dachu. Ostrzegła, że ojciec jej dziecka jest zdolny do wszystkiego...

Kiedy po spotkaniu z tatą do domu długo nie wracał pięcioletni Dawid z Grodziska Mazowieckiego, jego mama wezwała policję. Okazało się, że chłopca nie ma nigdzie, a jego tata rzucił się pod pociąg. Po 10 dniach ciało pięcioletka znaleziono obok autostrady.

„Jakiś czas temu do rodzinnego dramatu doszło w gminie Jabłonna Lacka koło Sokołowa Podlaskiego (woj. mazowieckie). Kobieta wróciła z synem do Polski z Irlandii. Na podstawie Konwencji Haskiej ojciec dziecka zwrócił się do polskiego wymiaru sprawiedliwości o wydanie mu syna. Mężczyzna nie czekał jednak na wyrok. Przyleciał do Polski i siłą odebrał matce 10-miesięczne niemowlę. Zrobił to na jej oczach. Zrozpaczona kobieta rzuciła się na maskę auta. Przejechała tak dwa kilometry, zanim spadła i poważnie się poturbowała” — odnotowywaliśmy w Gazecie.

OJCOWIE SIĘ NIE PODDAJĄ

Gdyby zorganizowano narodowy plebiscyt na symbol walki o prawa ojca, to niewykluczone, że miałby on twarz Bogusława Lindy, czyli odtwórcy głównej roli w filmie Macieja Ślesickiego „Tato”. Ten film to historia Michała Suleckiego, operatora filmowego, który po wyprowadzki żony i córki z domu, walczy o prawo do widywania i wychowania własnego dziecka. Jego działania, wynikające z przekonania o tym, że system prawny nie działa prawidłowo, stają się coraz bardziej desperackie.

Kiedy film Ślesickiego miał swoją premierę, walki o prawo do opieki zdarzały się zdecydowanie rzadziej. Początek lat 90. nie był czasem partnerskiego podziału obowiązków rodzinnych, wciąż powszechniej niż dziś panowało przekonanie, że mężczyzna jest od zarabiania pieniędzy, a nie od wychowywania dzieci, więc niejako „naturalną” decyzją było powierzenie syna czy córki pod opiekę byłej już partnerki i ograniczenie się do pomagania o alimentach.

W ostatnich latach widzimy tymczasem, że rośnie liczba przypadków, w których w sądach zapada decyzja o tym, by nie wskazywać jednej osoby odpowiedzialnej za sprawowanie opieki nad dzieckiem.

Współcześni ojcowie coraz częściej nie chcą być już tylko, jak sami o sobie mówią, „bankomatami” czy „dawcami spermy”. Chcą być dla swoich dzieci tatusiami, mieć z nimi kontakt na bieżąco i uczestniczyć w podejmowaniu najważniejszych decyzji. Wielu z nich nie godzi się na odstąpienie na boczny tor. Części z nich udaje się dogadać z matką ich dziecka i wcale nie muszą toczyć batalii w sądzie. Część ojców taką walkę podejmuje, a jeszcze inna część walczyć nie musi, bo to kobiety decydują się być mamami na odległość.

SAMOTNY, CZYLI NIEWIDZIALNY

A skoro mowa o ojcach, którzy samodzielnie wychowują dziecko, to warto przypomnieć słowa dr. Grzegorza Godawy, który zauważa: „Samotni ojcowie stanowią grupę, która jest bardzo często niedostrzegana przez społeczeństwo. Można ich więc nazwać »niewidzialnymi ojcami«”. Choć badacz zwraca uwagę przede wszystkim na to, że samotni ojcowie, w przeciwieństwie do samotnych matek, nie mogą liczyć na dodatkowe, choćby symboliczne, wsparcie, warto byłoby uzupełnić to stwierdzenie o dopisek, że samotni rodzice, niezależnie od płci, są „niewidzialni”, a sytuacja ojców jest po prostu jeszcze trudniejsza, ponieważ nie tylko jest ich mniej, ale i w większym stopniu są zakładnikami pewnych obiegowych stereotypów, na walkę z którymi, w wirze codziennych obowiązków, nie zawsze mogą sobie pozwolić. Zresztą, jak píše Paulina Wajszczak, „Prosić o pomoc nie ma właściwie gdzie, a desperacja jest złe widziana. Dlatego samotni rodzice zazwyczaj stara się być dzielnym bez względu na wszystko, dać sobie radę za wszelką cenę, po cichu, żeby nie widać było dramatu”.

Wspomniana autorka zauważa także, że samodzielnymi rodzice „Nie robią wielkich karier i nie mają wpływów, nie pisze się o nich w kolorowych magazynach, raczej nie mogą się swoją sytuacją pochwalić. Protestują tylko wtedy, kiedy naprawdę muszą. Paradoksalnie, bywają ofiarami własnej zapobiegliwości, zaradności. Oni i ich dzieci. Im więcej im się udaje, tym bardziej są niewidoczni, po uszy w swoich sprawach, pędzący z wywieszonym językiem do domu”.

Daria Bruszeńska-Przytuła

JACEK*

Byli mężem i żoną kilkanaście lat, rodzicami — niemal tyle samo, bo ślub brali, kiedy Wioletta* była już w ciąży. W małżeństwie od dawna nie działo się dobrze. Najpierw były kłótnie, głównie o pieniądze, których zawsze brakowało. Potem kłótni zrobiło się trochę mniej. Więcej było nieznośnej ciszy. A przecież wiadomo, że te niewypowiedziane słowa bolą najbardziej. Stają ością w gardle temu, kto ich nie wypowiada, a zamiast do uszu, wciskają się do serca adresata. Od tej ciszy każde z nich szukało innej ucieczki. Oboje utknęli przed ekranami. On oglądał jeszcze więcej telewizji, ona spędzała dużo czasu przed monitorem komputera. W internecie znalazła kogoś, kto, nadal bezgłośnie, potrafił wypełnić tę ciszę wokół niej.

Dla tego kogoś była gotowa zmienić swoje życie. Pewnego dnia powiedziała, że odchodzi. Już chyba nikt nie pamięta, co było dalej: kto wytłumaczył to ich trzem córkom, czy była złość, czy tylko smutek.

Najwięcej było niedowierzania, że to koniec. Z tego niedowierzania brała się... wiara. Przekorna wiara w to, że coś może się jeszcze zmienić. Że ona pójdzie po rozum do głowy, że wróci. Bo chociaż dawno nie było między nimi tego, co trzeba, żeby małżeństwo uważać za udane, byli rodziną.

Każda z córek na wyprawadzkę matki zareagowała inaczej. Najstarsza — przynajmniej pozornie — wzruszeniem ramion. Średnia — złością. Najmłodsza — smutkiem.

Choć nie miał ochoty się do tego przyznawać, dla niego musiał to być trudny czas. Małe środowisko, wszyscy znajomi natychmiast wiedzieli nie tylko, że odeszła, ale i że odeszła do innego faceta. Prawie wszyscy stanęli po jego stronie. Powtarzali, że takie zachowanie nie przystoi kobiecie, a już na pewno nie przystoi matce. Inni mówili to, w co sam chyba chciał usłyszeć: że wróci. Że szybko odezwie się jej rozsądek. Że internetowe miłości nie trwają długo. Może i nie trwają. Ale w ich miejsce pojawiają się inne.

Sam nie wie, jak to się stało, że w końcu zaczęli się spotykać właściwie tylko w sądzie. Już w czasie rozvodu było jasne, że córki zostaną przy nim. Do matki miały jeździć w wakacje i w ferie. Nie walczyła o nic więcej, tłu-

Fot. Kelli McClintock/Unsplash

HISTORIE OJCÓW

ICH DOŚWIADCZENIA SIĘ RÓŻNIĄ, ALE SKŁADAJĄ SIĘ NA MOZAIKĘ WIZERUNKU OJCÓW W POLSCE. KIM SĄ? JAK UŁOŻYŁO IM SIĘ ŻYCIE? JAK WALCZĄ O RELACJE Z DZIEĆMI?

maczyła, że w nowym mieście i w nowym mieszkaniu nie ma dla dziewczyn miejsca. Że nie chce im mieszać w głowach, zmieniać otoczenia.

Nie chciał jej utrudniać życia, czuł się w obowiązku zapewnić córkom byt, tak jak to robił przez lata, ale wiedział, że jego pensja to za mało. Świadczenia, które mieli na córki, zaczęły zniknąć. Może dlatego, że nie było komu o nie walczyć? Chodzić do urzędów, ośrodka pomocy społecznej, upominać się, pilnować dokumentów... On odpuszczał. Ale w sprawie alimentów odpuszczać nie pozwoliły córki. Nie wystarczały im sporadyczne telefony od matki i kilka zaproszeń w roku do jej nowego mieszkania. Potrzebowały wsparcia finansowego. Inne pojawiało się sporadycznie, bo i relacja matki i córek przypominała sinusoidę. Raz bywało nieźle, zwierzały się sobie, by po kilku dniach toczyć zaciekle kłótnie.

Samotnie stawiał czoła kolejnym wyzwaniom. Wie-

dział, że jest na cenzurowanym, że przyglądają mu się inni. Kłopotów wychowawczych było sporo, nie zawsze między nim a córkami było kolorowo, czasem zawodził on, czasem one wystawiały jego cierpliwość i wyrozumiałość na próbę.

Minęło parę lat, zaczął rozglądać się za kimś, kto wypełni pustkę w domu. Udało się. Przestał być tylko samotnym ojcem. Znowu zaczął być czymś partnerem. To, oczywiście, nie wyeliminowało wszystkich problemów. Więcej nawet: dodało nowych. Macocha w dom, kłopoty w dom. Czy powiedział córkom, żeby poszły do matki, jak im się nie podoba? Powiedział. Czy żałuje? Oczywiście. Były nerwy, było niezrozumienie, ale żadna z córek nie wyprowadziła się do matki. Matka też ich do tego nie zachęcała. Może uznała, że lepsza macocha niż ojczym? Trudno powiedzieć. Alimenty płaciła małe, tłumacząc się chorobami i problemami. Czasem nawet

zwlekała z zapłatą. Prezenty robiła rzadko.

Czy ta historia ma happy end? Ma. Choćby dlatego, że co roku w Dniu Ojca Jacek dostaje kolejny symboliczny dowód tego, że nie zawiódł swoich córek.

ADAM*

Kiedy zaszła w ciążę, znali się ledwie kilka miesięcy. Ale te dwie kreski na teście zamiast ich przerazić, dały im wiele radości. Na ślub zdecydowali się tego samego dnia, kiedy dowiedzieli się, że zostaną rodzicami. Sprawy pozalaćwiali ekspresowo, jego rodzice westchnęli z przerażeniem, ale dorzucili się do wesela i zrobili remont wpiętrowym domu, żeby młodzi dostali dwa pokoje, kuchnię i łazienkę na wyłączność.

Kiedy urodził się ich syn, nie było łatwo. Mały dużo chorował i wymagał więcej opieki niż inne znane im dzieci. To chyba wtedy zaczęło się psuć między nimi. Nie mieli przecież szans, żeby

poznać się w takich trudnych sytuacjach. Powoli zaczęło ich to przytłaczać. Dzisiaj myśli, że jego żona cierpiała może na depresję poporodową, ale wtedy o tym nie myślał. Myślał tylko o tym, że po raz kolejny robi wymówki, że skarży się na wspólny dom z rodzicami, że namawia go do zmiany pracy, żeby nie musiał pracować na zmiany.

Miał poczucie, że ich świat niecałe dwa lata, kiedy żona powiedziała, że żąda rozvodu i zamierza się przeprowadzić z dzieckiem do swojej matki. Nie zgodził się. Chciał ratować ten związek. Z rozsądku. Nie z miłości. Uważał, że dziecko powinno mieć dwoje rodziców. Kochał swojego syna i nie wyobrażał sobie, że nie wita się z nim po przyjeździe z pracy. Wtedy wybuchła pierwsza prawdziwa kłótnia. A może nawet awantura? Używał wulgarnych słów i powtarzał, że nie pozwoli jej zabrać dziecka. Zagroziła policją. Podziało. Tę noc spędził u rodziców, piętro niżej.

Wyprowadziła się z domu, kiedy on i jego rodzice byli w pracy. Pojechał wieczorem do jej matki. Nie wpuściły go do mieszkania. Co działo się później, nie bardzo pamięta. Mówi, że to były miesiące przeżyte trochę na jawie, a trochę we śnie. Pomogła mu siostra, która z nim wypełniała różne podania i wnioski do sądu.

Nie było go stać na adwokata, ale powiedzieli mu, że bez niego ani rusz. Jeśli chce mieć szansę, musi kogoś zatrudnić. Zatrudnił. To było starcie prawników, on i jego jeszcze-wtedy-żona właściwie nie musieli zbyt wiele mówić czy robić. Marzył o pełnej opiece nad synem. Tłumaczył sędziemu, że jego matka, czyli babcia chłopca, jest już na rencie i obiecała wspierać go w opiece nad Jasiem.

Sąd zdecydował, że dziecko zostanie przy matce. Jego adwokatka tłumaczyła, że tak to bywa, kiedy dziecko jest małe. Przypominała, żeby skupił się na prawie do odwiedzin i z niego korzystał. Wyjaśniła, że nie chce, żeby dołączył do listy jej klientów, którzy najpierw walczyli z byłą żoną na śmierć i życie, a później zapominali o „swoich” weekendach, o wakacjach nie wspominając. Zapewniła, że jak jego syn podrośnie, będzie można znów poprosić sąd o prze-myślenie kwestii.

Był rozzarowany, otarł się o załamanie nerwowe, ale zrobił, co powiedziała mu adwokatka: skupił się na odwiedzinach. W tygodniu zabierał syna na długi spacer, a w weekendy, kiedy odwiedziny trwały dłużej, przywoził go do swojego domu, zapraszał bliskich, żeby wciąż mieli kontakt z wnuczkami i siostrzeńcem. Była żona witała go chłodno, ale nie utrudniała mu spotkań z dzieckiem.

Minęły dwa lata, więc umówił się na spotkanie z adwokatką. Zweryfikował swoje oczekiwania. Trochę na skutek rozmów z innymi ojcami, bo dołączył do specjalnej grupy w mediach społecznościowych i już wie, że nie chce tracić życia na niekończące się sprawy sądowe. Tym razem ma nadzieję, że sąd zgodzi się na opiekę nadprzemianą. Chciałby być dla Jasia kimś więcej niż weekendowym tatą.

Daria Bruszevska-Przytuła

* Imiona mężczyzn i ich dzieci zostały zmienione

Wiele jest dramatów wokół, bo wielu ojców nie potrafi sobie poradzić, gdy nie mogą widzieć się z synem czy córką. Rozwodzimy się z żonami, a nie z dziećmi. One nie powinny cierpieć z tego powodu! Chcę móc sobie kiedyś, a zwłaszcza swojemu dziecku, powiedzieć: „synu, zrobiłem wszystko, co mogłem” — mówi Darek.

Darek ma 39 lat. W wieku 28 lat ożenił się i dwa lata później został ojcem. Syn stał się dla niego całym światem.

— Doskonale pamiętam to szczęście i radość, kiedy syn pojawił się na świecie — opowiada wzruszony Darek. — To było takie szczęście i radość. Brak słów, żeby to opisać. Wzruszenie zatkło mi gardło, kiedy po raz pierwszy wziąłem na ręce Krystiana... Miłość do dziecka wypełniło moje serce. Bywało, że gdy spał, siedziałem i godzinami wpatrywałem się w niego. Zaraz po pracy wracałem do domu, by się nim zająć, by być z nim jak najwięcej. Byłem przy nim, gdy powiedział pierwsze słowo, zrobił samodzielny krok...

Niestety, małżeństwo Darka rozpadło się po czterech latach. Z pozwem rozwodowym wystąpiła żona, tłumacząc rozpad małżeństwa niezgodnością charakterów. Darek nie chciał rozwodu, myślał, że to chwilowy kryzys. Żona wyprowadziła się do swoich rodziców i zabrała ze sobą dziecko. Odwiedzał syna 2-3 razy w tygodniu, bo od nowego miejsca zamieszkania chłopca dzieliło go 17 kilometrów. Żona nie miała nic przeciwko odwiedzinom, więc Darek kiedy tylko mógł, przyjeżdżał z wizytą.

— Początkowo zastanawiałem się nad wystąpieniem o opiekę naprzemienną. Jednak kierując się dobrem mojego syna, czytając i wysłuchując opinii, że tak małe dziecko musi mieć poczucie stabilizacji, zrezygnowałem z tego pomysłu — opowiada mężczyzna. — Sąd wydał decyzję, że dziecko zostaje przy matce, a ja mam prawo do odwiedzin. Kontakty z synem miały się odbywać w dwie soboty i dwie niedziele w miesiącu w godzinach od 11 do 18. Moja była żona zapewniała, że będziemy też ustalać dodatkowe odwiedziny w święta i wakacje. Naiwnie wierzyłem, że dla dobra dziecka jakoś to

CHCĘ BYĆ TATĄ OBECNYM

DAREK PRZEZ PONAD CZTERY LATA WALCZYŁ O KONTAKTY Z SYNEM. JEGO BYŁA ŻONA SKUTECZNIE MU TO UTRUDNIAŁA. — CZY TAK TRUDNO ZROZUMIEĆ, ŻE OJCIEC CHCIAŁBY MIEĆ KONTAKT Z SYNEM I UCZESTNICZYĆ W JEGO ŻYCIU? ROZWODŁEM SIĘ PRZECIEŻ Z JEGO MATKĄ, A NIE Z NIM — TŁUMACZY MĘŻCZYZNA.

Fot. Brett Jordan/Unsplash

wszystko poukładamy.

Wszystko było dobrze do czasu, kiedy była żona Darka poznała nowego partnera. Mężczyzna nie był zadowolony z częstych odwiedzin. Coraz częściej też była żona

odwoływała spotkania ojca z chłopcem. Zdarzały się sytuacje, że Darek przyjeżdżając do syna, zastawał zamknięte drzwi, a była żona nie odbierała telefonu.

— Przez rok spotkałem się

z synem zaledwie kilka razy — mówi Darek. — To było straszne, nie chciałem kłócić się przy Krystianie z jego matką, ale coraz trudniej było mi opanować emocje. Chciałem widywać się z synem, być przy nim. Widziałem, że mały coraz bardziej odsuwa się ode mnie. Przepłakałem święta Bożego Narodzenia, bo choć miałem go zabrać do siebie w pierwsze święto, była żona nie pozwo-

nem, być przy nim. Widziałem, że mały coraz bardziej odsuwa się ode mnie. Przepłakałem święta Bożego Narodzenia, bo choć miałem go zabrać do siebie w pierwsze święto, była żona nie pozwo-

liła mi na to. Potem jeszcze wiele razy stałem pod jej domem, czekając na syna. Bywało, że wzywałem policję. Wszyscy byli głusi na moje prośby, mimo że wyrok jasno określał, że mam prawo do spotkania z dzieckiem. Tłumaczenia były różne, a że mały jest chory, że jadą w gości do rodziny, że syn idzie na urodziny kolegi...

Pomimo różnych przeciwności Darek walczył o spotkania z synem. Nawet wtedy, kiedy jego matka ze swoim nowym mężem wyprowadziła się do miasta oddalonego o ponad 400 kilometrów. Wynajął adwokata, założył sprawę sądową.

— Nikt nie wie, ile zdrowia, nerwów i wyrzeczeń kosztowała mnie ta walka — opowiada. — Trwało to wszystko 4 lata, ale dla syna zrobiłbym wszystko i chyba zrobiłem. Mam ustalone widzenia, czas, kiedy mogę zabrać do siebie Krystiana do siebie, spędzić z nim wakacje. Przykro mi, że straciłmy tyle czasu. Dziś mój syn ma już 9 lat, wiele rozumie, czasem pyta, dlaczego nie mieszkamy razem. Nie zamierzam mówić źle o jego matce, może kiedyś, gdy już będzie pełnoletni, opowiem mu, że walczyłem o niego. Teraz cieszę się każdą chwilą spędzoną razem.

Od dwóch lat Darek ma nową rodzinę: żonę i 10-miesięczną córkę. Jest szczęśliwy. Nie lubi wracać do przeszłości, bo to wciąż bolesny temat.

— Wielu ojców jest traktowanych gorzej niż matki — tłumaczy. — Pamiętam, że na sprawach sądowych to ja musiałem przedstawiać tysiące dokumentów, szukać świadków, którzy potwierdziliby moją miłość do dziecka. Kobiety z automatu budzą w sądzie większe zaufanie, jednak, czy gdybym nie kochał syna i nie zależałoby mi na jego dobru, czy walczyłbym o każdą minutę wspólnie spędzonego czasu? Czy tak trudno zrozumieć, że ojciec chciałby mieć kontakt z synem i uczestniczyć w jego życiu? Rozwiodłem się przecież z jego matką, a nie z nim. Na początku lipca wybieramy się całą rodziną nad polskie morze: ja, moja żona, córka i syn. Przez dwa tygodnie będziemy razem. To dla mnie najpiękniejsze chwile, będziemy budować zamki z piasku, kąpać się, nauczę mojego syna pływać... Już się nie mogę doczekać!

Joanna Karzyńska

Wiele lat temu, moja żona wyjechała do pracy za granicę, zostałem w domu sam z trzema córkami. Najmłodsza miała wtedy zaledwie 2 latka, starsze dziewczynki — niewiele ponad 10. W wychowywaniu dzieci pomagała mi moja mama. Starsze siostry opiekowały się najmłodszą, Oliwką. Radziliśmy sobie, choć nierzadko bywało trudno. Córki dorastały, bardzo potrzebowały matki... Kocham swoje dzieci, przez cały ten czas kiedy jej nie było, robiłem wszystko żeby im matkę zastąpić, żeby dziewczynki czuły się szczęśliwe. Dziś starsze córki są samodzielne, jedna ma już swoją rodzinę, obie wyprzedały się z rodzinnego domu. W sumie to sam je wychowałem i jestem z nich bardzo dumny. Najmłodsza, Oliwka, nadal się zajmuje. Jest pomiędzy mną i córkami ogromna więź, nie wyobrażam sobie bez nich życia.

Na początku żona wyjeżdżała tylko na trzy miesiące. Wracała, a potem... Znowu wyjeżdżała, wracała i wyjeżdżała... Tak było przez pierwszy rok.

Z czasem te nasze rozłąki stawały się coraz dłuższe, a jej powroty — coraz rzadsze. W domu bywała coraz krócej. Dziewczynki tęskniły, pisały listy, rysowały serduszka... i czekały.

Jak już przyjechała to i owszem, pierwsze kilka dni zawsze były fajne. Jednak ona już nie umiała nawiązać z córkami normalnych, ciepłych,

BOJĘ SIĘ, ŻE STRACĘ CÓRKĘ

Pan Janusz:
Jest pomiędzy
mną i córkami
ogromna więź, nie
wyobrażam sobie
bez nich życia

font Elżbieta Żywczak

PAN JANUSZ TO SAMOTNY OJCIEC 10-LETNIEJ OLIWKI. FORMALNIE JEST ŻONATY, Z ŻONĄ JEDNAK OD WIELU LAT NIE MIESZKA. — POJECHAŁA DO PRACY ZA GRANICĘ, GDY NAJMŁODSZA CÓRKA BYŁA MALUTKA. TERAZ WRÓCIŁA I ROBI WSZYSTKO, ŻEBY NAS ROZDZIELIĆ. BARDZO SIĘ TEGO BOJĘ — ROZPOCZYNA SWĄ OPOWIEŚĆ 51-LETNI MIESZKANIEC POWIATU PISKIEGO.

rodzinnych relacji. Tak myślałem, że tam za granicą miała po prostu łatwiejsze życie, było jej wygodniej, oddaliła się od nas. W domu coś jej zawsze nie pasowało, coraz częściej miała do wszystkich pretensję, nie wiadomo było nawet o co... Zaczęło być tak źle, że dziewczynki po tygodniu mówiły między sobą: lepiej będzie jak mama już wyjedzie. Coraz częściej zdarzały się nieporozumienia i kłótnie o byle co. Ja z natury jestem spokojnym człowiekiem i jak już żona zaczynała się ze mną kłócić, to wołałem wyjść z domu, żeby dzieci tego

wszystkiego nie widziały i nie słyszały. A jak już któryś raz z rzędu wyjechała, to nie było jej przez rok i dłużej...

Przerosło mnie to wszystko, nie dałem rady. To było jakieś cztery lata temu. Nie wiedziałem wtedy co się ze mną dzieje i nie rozumiałem dlaczego. Stałem przed lustrem w łazience, nie mogłem się ogolić, nie miałem siły ani woli wstać z łóżka, umyć się i ubrać. Zaniedbałem pracę, nie dotrzymywałem terminów, traciłem klientów, miałem myśli, żeby z tym wszystkim skończyć... Pewnego razu jechałem z Pizsa samocho-

dem, nie pamiętałem zupełnie ponad 10-kilometrowego odcinka drogi, ocknałem się dopiero pod domem. Wtedy dopiero dotarło do mnie, że coś bardzo niedobrego się ze mną dzieje. Zadzwoniłem do córki... Pojechaliśmy do lekarza. Diagnoza: depresja. Podjąłem leczenie. Żeby ratować siebie, żeby dzieci miały chociaż ojca. Nawet wtedy nie mogłem liczyć na ich matkę, a moją żonę. Znowu pomogła moja mama — kiedy ja poszedłem do szpitala, ona zajęła się domem i dziećmi. Terapia i leki pomogły, powoli wracałem do siebie, zacząłem

odbudowywać firmę, wychodziłem na prostą.

Dotarło też wreszcie do mnie, że nasze małżeństwo już od dawna jest fikcją i istnieje tylko „na papierze”. Rok temu wystąpiłem z pozwem o rozwód. Przez pandemię wszystko jednak utknęło w sądzie, nie ma jeszcze żadnego terminu. Niedawno, po dwóch latach nieobecności, na Pierwszą Komunię Świętą Oliwki, wróciła do naszego mieszkania moja żona. I się zaczęło... Nasyłanie na mnie policji. Powody? Wyssane z palca! A to, że niby przedawkowałem leki psycho-

tropowe, a to, że niby jestem pijany i się awanturuję, a to, że niby była próba gwałtu z mojej strony... A policja, no cóż, jest zgłoszenie, to przyjeżdża. Potem okazuje się, że wezwania są nieuzasadnione, nawet upomnienie policjanta nie pomogło — jak wzywała, tak i dalej wzywa. Horror jakiś. Zabrałem Oliwkę z domu, wyprowadziliśmy się do mamy dla świętego spokoju. Okazuje się, że właśnie zamki w drzwiach wymieniła... Niedawno złożyła w sądzie pozew o ograniczenie mi praw rodzicielskich. W uzasadnieniu same kłamstwa i stek bzdur... ona chce wariata ze mnie zrobić. Do tej pory dzieci ją nie obchodziły, a teraz nagle tak? Wie pani jak to jest u nas? Ojciec jest na spalonej pozycji. Nawet najgorsza matka jest lepsza niż najlepszy ojciec...

W sądzie trudno udowodnić kobiecie, że kłamie.

Ona będzie twierdziła, że mówi prawdę, sąd nie znajdzie dowodów na jej kłamstwo i sprawa się rozmyje. Matce nic nie grozi za jej kłamstwa. Tak się właśnie w naszym społeczeństwie utarło. Matka Polka zawsze ma rację. Boję się, bardzo się boję, że odbiorą mi Oliwkę...

Wysłuchała Elżbieta Żywczak

OD AUTORKI

Z bohaterem artykułu spotkałam się w mieszkaniu jego matki, gdzie obecnie przebywa razem z córką. Roześmiana i rozgadana dziewczynka tuliła na kolanach kota, jej emanujący wewnętrznym ciepłem tata, krzątająca się po kuchni babcia i moja pierwsza myśl: jaki szczęśliwy, spokojny i przyjazny dom! Małżeństwo rodziców Oliwki rozpadło się, oboje spodziewają się, że wkrótce sąd wyda orzeczenie o rozwodzie. Sąd rozstrzygnie także, kto i w jaki sposób będzie wykonywał władzę rodzicielską nad ich małoletnią córką, Oliwią, bo rodzice nie potrafią znaleźć porozumienia w tej kwestii. Zanim jednak rozstrzygnie, zgodnie z obowiązującym prawem, wnikliwie zbada dotychczasowe relacje pomiędzy dzieckiem a matką i ojcem, stopień zażyłości i zaufania między nimi. Ze szczególnym uwzględnieniem dobra dziecka.

ALIENACJA RODZICIELSKA TO PRZEMOC

— UWAŻAM, ŻE RODZICIE PRZY ROZSTANIU OBLIGATORYJNIE POWINNI BYĆ KIEROWANI NA KURSY, WARSZTATY, SZKOLENIA, KTÓRE WSKAZAŁYBY IM, JAK POWINNI POSTĘPOWAĆ WZGLĘDEM DZIECI I SIEBIE W TYM OKRESIE — MÓWI MAREK MIGACZ ZE STOWARZYSZENIA „TATA JEST OK”.

— Kiedy dochodzi do rozwodu, dzieci najczęściej trafiają pod opiekę matki. Zapytałabym: „dlaczego?”, ale domyślam się, że odpowiedź nie jest jednoznaczna. Czy ojcowie słusznie mówią, że sądy „odruchowo” stają po stronie kobiet? I dlaczego jest też wciąż tak, że wielu ojców dobrowolnie rezygnuje z uczestnictwa w życiu dziecka?

— Powody to stereotypy (mentalność społeczna) oraz archaiczne prawo (Kodeks rodzinny i opiekuńczy pochodzi z 1964 roku), które wpływają na postawy rodzicielskie jeszcze w trakcie trwania związku i kontynuowane są po jego zakończeniu. Nie bez znaczenia są też doświadczenia życiowe sędziów, policjantów, kuratorów, pracowników ośrodków pomocy rodzinie itd. Posługują się oni pewną matrycą, przez którą postrzegają świat i go definiują. Jeśli chodzi o samych mężczyzn, to w pewnym momencie w grę wchodzi często ich zniechęcanie przez pełnomocników do określonych starań, żeby nie przedłużać procesu.

— Państwa stowarzyszenie oferuje pomoc psychologiczną i prawną. W jakim zakresie ojcowie szukają wsparcia?

— Oferowana przez nas bezpłatna pomoc psychologiczna i prawna w zasadzie załatwia wszelkie tematy okolorozwodowe. Co istotne, ofertę kierujemy nie tylko do rodziców, tj. zarówno kobiet i jak i mężczyzn, ale również dziadków. Tematy, z jakimi do nas trafiają rodzice, to uregulowanie opieki nad dzieckiem, utrudnianie lub uniemożliwianie realizacji kontaktów (będące elementem alienacji rodzicielskiej), alimenty i inne kwestie okolorozwodowe.

— Czy alienacja rodzicielska jest problemem, z którym często się państwo spotykacie?

— Bardzo często. Warto jednak pamiętać, że alienacja rodzicielska to nie problem, to wyrafinowana

Fot. Archiwum prywatne

Marek Migacz:
Skala przemocy, jaką jest alienacja rodzicielska, była i jest duża

swoją”, „dzieci i ryby głosu nie mają” itd. W rodzimym KRiO, pochodzącym z 1964 roku mowa jest też o „władzy rodzicielskiej”, nie zaś np. o „odpowiedzialności rodzicielskiej”. To właśnie powoduje przedmiotowe traktowanie najmłodszych i społeczne przyzwolenie na przemoc domową wobec nich.

Skala przemocy, jaką jest alienacja rodzicielska była (inaczej nie jest) tak duża (dotyczy połowy zgłoszeń do Rzecznika Praw Dziecka), że ówczesny RPD Marek Michalak w 2014 roku zdecydował się na kampanię społeczną „Jestem mamy i taty”. Od tamtej pory nie nastąpiły żadne konkretne zmiany czy to w KRiO, czy w kodeksie karnym, o co postulowali zarówno RPD Marek Michalak, jak i Rzecznik Praw Obywatelskich Adam Bodnar.

Obecnie w Senacie RP trwają prace (pod roboczą nazwą „druk 63”) nad zmianą powyżej opisanej sytuacji.

— Dodajmy, że to projekt ustawy mającej na celu realizację postulatów zawartych w petycji wielokrotnej „Stop alienacji rodzicielskiej”, której celem jest z kolei wskazanie orzekania opieki naprzemienną jako priorytetowego sposobu sprawowania władzy rodzicielskiej, doprecyzowanie wykonywania kontaktów z małoletnimi oraz egzekwowania orzeczeń sądowych w tym zakresie.

— Zgadza się.

— Co można zrobić, by po rozwodzie rodziców dziecko miało jak najlepszy kontakt i z mamą, i z tatą?

— Uważam, że rodzice przy rozstaniu obligatoryjnie powinni być kierowani na kursy, warsztaty, szkolenia (tak jest np. w Skandynawii), które wskazałyby im, jak powinni postępować względem dzieci i siebie w tym okresie. Promowana powinna być mediacja, zaś rodzic instrumentalnie utrudniający wypracowanie porozumienia, powinien być adekwatnie do

swojej postawy postrzegany. Możliwość opieki naprzemienną lub równoważnej powinna być rozpatrywana w pierwszej kolejności.

Moim zdaniem powinno się też zadbać o to, żeby w szkole były prowadzone zajęcia z empatii, komunikacji itd. Obecnie poradnie psychologiczno-pedagogiczne organizują kursy dla chętnych, które trwają semestr (ok. 10 zajęć po 3 godziny) — co najmniej to właśnie powinno być obowiązkowe.

— Czy opieka naprzemienna powinna być standardem? Jakie są jej plusy, a jakie minusy zagrożenia?

— Powinno się badać, czy są chęci rodziców do tego rodzaju opieki, warunki techniczne, no i oczywiście możliwości adaptacji dziecka. Plusy to dobry kontakt z obojgiem rodziców dla dziecka i resztą rodziny oraz znajomości ze strony obojga rodziców. Badania potwierdzają, że dzieci wychowywane w opiece naprzemienną rozwijają się tak jak dzieci z rodzin pełnych; z dziećmi wychowywanymi tylko z jednym z rodziców już tak nie jest. Czy są minusy? Raczej dodatkowe obowiązki, czyli np. konieczność

przenoszenia się dwa razy w miesiącu. Nie postrzegam tego jako czegoś negatywnego — może to być np. dobra zabawa, ciekawa zmiana, a przede wszystkim nauka mobilności i adaptacji — czyli coś co jest kluczowe w obecnej rzeczywistości. Proszę pamiętać, że nie wybieramy rozwiązania idealnego — bo takim jest pełna, szczęśliwa rodzina. W przypadku rozstania zawsze wybieramy mniejsze zło, a takim — co do zasady — jest opieka naprzemienna. Warto też pamiętać, że w przypadku orzeczonych tzw. „kontaktów”, zwłaszcza „szerokich” (dwa popołudnia w tygodniu i co drugi weekend), dziecko nieporównanie częściej przemieszcza się pomiędzy domami rodziców niż w przypadku opieki naprzemienną.

Daria Bruszezewska-Przytuła

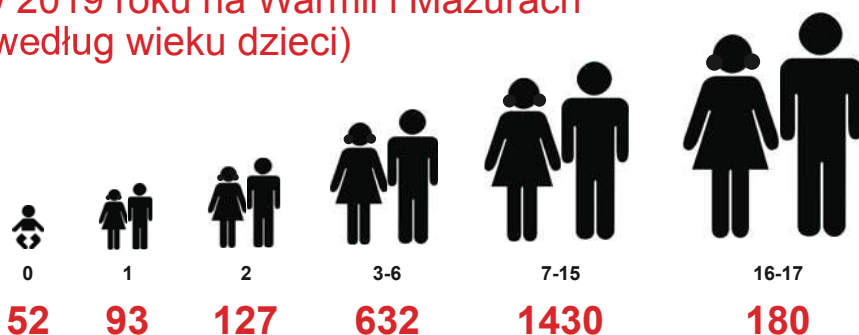
forma przemocy — znęcanie się nad dzieckiem i jednym z rodziców.

Od przeszło dziesięciu lat zajmujemy się jako Stowarzyszenie tematyką przemocy domowej, zwłaszcza wobec dzieci, jaką jest alienacja rodzicielska. W tym czasie

zgromadzone informacje pozwalają nam stwierdzić, że dzieci dotknięte tą formą przemocy pozostają praktycznie bez pomocy ze strony organów ścigania czy, szerzej mówiąc, państwa. Natomiast sprawcy (opiekunowie) są praktycznie

bezkarni, są grupą społeczną niejako wyjętą z odpowiedzialności karnej (w tym przypadku art. 207 kk). Szukając powodów, wskazać można przede wszystkim wzorce kulturowe, np. „matka jest tylko jedna”, „czcij ojca swego i matkę

Liczba dzieci z małżeństw rozwiedzionych w 2019 roku na Warmii i Mazurach (według wieku dzieci)

Ogółem: 2514

OJCOWIE NADAL TRAKTOWANI SĄ STEREOTYPOWO

Aleksandra Steller-Gil:
Ojciec, aby znaleźć się w postępowaniu w sprawie opiekuńczej w pozycji, z której startuje matka, nierzadko musi się bardzo napracować

W 2019 roku na Warmii i Mazurach sądy zdecydowały o wykonywaniu władzy rodzicielskiej w 1629 przypadkach

matka

343

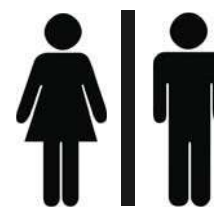
ojciec

55

matka i ojciec razem

1202

matka i ojciec oddzielnie

5

Źródło danych: GUS, oprac. PP

dencja do automatycznego uznawania matki za pierwszoplanowego opiekuna małoletniego dziecka. W dużej mierze wynika to z faktu, że w życiu społecznym rzeczywiście matki nadal znacznie częściej od ojców pełnią rolę wiodących opiekunów. Jednak zakładanie a priori, z uwagi na statystyki, w realiach konkretnej sprawy, że opieka nad dzieckiem powinna zostać powierzona z automatu matce — na przykład już w postanowieniu zabezpieczającym — jest bardzo krzywdzące i stawia tych ojców, którzy są pierwszoplanowymi rodzicami i lepiej od matki wywiązują się z obowiązków rodzicielskich, w trudnej sytuacji procesowej — odpowiada adwokatka.

Nasza rozmówczyni nie ukrywa, że odwrócenie tego tendencyjnego założenia, wymaga wiele wysiłku.

— W konsekwencji ojciec, aby znaleźć się w postępowaniu w sprawie opiekuńczej w pozycji, z której startuje matka, nierzadko musi się bardzo napracować i z najwyższą starannością przedstawić sytuację swojej rodziny oraz układ stosunków, jaki w niej zapanował — tłumaczy ekspertka.

Na szczęście to wszystko nie oznacza, że sytuacja ojca jest trudniejsza w każdym przypadku.

Aleksandra Steller-Gil zauważa: — Coraz częstsze występowanie przez ojców z wnioskami o ustalenie przy nich miejsca pobytu małoletnich dzieci, albo o sprawowanie opieki naprzemiennej nad dzieckiem wraz z matką i każda kolejna sprawa tego typu, zmuszają do refleksji i przyczyniają się do łamania stereotypów.

Doświadczenia gdyńskiej prawniczki potwierdzają, że ojcowie są coraz bardziej zaangażowani w opiekę nad dziećmi, a co za tym idzie, w sytuacjach rozpadu rodziny, dążą do zachowania takiego stanu rzeczy — nie chcą wycofywać się na drugi plan.

— Optymalną i pożądaną sytuacją jest ta, gdy oboje rodzice wzajemnie uznają się za równie istotnych w życiu swoich dzieci i są gotowi do dzielenia się opieką nad nimi. Jeżeli jednak tak nie jest i matka oponuje zamiarom ojca, sytuacja się komplikuje — stwierdza Aleksandra Steller-Gil.

I zaznacza: — Wystąpienie z formalnym wnioskiem o ustalenie miejsca pobytu dzieci przy ojcu bądź o opiekę naprzemienną to jedno, ale pozytywne rozpoznanie tego wniosku na korzyść ojca, to drugie. Tendencje panujące w wymiarze sprawiedliwości, o których wspominałam wcześniej, powodują, że sprawy tego typu są nadal wyzwaniem dla ojców. Świadomość, jak trudna może być dla nich droga sądowa, skutkuje tym, że znaczna grupa ojców poprzestaje i skupia się na szerokich kontaktach z dziećmi.

A jakie czynniki są decydujące w sprawach dotyczących ustalenia władzy rodzicielskiej?

— W razie sporu pomiędzy rodzicami, którzy nie chcą ustanowić pomiędzy sobą opieki naprzemiennej i każdy z nich dąży do bycia wiodącym opiekunem dziecka, o tym komu powierzyć bieżącą pieczę i przy kim ustalić miejsce pobytu dziecka, powinna decydować przede wszystkim więź małoletniego z danym rodzicem, preferencje samego dziecka

oraz kompetencje rodzicielskie rodzica.

Niemniej jednak, w obliczu tendencji do uznawania matki za wiodącego opiekuna, w realiach konkretnej sprawy nierzadko dochodzi do wypaczenia przesłanek obiektywnych. W konsekwencji o tym, czy wbrew stereotypom uda się powierzyć opiekę ojcu, a nie matce, w sytuacji gdy czynniki obiektywne będą przemawiały za osobą ojca, będzie decydowała mądrość i doświadczenie życiowe konkretnego sędziego czy składu orzekającego — informuje prawniczka.

I dodaje: — W swoim życiu zawodowym spotkałam wspaniałych ojców, którzy z mojego punktu widzenia byli i nadal są znacznie lepszymi rodzicami od matek ich wspólnych dzieci, a nawet zdarzały się sytuacje, w których po stronie matki pojawiały się obiektywne nieprawidłowości w wykonywaniu władzy rodzicielskiej, jednak i tak ojcowie ci natrafili na opór wymiaru sprawiedliwości.

Czy stereotypowe postrzeganie matek i ojców może się kiedyś zmienić?

— Jestem przekonana, że w ślad za tym, jak zmienia się ojcostwo, jak wzrasta świadomość i zaangażowanie ojców w opiekę nad dziećmi, zmienia się podejście wymiaru sprawiedliwości do osoby ojca. Wymiar sprawiedliwości stanowi odbicie lustrzane życia społecznego, ale niestety — zmiany w wymiarze sprawiedliwości następują z opóźnieniem w stosunku do zmian społecznych, dlatego będziemy musieli na to jeszcze pewnie trochę poczekać — odpowiada Aleksandra Steller-Gil.

Kamila Kornacka

DZIECI NIE CHCĄ MIESZKAĆ ZE SWOJĄ MAMĄ, PRÓBA PRZEJĘCIA ICH PRZEZ MATKĘ MIAŁA DRAMATYCZNY PRZEBIEG — PISZE DO NAS JEDEN Z OJCÓW, WALCZĄCY O PRAWA DO OPIEKI NAD SYNAMI. CZY MĘŻCZYŹNI Z GÓRY UZNAWANI SĄ ZA GORSZYCH OPIEKUNÓW? ZAPYTALIŚMY O TO ADWOKATKĘ.

Aleksandra Steller-Gil od dziesięciu lat prowadzi Kancelarię Adwokacką w Gdyni. W swojej praktyce zajmuje się między innymi sprawami rodzinnymi.

— Wychodzę z założenia, że każda sprawa jest inna, a kierowanie się stereotypami, jest bardzo krzywdzące. W konkretnym układzie stosunków rodzinnych może okazać się, że to matka rzeczywiście jest wiodącym opiekunem inie będzie to żaden stereotyp, tylko fakt. Ale wiodącym opiekunem może okazać się także ojciec, albo, że oboje rodzice będą tak samo zaangażowani w opiekę nad dzieckiem, a wzajemna

pozytywna więź dziecka z każdym z rodziców będzie równie silna. Dlatego nigdy nie należy czynić żadnych założeń z góry — zauważa prawniczka.

I dodaje: — Obowiązkiem profesjonalnego pełnomocnika jest rzetelne zapoznanie się z sytuacją rodzinną stron i dążenie do polubownego załatwienia każdej sprawy już na etapie przedsądowym, przy uwzględnieniu prymatu zasady dobra dziecka. Sąd powinien być w sprawach rodzinnych ostatecznością, zwłaszcza że z uwagi na problemy systemowe, w tym obłożenie sędziów rodzinnych przysługującą ilością spraw, sprawy o opiekę nad dzieckiem mogą trwać bardzo

długo. Wówczas, rozważając drogę sądową, należy zawsze bardzo starannie rozważyć wszystkie racje i scenariusze.

Adwokatka Aleksandra Steller-Gil przyznaje, że nie podejmuje się prowadzenia każdej sprawy, zwłaszcza gdy zauważa, że dany rodzic ponad dobro dziecka stawia swoje interesy, nie przyjmuje konstruktywnej krytyki i odmawia merytorycznej pracy nad własną postawą i sytuacją rodzinną.

A czy to ojcom faktycznie trudniej jest zdobyć opiekę nad dzieckiem?

— Z mojego doświadczenia wynika, że niestety tak. W moim przekonaniu nadal wyraźnie zauważalna jest ten-

TO SIĘ UDAJE!

OPIEKA NAPRZEMIENNA OKIEM MAMY

Kiedy rozstawałam się z tatą mojej córki, w naszej relacji nie było już wielkich emocji, w grę nie wchodziły jakieś krzywdy, więc łatwiej było nam usiąść i porozmawiać. W tej rozmowie uwzględniliśmy przede wszystkim to, czego chciała Anastazia. Miała wtedy 11 lat, więc była już dużą dziewczynką i to ona zasugerowała, że opieka naprzemienna będzie tym, co dla niej najlepsze. Wygląda to tak, że córka jeden tydzień spędza u mnie, a kolejny u swojego taty. Jesteśmy, oczywiście, elastyczni. Ostatnio rozmawiamy o tym, żeby zamiast tygodnia, były to dwa tygodnie, ale wszystko będzie zależało od Anastazji. Wcześniej mówiła o tym, że tydzień to akurat tyle, żeby

za tym drugim rodzicem za bardzo nie zateśnić.

Ułożyliśmy to sobie tak, że mieszkamy na tym samym osiedlu, konsultowaliśmy się też z psychologami, którzy pytali Anastazji, czy nie przynębia jej taka sytuacja. Na szczęście nie ma z tym problemu. Wiem jednak, że w każdej, także tej zupełnie zdrowej, relacji między dzieckiem i rodzicem może być coś, co trzeba będzie w dorosłym życiu przepracować, więc nie zakładam, że wszystko jest idealnie. Bardzo zależało nam na tym, żeby nasza córka nie funkcjonowała w rodzinie, w której nie ma miłości między rodzicami, żeby nie uczyła się takich wzorców, że można żyć bez rozmów, bez emocji, bez relacji. Wiem też, że bycie ze

Fot. Archiwum prywatne

KAROLINA ROGÓZ-NAMIOTKO JEST MAMĄ 13-LETNIEJ CÓRKI, NAD KTÓRĄ SPRAWUJE OPIEKĘ NAPRZEMIENNĄ ZE SWOIM BYŁYM MĘŻEM.

sobą dla dobra dziecka jest oszukiwaniem samych siebie, wynikającym ze strachu przed rozstaniem.

Jeśli chodzi o moje emocje, to faktycznie na początku było mi trochę trudno. Wszyscy musieliśmy się przyzwyczaić do nowej sytuacji. Minęły już dwa lata i jest lepiej, bo wpadliśmy w określony rytm. Nie martwię się o córkę, kiedy jest u swojego taty, bo wiem, że ma odpowiednią opiekę i jest bezpieczna. Trudniej zrobiło się w czasie pandemii, między innymi dlatego, że wraz z nią pojawiły się nowe obowiązki dla rodziców.

Czasem brakuje mi córki, to oczywiste, i nie wyobrażam sobie sytuacji, że miałabym ją widzieć tylko w weekendy. Nie wyobrażam też sobie tego, żeby jej tata miał ją widywać

tylko w takie dni. Co ważne, nie traktuję siebie jak samotnej matki, a mój był mąż nie jest samotnym ojcem. Nadal funkcjonujemy jako rodzina, choć my, rodzice, nie jesteśmy już w związku i mamy nowych partnerów. Nasza córka ma już 13 lat, więc pojawiają się nowe problemy wychowawcze, widzimy też skutki pandemii, więc cieszę się, że nie muszę się przekonywać, jak to jest być samotną mamą nastolatki.

Mam świadomość, że w sprawach opieki nad dziećmi bywa tak, że mężczyźni są szalenie dyskryminowani. Moim zdaniem zakładanie, że skoro kobieta urodziła dziecko, to musi być lepszym rodzicem, jest dużym błędem.

Wysłuchała: Daria Bruszevska-Przytuła

JAK DZIECI REAGUJĄ NA ROZSTANIE RODZICÓW?

TYPOWE REAKCJE DZIECI NA ROZWÓD

I. Okres niemowlęcy (od urodzenia do 3 roku życia)

Dziecko traci poczucie bezpieczeństwa, które zapewniali mu rodzice, zaspokajając jego potrzeby w sposób ciągły i stabilny.

W zachowaniu dziecka mogą być widoczne częste zmiany nastroju, płaczliwość, lękliwość, smutek, problemy z zasypianiem i jedzeniem.

Dziecko może mieć wyraźne kłopoty nawet w chwilowym rozstawaniu się z jednym z rodziców.

Wskazówki dla rodziców:
*) Szczególnie dbaj o poczucie bezpieczeństwa dziecka. Bądź obok niego.
*) Reaguj na płacz lub upadek.

II. Okres przedszkolny: 3–6 lat

Dziecko próbuje znaleźć winnego za rozpad związku. Może to być jedno z rodziców, może być to rodzicielstwo. Ale w większości przypadków będzie obwiniać samego siebie („Tata się wyprowadził, bo byłam niegrzeczna”).

Dziecko odczuwa wzmożony lęk, że drugi rodzic także je opuści.

Brak poczucia bezpieczeństwa może objawić się cofnięciem się dziecka do wcześniejszych etapów rozwoju (np. moczenie nocne) lub zmniejszoną samodzielnością w wykonywaniu codziennych czynności.

Przedszkolak, odraego- wując napięcie, może zachowywać się agresywnie. Może być rozdrażniony, impulsywny, mieć kłopoty z koncentracją i zasypianiem.

Wskazówki dla rodziców:

*) Aby zmniejszyć lęk przed odrzuceniem, upewnijcie dziecko o swojej miłości i opiece.

*) Powtarzajcie mu do znudzenia: „Nigdzie się nie wybieram. Zawsze będę przy tobie, jak długo będziesz mnie potrzebować”.

*) Dzieci w tym wieku bardzo pozytywnie reagują na próby pocieszenia ich. Dodatkowo musisz poświęcić im więcej czasu i uwagi.

*) Szczegółowo objaśniaj dziecku zmiany zachodzące w rodzinie, np. gdzie będzie mieszkał drugi rodzic, kie-

REAKCJA DZIECI NA ROZSTANIE ZALEŻY OD WIEKU DZIECKA, SPOSOBU ROZSTANIA I ATMOSFERY W DOMU, A TAKŻE OD LICZBY RODZENSTWA. NAJTRUDNIEJ JEST DZIECIOM MIĘDZY 7. A 16. ROKIEM ŻYCIA ORAZ JEDYNAKOM.

dy się razem spotkają. To zwiększy u dziecka poczucie jego bezpieczeństwa.

III. Okres szkolny: 7–12 lat

Dzieci w tym wieku zwykle odraego- wują rozwód rodziców poza domem np. w szkole czy w kontaktach z rówieśnikami. Mają problemy z nauką. Mogą być nieposłuszne, niezdyscyplinowane, agresywne

bądź nadmiernie wycofane w kontaktach z innymi i zamknięte w sobie. Zachowania agresywne są próbą rozładowania nagromadzonej złości lub karaniem rodziców i otoczenia za zaistniałą sytuację.

Informacje o rozwodzie mogą wywołać gniew i wściekłość dziecka. Złość może być kierowana w stronę rodzica którego dziecko

obwinia za rozpad związku. Niektóre dzieci sprzymierzają się z rodzicem „opuszczonym”, odrzucając drugiego rodzica, uważając go za winnego rozpadu rodziny.

Młodsze dzieci odraego- wują rozstanie rodziców płaczem, smutkiem i zamknięciem w sobie.

Starsze dzieci mogą wstydzić się przed rówieśnikami tego, co dzieje się w ich rodzinach.

Uwaga: Dziecko swoim gniewem komunikuje rodzicom, jak bardzo ich potrzebuje i jak martwi się o to, co będzie.

Wskazówki dla rodziców:
*) Ustalcie wspólnie regularne terminy waszych spotkań z dzieckiem.

*) Wytłumaczcie mu szczegółowo, jak te spotkania będą wyglądały.

*) Wasze dzieci muszą usłyszeć, że nie są odpowiedzialne za to, co się stało. Powinny wiedzieć, że pobraliście się z miłości, oczekiwaliście na nie z utęsknieniem i także teraz w każdej sytuacji będziecie się o nie wspólnie troszczyć i je chronić.

IV. Okres dojrzewania: 13–18 lat

Nastolatki najbardziej burzliwie przeżywają rozstanie rodziców. Ich bunt może przejawiać się w agresji, opryskliwości, izolowaniu się i obojętności, zaniedbywaniu obowiązków szkolnych, ucieczkach z domu, a także wchodzeniu w środowiska, w których jest alkohol czy narkotyki.

Starsze dzieci obawiają się, że ich własne związki na wzór małżeństwa rodziców będą nieudane, co może powodować psychiczne oddalenie i skrywanie emocji.

Nastolatki mogą próbować manipulować rodzicami, aby osiągnąć własne korzyści.

Niektóre dzieci wykazują nieadekwatną obojętność i nie zauważają zmian, które zaszły w życiu całej rodziny.

Wskazówki dla rodziców:

*) Ustalcie jasne reguły i zasady, które wspólnie wprowadzicie w nowe życie.

*) Nastolatki potrzebują waszego uznania, gdy wywiązują się z obowiązków.

*) Pamiętajcie, że jesteście autorytetem i wzorem do naśladowania dla wchodzącego w świat dorosłych nastolatka.

Źródło: Akademia Dobrego Rozstania, oprac. i red. dbp

— Akademia Dobrego Rozstania musiała powstać, ponieważ...

— Z roku na rok liczba rozwodów i rozstań rośnie. Obecnie już co trzecia para rozstaje się, a w dużych miastach nawet co druga, więc jest to aktualnie ważny problem społeczny. Pracując w Komitecie Ochrony Praw Dziecka z rodzicami, którzy są w sytuacji rozstania czy rozwodu wiemy, jak bardzo potrzebują oni pomocy. Dlatego właśnie powstała internetowa platforma edukacyjna Akademia Dobrego Rozstania stworzona przez Komitet Ochrony Praw Dziecka. Widząc też jak bardzo jest potrzebne wsparcie profesjonalistom, pracującym z rodziną doświadczającą rozvodu czy rozstania, zorganizowaliśmy w czerwcu online I Ogólnopolską Konferencję „Razem wobec rozstania”, w której mogli uczestniczyć zarówno specjaliści, jak i rodzice, żeby rozmawiać oraz wspólnie pochylić się nad tym problemem, uczestnicząc razem w wykładach, panelach dyskusyjnych i warsztatach konferencyjnych.

— Rozstanie ma swoje etapy, prawda? Podobne do faz przeżywania żałoby. Czy fakt, że nie zawsze partnerzy są w tych fazach w tym samym czasie, skutkuje problemami?

— Rozstanie jest procesem i ma pięć etapów. Rozumując rozstanie z partnerem, można użyć metafory doliny rozstania, przez którą każda osoba rozstająca się przechodzi. Pierwsza faza to zaprzeczanie i izolacja, gdzie nie przyjmujemy do wiadomości informacji o rozstaniu i chcemy za wszelką cenę ratować związek. Potem wchodzimy w drugą fazę, gdy następuje wybuch emocji i przeżywamy złość, wściekłość i gniew z powodu rozstania. Po fazie wybuchu emocji przychodzi depresja i melancholia, w której czujemy żal i smutek oraz oplakujemy utracony związek. Potem dopiero możemy wejść w etap przejścia i orientacji, żeby zrobić pomost w swoim życiu między przeszłością i teraźniejszością a przyszłością, tym samym zmierzając do przejścia w ostatnią fazę pogodzenia się z losem, w której akceptując ostateczne zakończenie związku, można zacząć budować swoje nowe życie po rozstaniu. W rozstającej się parze, każdy z partnerów jest na innym etapie tego rozsta-

JAK DOBRZE SIĘ ROZSTAĆ?

— Z MOJEGO DOŚWIADCZENIA WYNIKA, ŻE TERAZ CZĘŚCIEJ OJCOWIE CHCĄ BYĆ OBECNI W ŻYCIU SWOICH DZIECI — MÓWI PSYCHOLOG KAROLINA BUDZIK. I PRZYPOMINA: — FORMA OPIEKI NAD DZIECKIEM POWINNA BYĆ „SZYTA NA MIARĘ”, PONIEWAŻ KAŻDE DZIECKO MA INNY TEMPERAMENT I INNE POTRZEBY.

Karolina Budzik jest psychologiem. Zajmuje się psychoterapią i seksuologią. Pracuje w Komitecie Ochrony Praw Dziecka w Warszawie oraz współpracuje z Akademią Dobrego Rozstania.

nia i ważne, żeby być świadomym siebie i swoich emocji w tym procesie oraz widzieć, na jakim etapie znajduje się były partner. Rozumienie siebie i perspektywy byłego partnera pomaga przejść rozstanie lub rozwód oraz zmniejszyć konflikt między byłymi partnerami.

— Rozstanie jest o wiele trudniejsze, kiedy poza partnerami, w grę wchodzi także dzieci. Przez lata jednym z typowych modeli rozwodów w naszym społeczeństwie był taki, który utożsamiał rozstanie z żoną z rozstaniem z dziećmi. Bywało, że ojciec niemal zniknął z życia swoich pociech. Czy

to się zmienia? Czy dzisiejsi mężczyźni coraz chętniej podejmują starania o to, by być blisko dziecka?

— Z mojego doświadczenia w pracy psychologicznej i terapeutycznej z rodzicami wynika, że teraz częściej ojcowie chcą być obecni w życiu swoich dzieci. Coraz częściej też formą opieki nad dzieckiem, na którą decydują się rodzice po rozstaniu jest opieka naprzemienna czy zrównoważona, gdzie dziecko może mieć kontakt z mamą i tatą. Potrzebuje ich obojga, ponieważ co innego daje dziecku mama, a co innego tata. To mit, że kobieta stanie się mężczyzną, a mężczyzna stanie się kobietą,

bo jesteśmy inni. Dlatego tak ważny dla dziecka jest kontakt z obojgiem rodziców, ale najistotniejsze jest, żeby rodzice przy ustalaniu tego, jak będą opiekować się dzieckiem po rozstaniu, przede wszystkim brali pod uwagę potrzeby dziecka oraz jego indywidualną sytuację. Forma opieki nad dzieckiem powinna być „szyta na miarę”, ponieważ każde dziecko ma inny temperament i inne potrzeby.

— Jakie grzechy popełniamy wobec naszych dzieci, nie rozstając się „dobrze”?

— Na podstawie mojej pracy klinicznej z rodzicami mogę powiedzieć o włą-

czaniu dziecka w konflikt pomiędzy rodzicami oraz parentyfikowaniu dziecka, czyli czynienia go małym dorosłym w rozstaniu rodziców. Często też rodzice nie widzą realnej perspektywy swojego dziecka, czyli tego, co dziecko przeżywa podczas rozstania oraz dokonują projekcji własnej, przypisując dziecku swoje uczucia i doświadczenia, a przecież dziecko jest odrębne od rodzica i czuje oraz myśli inaczej niż rodzic. Rodzice również nie rozmawiają z dzieckiem o rozstaniu, a dziecko potrzebuje informacji na ten temat, dostosowanej do jego wieku rozwojowego i przekazanej z użyciem dziecięcego języka, bo jak jej nie dostanie, to brak informacji będzie w swojej dziecięcej głowce zastępować fantazjami i iluzjami.

— I, odwracając pytanie, czy nie jest też tak, że czasem krzywdzimy dzieci, trwając w związku „dla ich dobra”? Kiedyś „nie wypadło” się rozwodzić, a dzisiaj my, rodzice, bogatsi o wiedzę fundowaną nam w formie „poppsychologii”, żyjemy w stresie, że rozstając się, nieodwracalnie skrzywdzimy dziecko, które później przeleży lata na kozetce u psychoterapeuty...

— Związek rodziców jest dla dziecka matrycą do budowania jego przyszłych relacji miłosnych czy seksualnych w dorosłości. Jeżeli dziecko widzi pozbawiony emocji i czułości związek rodziców, to taki wzorzec związku przyjmuje i potem może mieć trudności z budowaniem związku w swoim dorosłym życiu. Natomiast, jeżeli rodzice są ze sobą tylko ze względu na dziecko i poświęcają się dla dziecka, to dziecko wtedy czuje się obciążone tym i może mieć

poczucie winy. Dostaje też komunikat od rodzica, że należy rezygnować z własnych potrzeb, więc w przyszłości może nie umieć zaspokajać swoich potrzeb i rezygnować z nich na rzecz innych osób. Jednak, od dorosłego już dziecka zależy, jak przepracać rozwód swoich rodziców i czy zgłosi się po pomoc do psychoterapeuty, jeżeli uzna, że jest mu w dorosłości potrzebna.

— Czy organizacje ojcowskie mają rację, kiedy mówią o tym, że ojcowie przegrywają sądowe walki o dziecko z powodu stereotypów? Że wciąż pokutuje wizja „najgorsza matka lepsza od dobrego ojca”?

— Tak jak wcześniej już powiedziałam dziecko potrzebuje obojga rodziców, taty i mamy, dlatego ważne jest, żeby dać mu możliwość kontaktu z każdym z rodziców, a nie tylko z jednym.

— Czy rozwód dwójga kochających swoje dzieci rodziców musi się wiązać z walką o prawa do opieki przed sądem? A może wystarczy mediacje?

— To zależy od każdej z osób, czy podejmuje walkę, czy z niej rezygnuje. Chodzi o sposób przeprowadzania rozstania i o to, czy para rozstanie się w konflikcie czy w porozumieniu. Mediacja może być pomocna dla rozstających się rodziców, bo może pomóc rozwiązać konflikt i wypracować porozumienie rodzicielskie.

— Wszyscy byśmy chcieli, żeby rozstania nas omijały, ale jeśli do takiej sytuacji dojdzie, to jak powinniśmy się zachować? O czym pamiętać?

— Przede wszystkim o tym, żeby wtedy zadbać o siebie, bo jest to czas kryzysu psychicznego, i otoczyć się opieką, również profesjonalną — psychologiczną, psychoterapeutyczną czy prawną, jeżeli czujemy, że jest nam to potrzebne. Warto też pamiętać, że rodzic i dziecko są jak naczynia połączone, więc jeżeli pomożemy sobie w przejściu przez rozstanie, to w ten sposób udzielimy najlepszej pomocy swojemu dziecku. Należy też odczarować rozstanie i nie demonizować go, bo jest ono jednym z kryzysów psychicznych, którego możemy doświadczać w życiu i to od nas zależy, jak go przepracujemy i czy będzie ono dla nas szansą na rozwój.

Daria Bruszezewska-Przytuła

ROZWÓD? TRZEBA ZADBAĆ O DZIECI

„STANDARDY POMOCY DZIECKU W SYTUACJI ROZSTANIA RODZICÓW” SĄ ZBIOREM INFORMACJI MAJĄCYCH POMÓC DZIECKU I RODZICOM. PIERWSZOPLANOWYM CELEM PORADNIKA JEST PRZEKAZANIE WSKAZÓWEK ZABEZPIECZAJĄCYCH POTRZEBY I INTERESY DZIECKA.

DZIECKO

1. Dziecko kocha oboje rodziców — nie kaźmy mu wybierać między nimi.

2. Dziecko ma prawo do wychowywania i kontaktów z obojgiem rodziców, nawet jeśli rodzice nie mieszkają razem.

3. Dziecko ma prawo do nierozdzielnej więzi z rodzicielstwem oraz do kontaktu z dalszą rodziną ze strony obojga rodziców.

4. Dziecko niezależnie od rozstania rodziców potrzebuje miłości, bliskości z obojgiem rodziców, stabilizacji, przewidywalności, bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa materialnego. W sytuacji rozstania zmianie ulega jedynie natężenie poszczególnych potrzeb. Decyzje dotyczące dziecka powinny być oparte na tych kryteriach.

5. Dziecko ma prawo do przeżywania rozstania rodziców na swój sposób oraz wyrażenia własnego zdania i bycia wysłuchanym.

6. Dziecko nie powinno czuć się winne z powodu rozstania rodziców.

7. Dziecko potrzebuje zrozumienia tego, co się dzieje

Fot. Freepik

i jak będzie wyglądało jego życie w przyszłości.

8. Dziecko ma prawo do życia bez wszelkich form przemocy i natychmiastowego jej przerywania w sytuacji doświadczania przemocy. Każda informacja przekazywana

przez dziecko o krzywdzeniu jest podstawą do interwencji służb.

9. Dziecko potrzebuje dobrego obrazu obojga rodziców. Okazywanie wrogości drugiemu rodzicowi w obecności dziecka niszczy ten

obraz. W sytuacji, gdy dziecko jest świadkiem agresywnych zachowań, ono także staje się ofiarą przemocy.

10. W sytuacji przemocy względem dziecka obowiązkowe jest uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty”.

RODZICE

1. Niezależnie od rozstania rodzice nadal mają prawa oraz obowiązki i są odpowiedzialni za przebieg rozstania i ochronę potrzeb i interesów dziecka.

2. Rodzice chronią i wspierają dziecko poprzez zgodne działanie oparte na wspólnie wypracowanym planie opieki rodzicielskiej. W przypadku trudności w wypracowaniu tego planu rodzice mogą skorzystać z pomocy mediatora.

3. Obowiązkiem rodziców jest zrozumienie perspektywy dziecka i nazwanie jego potrzeb.

4. Zadaniem rodziców jest zadbanie o bezpieczeństwo dziecka poprzez przekazywanie mu zrozumiałych informacji w taki sposób, aby dziecko nie przeżywało konfliktu lojalności.

5. Zadaniem rodziców jest podjęcie działań w celu utrzymania dotychczasowego standardu życia dziecka.

6. Rodzic dba o dobre kontakty dziecka z drugim rodzicem.

7. Relacja rodzic - dziecko jest podstawą do prawidłowego rozwoju dziecka także w sytuacji rozstania rodziców. Instytucje pełnią rolę pomocniczą dla rodziny.

8. Zalecane jest korzystanie z pomocy i wsparcia psychologicznego dla rodziców, na przykład poprzez korzystanie z psychoterapii indywidualnej, warsztatów psychoedukacyjnych lub grup wsparcia dla rozstających się rodziców, indywidualnych konsultacji psychologicznych lub wychowawczych, porad prawnych, mediacji.

9. Niedopuszczalne jest bezpodstawne wykorzystywanie instrumentów prawnych i okoliczności w celu zdyskredytowania rodzica i odcięcia go od kontaktu z dzieckiem.

10. O formalnej sytuacji dziecka i ewentualnym postanowieniu sądu w tej sprawie rodzice informują

instytucje mające kontakt z dzieckiem, zwłaszcza placówki oświatowe.

11. Rodzic wykonuje orzeczenia sądu w taki sposób, by dziecko, w miarę możliwości rozwojowych, je zaakceptowało i zrozumiało.

Źródło: „Standardy pomocy dziecku w sytuacji rozstania rodziców”

Genezą powstania „Standardów” była konieczność scalenia i wykorzystania dobrych praktyk wypracowanych przez osoby pomagające dziecku i rodzinie. Wiedzę na ten temat uzyskano od doświadczonych ekspertów: z organizacji pozarządowych, od prokuratorów, sędziów, kuratorów, biegłych sądowych, policjantów, pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, mediatorów.

„Standardy” były również konsultowane m. in. z Polskim Towarzystwem Psychologicznym oraz Instytutem Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie.

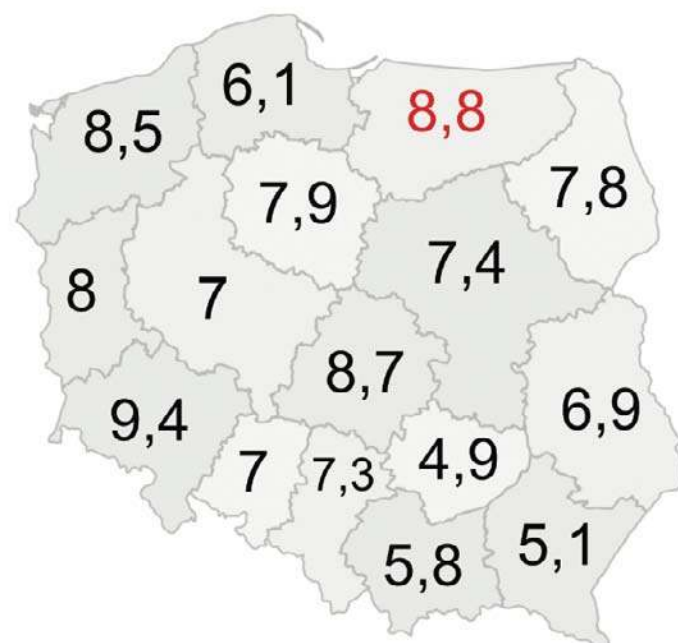
Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie www.standardyrozstania.pl.

PRZECIĘTNA WYSOKOŚĆ ALIMENTÓW (zł)

Źródło danych: ISWS MS, oprac. PP

Rozwody w poszczególnych województwach (w przeliczeniu na 1000 istniejących małżeństw)

Źródło danych: GUS, oprac. PP

Muzealna Gazeta

lipiec-sierpień 2021

GAZETA
OLSZTYŃSKA

GAZETA
piska.pl

Muzeum Michała Kajki w Ogródku – magiczne miejsce w sercu Mazur

Muzeum Michała Kajki powstało w 1968 r. Wówczas to w 110. rocznicę urodzin poety powołano instytucję kultury, której celem jest dbanie o niezwykłe dziedzictwo tego mazurskiego poety. Muzeum działa w domu, w którym Michał Kajka żył ponad pół wieku i który sam zbudował.

Jest to muzeum biograficzne, w którym opowiadana jest historia Mazur, twórczości ludowych poetów i prezentowane dziedzictwo kulturowe naszego regionu. Na urządzonych w Muzeum wystawie przedstawiane są w sposób chronologiczny koleje życia, działalności poety.

Muzeum zorganizowane zostało przez Powiatowy Wydział Kultury w Elku. Merytoryczną opiekę nad nim sprawowało do 1975 r. Muzeum Okręgowe w Białymstoku. W latach 1975-2000 Muzeum Michała Kajki w Ogródku było Oddziałem Muzeum Okręgowego w Suwałkach. Od września 2000 roku Muzeum M. Kajki jest Oddziałem Muzeum K. I. Gałczyńskiego w Praniu, podległym Radzie Powiatu w Piszcu.

Ogródek to nie tylko Muzeum, ale również Biblioteka Mazurska – jedno z niewielu tego typu miejsc, dysponujących księgozbiorem dotyczącym Mazur. Stworzono w Ogródku

wyjątkową przestrzeń, w której poezja Michała Kajki jest nierozdzielnie związana z krajobrazem kulturowym Mazur.

W Muzeum organizowane są liczne wydarzenia kulturalne: koncerty; spotkania z historykami, etnografami, poetami i pisarzami; warsztaty i lekcje muzealne; prelekcje i wykłady; wystawy i prezentacje.

Co roku Muzeum, we współpracy z Polaną Kultury Centrum Biblioteczno-Kulturalnym w Orzyszu, organizuje Ogólnopolski Konkurs Poetycki im. Michała Kajki. Do Konkursu zgłaszanych jest kilkaset zestawów niepublikowanych wierszy, tworzonych

przez autorów z całej Polski – piszących w języku polskim.

Przesłane utwory ocenia trzyosobowe jury składające się z ekspertów w zakresie filologii polskiej i literaturoznawstwa, poetów i działaczy kultury. W minionych latach w skład jury wchodziło m.in.: Krzysztof Kuczkowski, Dariusz Kulesza, Wojciech Kass, Erwin Kruk, Wojciech Gawłowski, Tadeusz Dąbrowski, Marek Zagańczyk, Teresa Tomsia, Zbigniew Chojnowski, Zbigniew Fałtynowicz. Nagrody przyznawane są twórcom współczesnej polskiej liryki, a jej laureatami byli do tej pory m.in.: Małgorzata Lebda, Łucja Dudzińska, Łukasz Jarosz.

LATO W OGRÓDKU

LIPIEC 2021

03.07
SOBOTA
GODZ. 16.00

TEATR ŻELAZNY
SPEKTAKL DLA DZIECI
BILETY 4 ZŁ

10.07
SOBOTA
GODZ. 11.00

WARSZTATY MALARSKIE
DLA DZIECI | AGNIESZKA KOMOR
BILETY 4 ZŁ

11.07
NIEDZIELA
GODZ. 16.00

NINA NU
KONCERT "GŁOS DAWNYCH MAZURÓW"
WSTĘP WOLNY

18.07
NIEDZIELA
GODZ. 16.00

WOWAKIN
KONCERT MUZYCZNY
BILETY 15 ZŁ

24.07
SOBOTA
GODZ. 16.00

TEATR DELIKATES
SPEKTAKL DLA DZIECI "PRZYGODY
WIEŚKA I CZEŚKA" CZ.II | WSTĘP WOLNY

25.07
NIEDZIELA
GODZ. 16.00

SYLWIA & TYMEK
KONCERT MUZYCZNY
BILETY 10 ZŁ

DO ZOBACZENIA
W MUZEUM M. KAJKI W OGRÓDKU
WWW.MICHALKAJKA.PL

LATO W OGRÓDKU

LIPIEC / SIERPIEŃ 2021

31.07
SOBOTA
GODZ. 16.00

GALA XVII KONKURSU
POETYCKIEGO IM. M.KAJKI
LAURA ŁĄCZ "MIĘDZY MNĄ A TOBĄ"
WSTĘP WOLNY

14.08
SOBOTA
GODZ. 18.00

ELIANA PRZYBYLSKA
KONCERT MUZYCZNY
BILETY 15 ZŁ

20.08
PIĄTEK
GODZ. 17.30

RODZINNA KAPELA
WASILEWSKICH
KONCERT MUZYCZNY
WSTĘP WOLNY

21.08
SOBOTA
GODZ. 20.00

TEATR DELIKATES
SPEKTAKL DLA DOROSŁYCH "B 612"
BILETY 15 ZŁ

27.08
PIĄTEK
GODZ. 17.30

TEATR KULTURESKA
SPEKTAKL DLA DZIECI
"BUKIET TALENTÓW"
BILETY 4 ZŁ

DO ZOBACZENIA
W MUZEUM M. KAJKI W OGRÓDKU
WWW.MICHALKAJKA.PL

TOPOS

GAZETA OLSZTYŃSKA
RADIO OLSZTYN

Współfinansowanie

Międzynarodowe
Dzielnictwo
Narodowego
i Sportu

Patroni honorowi

POLSKA KULTURA

Organizatorzy

Patroni medialni

Wiersze Michała Kajki

Domek rodzinny

Rodzinna strzecho,
Co mi w tęskności
Słynieś uciechą
Od mej młodości!

Niech lśnią z uciechy
Wspaniałe grody,
Rodzinnej strzechy
Milsze zagrody!

Niech w innym kraju
Pachną owoce,
Tak, jakby w raju
Kwiaty uroczę.

Niech cudze strony
Chwali kto inny,
Ja swe zagony
I dom rodzinny!

Dźwięk ojców mowy,
Rodzinna strzecha
I umysł zdrowy
Jest ma uciecha!

[1928]

Mój ojczysty mazurski las

Czego też nie ma on dla nas,
Ten ojczysty, mazurski las?
Jagód i grzybów w bród, po pas,
Obdarza w letni, ciepły czas.

Czego też nie ma on dla nas,
Ten ojczysty, luby las?
Czego też nie ma on dla nas,
Ten nasz ojczysty, luby las?
Wiążką gałęzi on nieraz

Darzy w jesienny, chłodny czas.
Czego też nie ma on dla nas,
Ten nasz ojczysty, luby las?

Czego też nie ma on dla nas,
Ten ojczysty, mazurski las?
Błogosławieństwem darzy nas
W zimowy czy to letni czas.
Nic piękniejszego już nie masz,
Jak mój ojczysty, mazurski las.

ROZKŁAD JAZDY POCIĄGÓW EŁCKIEJ KOLEI WĄSKOTOROWEJ W SEZONIE TURYSTYCZNYM 2021

Maj

15, 16, 22, 23, 29, 30

Czerwiec

1, 5, 6, 12, 13, 19, 20, 26, 27, 29

Lipiec

1, 2, 3*, 4*, 6, 8, 9, 10*, 11*, 13, 15, 16, 17*, 18*, 20, 22, 23, 24*, 25*, 27, 29, 30, 31*

Sierpień

1*, 3, 5, 6, 7*, 8*, 10, 12, 13, 14*, 15*, 17, 19, 20, 21*, 22*, 24, 26, 27, 28*, 29*, 31

Wrzesień

4, 11, 18, 25

godzina odjazdu z Ełku: 10.00, *10.00 i 13.30

LATO W MUZEUM 2021 WTORKI NA KOLEJCE

6 lipca | 10:00-14:00

ŚREDNIOWIECZNE KLIMATY...

20 lipca | 10:00-14:00

SPOTKANIE Z PRUSAMI...

13 lipca | 10:00-14:00

OBLĘŻENIE EŁKU
PRZEZ SZWEDÓW

27 lipca | 10:00-14:00

BO WAKACJE SĄ OD TEGO,
ABY BAWIĆ SIĘ NA CAŁEGO

MHE MUZEUM HISTORYCZNE W EŁKU

POCIĄG do KULTURY

Przejazdy
kolejką wąskotorową
+ **KONCERTY**
(Stacja Sypitki)

Wydarzenie biletowe
Szczegóły na stronie:
www.muzeum.elk.pl

V FORUM
OTWARTEGO
REGIONALIZMU

pro FOR ma

Trzydzieści lat po...
Nowe wyzwania
– stare problemy

Ełk | 9-10 lipca 2021 | MHE MUZEUM HISTORYCZNE W EŁKU

AKTUALNE WYSTAWY DO ZWIEDZANIA:

„Skarb z ulicy Główniej”

„Średniowieczne tortury”

„Legendy polskie”

„Ełk po kolei. Podróż przez historię miasta”

WSTĘP WOLNY

Zapraszamy od wtorku do niedzieli w godz. 9.30-16.30

Restauracja BASZTA

*Bardzo serdecznie zapraszamy
Państwa do restauracji Baszta!*

Przy ulicy Ratuszowej w centrum Pisz stoi baszta. Budynek pochodzi z II połowy XIX wieku. Jest to neogotycka budowla zbudowana na planie kwadratu. Budynek był częścią zabudowań dawnego browaru „Masovia” należącego do rodu Bayerów. Obecnie w zabytkowym obiekcie mieści się restauracja „Baszta” w której miło spędzicie czas, a także pokrzepicie swoje ciało smacznym i pożywnym posiłkiem.

Pisz, ul Ratuszowa 14, tel. 602 622 022 w. 22, e-mail: pocza@basztapisz.pl

Gospodarstwo Rybackie Sp.zo.o.

- * RYBY ŻYWE
- * RYBY WĘDZONE
- * RYBY MROŻONE
- * ŚWIEŻE PŁATY Z RYB
- * MARYNATY W SŁOIKACH
- * ŁOWISKO

ul.11 LISTOPADA 61
19-300 ELK

tel: 87 610 21 71

www.rybackie.elk.pl